

मेमन
आलम | میمن عالم

MEMONALAM

www.worldmemon.org

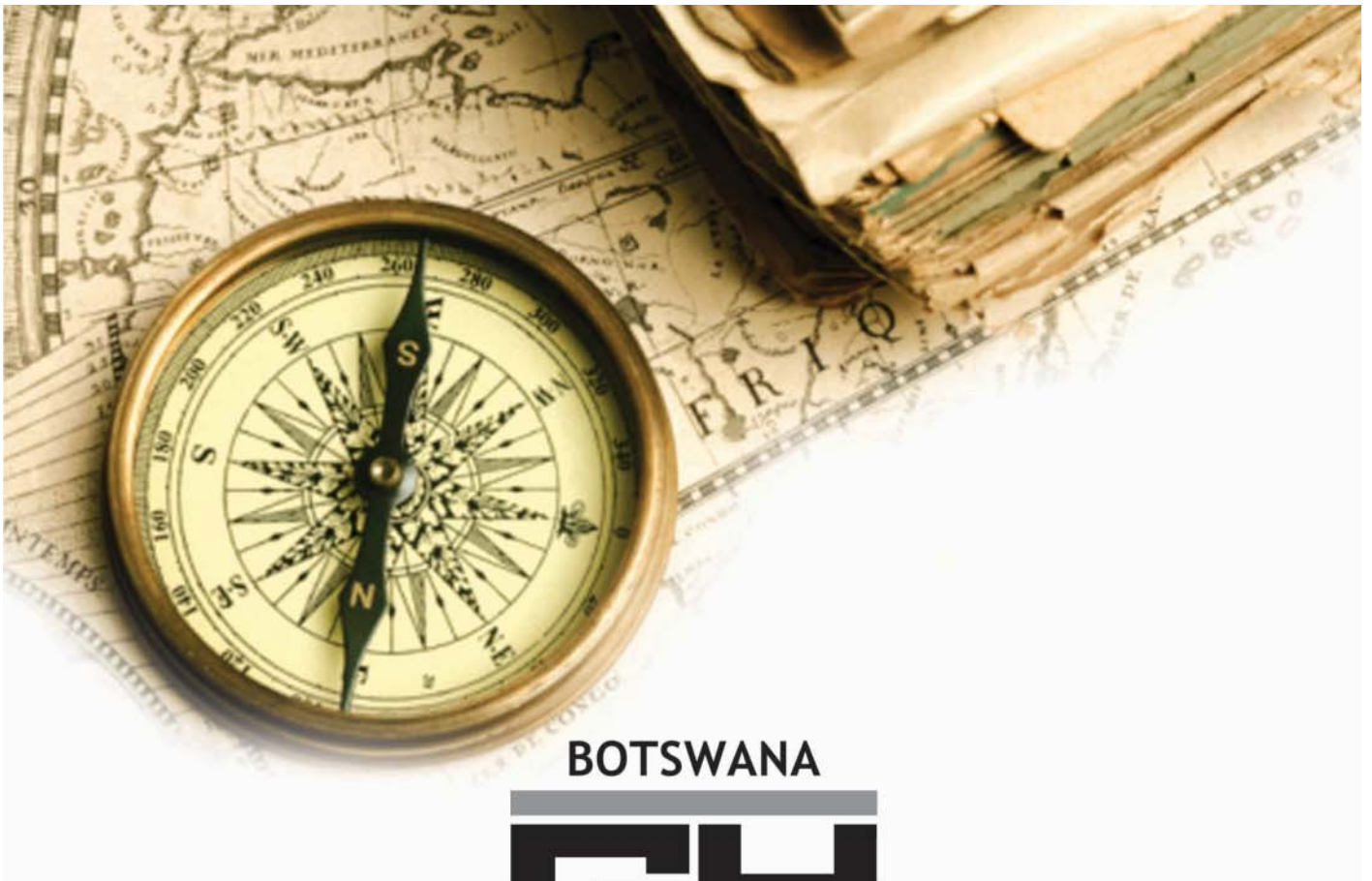
April 2011

Volume No. 52 Issue No. 631

WMO President's - Visit to Pakistan and India

Meeting with the President of Islamic Republic of Pakistan

BOTSWANA

Gulaam H. Abdoola
Executive Chairman

• **PROPERTY** • **RETAIL** • **WHOLESALE** • **DISTRIBUTION** •

GH Group P.O. Box 41029 Gaborone, Botswana, Tel: (+267) 3105959 Fax: (+267) 3105995
email: gulaam@ghgroup.co.bw

*Oh Mankind, indeed we have created you from male and
female and made you nations and tribes that may know
one another.*

*Indeed the most noblest of you in the sight of Allah is
the most righteous of you.*

Indeed, Allah is all knowing and acquainted

Surah 49

Verse 19

میمن عالم | ميمون آلام

MEMONALAM

April 2011
Volume No. 52
Issue No. 631
Registration No. SS-038

Memon Alam Committee:

Chairman & Chief Editor
Pir Mohammad A. Kaliya

Members:

A. Qadir Usman
Abdur Razzak Thaplawala
Haji Abdul Razak, WMO Europe Chapter
Umer Abdul Rehman
Altaf Ahmed Vayani
Iqbal Ganatra
Rizwan Shakoor
Hina Yahya
Sumera Muhammad
M. Saleem Adam Vayani
Bilal Umer

World Memon Organisation

President:
A. Sattar Dada (Botswana)

Senior Deputy President:
Sir Iqbal Sacranie (U.K.)

Deputy President:
Shoaib Amin Kothawala
(North America)

Secretary General:
Pir Mohammad A. Kaliya (Pakistan)

Deputy Secretary General:
Bashir Sattar (U.K.)

Treasurer:
Muhammad Yousuf Adil (Pakistan)

Deputy Treasurer:
Shahid M. Sangani (Far East)

Vice President (Pakistan Chapter)
Shoaib Ismail Mangroria

Asstt Sec.General:
H.M. Shahzad

Vice President (India Chapter)
A.Majid Ranani

Asst. Sec. General:
Iqbal Memon (Officer)

Vice President (Middle East Chapter)
Iqbal Dawood

Asstt. Sec. General:
Ahmed Shaikhani

Vice President (Europe Chapter)
Dr. Esmail Harunani

Asst. Sec. General
Imran Amin Panaawala

Vice President (Africa Chapter)
Gulaam H. Abdoola

Asstt. Sec. General:
Aslam Kalla

Vice President (Far East Chapter)
Ashraf Sattar Sayani

Asstt. Sec. General
A.C. Saleem

WMO Charitable Foundation:
Chairman
Solly Noor (Africa Chapter)

Deputy Chairman:
Haroon Karim (U.K.)

General Secretary:
Feizul Ayoob (Africa Chapter)

Deputy Gen. Secretary:
Nowsad Gani (U.K.)

Treasurer:
M. H. Umer (Far East Chapter)

Deputy Treasurer:
Mahmood Shaikhani (Pakistan)

CONTENTS

ENGLISH SECTION

7 WMO's President Visit to Pakistan & India

- 4 Join Hands
- 6 Editorial
- 27 Community News
- 31 A Profile - Dr. Esmail Harunani
- 34 Medical Science
- 40 Tips
- 43 Thought Provoking
- 45 Humor
- 46 On Morals

Published by: Umer A. Rehman for WMO
Chief Editor: Pir Muhammad Kaliya
Printed by: Bilal Umer - ADK Printers
Designed by: Faizan Dawood Saati

Address:

B-1 Shama Plaza
G.K. 8-18/1, Near Nakhuda Masjid
G. Allana Road, Kharadar,
Karachi-Pakistan.

For online version, please logon to: www.wmopakistan.com, www.wmopc.com

GUJRATI SECTION

- 50 Memon Quam 75 Varsh Pahela
- 52 Jivan Charmar - Marhoom
Husein Ebrahim Jamal
- 54 WMO Delegates
- 56 Varso Pahelana Memon
- 58 My Diary
- 60 Bharatma Tharadi Memon
Council ni Silver Jubilee
- 61 Kahevtio

URDU SECTION

- بچوں کا عالم 63
- ٹوٹے 64
- عالم کا دسترخوان 65
- پلچ 66
- مہکتی کلیاں 67
- صحت مندر ہنے کیلئے کام کرنا ضروری ہے 69
- مچھلی تو انائی کا خزانہ.... دل کیلئے مفید ہے 71
- پہاٹائیں سی... خاموش قاتل 73
- بچوں کو فیل ہونے سے بچائے 74
- ڈپریشن سے نجات... انسان کے بس میں ہے 75
- بھرپور مسکراہٹ حسن کا زیور 76
- آپ کی صاف گوئی کسی کیلئے زحمت تو نہیں 77
- فیشن کی وباء اور اسلام 78

For further details please contact:

World Memon Organisation
32/8, Street No. 6, Muslim Abad,
Off: Kashmir Road Karachi
email: memonalam@wmopc.com

MISSION OF WMO

The Mission of WMO is to act as the central Memon organisation representing the Memon Community throughout the world and to promote the advancement, upliftment, unity, welfare and well-being of Memons in the world, in all aspects of life and at all times in accordance with and under the guidance of Islamic principles.

MEMBERSHIP

The World Memon Organisation has the following categories of Membership:

1. Apex Bodies (National Bodies)
2. Institutional Members (Regional and Local Bodies) local institutions, foundations, trusts, social welfare organizations, professional institutions, chamber of commerce, educational boards, etc
3. Corporate Members (Commercial Bodies) -
4. Individual Members (Annual or Life Members)
5. Associate Members (any Non-Memon Organizations or Non-Memon Individual)
6. Patrons
7. Trustees of WMO Charitable Foundation (WMOCF)

MEMBERSHIP FEES

Apex Members	US \$500 (Annually)
Institutional Members	US \$250 (Annually)
Corporate Members	US \$500 (Annually)
Annual Membership	US \$50
Life Membership	US \$1,000
Patron	US \$25,000
Trustee	US \$100,000

NOTES:

1. Subscription for female applicants shall be half the normal fees
2. Subscription for Life Members can be paid in three equal annual installments
3. Subscription for Patrons can be paid in five equal annual installments
4. Subscription for Trustees can be paid in five equal annual installments

SUBSCRIPTION FOR MEMON ALAM

For Pakistan:	Rs. 500 per annum
For Other Countries:	US \$50 per annum

ADVERTISEMENT TARIFF FOR MEMON ALAM

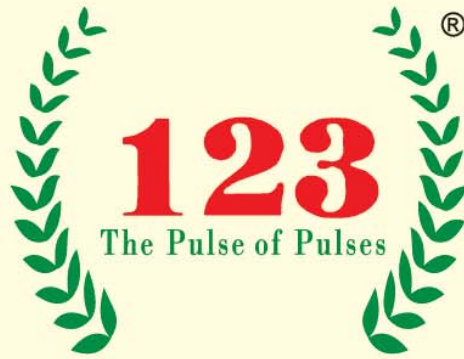
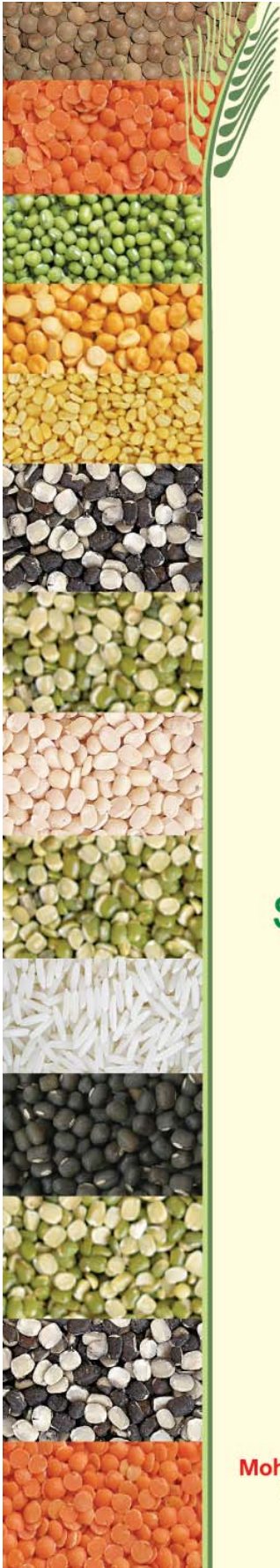
Back Page	US \$500 per issue
Inside Title Page	US \$400 per issue
Inside Back Page	US \$350 per issue
Other pages	US \$250 per issue

SPECIAL DISCOUNTS

For 12 issues in a year	30%
For 8 issues in a year	20%
For 4 issues in a year	10%

Pulse India

FOODSTUFF (L.L.C.)

P.O.Box: 64617, Al-Ras, Deira, DUBAI (UAE)
Tel: 2291779 Fax: +971-4-2261799 Mobile: +971556875677
E-mail: pulseind@eim.ae Website: www.ranani.com

Manufacturer of Quality Pulses

Pulse India

SPICES & GRAIN PROCESSING LLC.

Factory: P.O. Box 21270 Al-jurf AJMAN (UAE)
Mob: +971504244025 & +971554244025

SINGAPORE OFFICE

Pulse India

OVERSEAS (S) PTE LTD
EXPORT OF PULSES
SINGAPORE

Mohamed Yasin Ranani
Managing Director

Mohamed Asfak Ranani
Managing Director

President of WMO visits Pakistan & India with a Team of Delegates

The President of WMO, Mr. Abdul Sattar Dada of Botswana, paid a visit to Pakistan and India along with a team of foreign delegates during the month of April 2011. The most prominent among them was Sir Iqbal Sacranie from the United Kingdom, Senior Deputy President, WMO.

The other foreign delegates included Mr. Feizul Ayob from South Africa (General Secretary, WMOCF), Sayed Hoosen Mia from South Africa (Trustee, WMOCF), Dr. Haroon Gutta from South Africa, Mr. Ghaffar Osman from South Africa and Mr. Shahid Sangani from Sri Lanka (COO, WMO).

The most important feature of their visit to India and Pakistan was their meetings with Her Excellency, Shrimati Pratiba Devisingh Patil, President of India, His Excellency, Muhammad Hamid Ansari, Vice President of India and His Excellency, Mr. Asif Ali Zardari, President of the Islamic Republic of Pakistan.

Besides, many important matters pertaining to the World Memon Organisation (WMO) were taken care of during their visits to both the countries. While in India, outstanding issues relating to WMO India Chapter were taken up, which included the following:

1. Elections of the Board of Management of WMO India Chapter and its Office Bearers was confirmed and thus this matter was resolved.
2. The question of registration of WMO India as a branch of the World Memon Organisation (WMO) was also resolved, after the Honorable Vice President of India expressed his regrets regarding registration of WMO India Chapter as a branch of the international World Memon Organisation (WMO). He said that the government's policy did not encourage foreign branches in India. It was, therefore, decided to get the WMO registered in India as an independent body.
3. It was amicably decided that the Education Scheme of WMO in India will be handled by Nathani Foundation as usual whereas all other activities of WMO would be looked after by the new Board of Management and new Office Bearers.
4. In addition to the above, the foreign delegation had the opportunity to meet with the various philanthropists and leaders of the Memon Community of India.

During their visit to Pakistan, the foreign delegates had a very busy and fruitful schedule. The highlights of their visit were as follows:

1. The foreign delegates visited two of the leading hospitals of the Memon Community in Karachi i.e. Patel Hospital and the Memon Medical Institute (MMI) on Friday, 8th April 2011 and were very much impressed by state-of-the-art equipments and healthcare facilities at both the medical institutes.
2. Mr. Abdul Sattar Dada, along with other foreign delegates and VIPs visited the training workshops and other facilities at Memon Industrial & Technical Institute (MITI) on Friday, 8th April 2011. All the delegates appreciated the superb training facilities at MITI.
3. The Memon Institute of Hijama Therapy was formally inaugurated by Haji Jan Muhammad Yaqoob Gandhi at the Memon Industrial & Technical Institute (MITI) on Friday, 8th April 2011. This Institute will provide an opportunity to the medical practitioners for obtaining training in Islamic way of treatment.
4. The WMO Delegation met with the Honorable President of the Islamic Republic of Pakistan on Saturday, 9th April 2011 at Islamabad. His Excellency, Mr. Asif Ali Zardari, President of the Islamic Republic of Pakistan, on the request of the World Memon Organisation, was very kind enough to give instructions to allot land in the proposed Education City in Karachi for the proposed Memon Medical University Hospital Complex and allot land in Hawks Bay area for housing for the distressed and poor families. He also passed orders to convert the lease of Memon Industrial & Technical Institute (MITI) from present 30 years to 99 years.
5. A Dinner was hosted by the All Pakistan Memon Federation at the Federation House on Saturday, 9th April 2011 in honor of the President WMO and the visiting delegates at the Federation House, Karachi. Mr. Abdul Sattar Dada, President of WMO, stressed the need of Memon unity among various Memon organizations.
6. A grand Memon Get-Together was held on Sunday, 10th April 2011 at K.M.C. Sports Complex, Karachi, wherein about 4000 guests including VIPs attended. At this huge gathering, gold medals were awarded to Haji Abdul Razzak Yaqoob (ARY), Founder-President of WMO, Mr. H.M. Shahzad, Chairman, Memon Industrial & Technical Institute (MITI) / Assistant Secretary General, WMO and Syed Mustafa Kamal, ex-City Nazim, Karachi for their exemplary services in establishing and running the Memon Industrial & Technical Institute (MITI).
7. At this grand get-together, Mr. Abdul Sattar Dada, President of WMO, announced the "WMO President's Housing Scheme" and requested all to contribute towards making decent housing for all Memons a reality. The President got spontaneous commitment for a total 30 houses.
8. During their visit to Pakistan, the delegation had the opportunity to interact with many prominent Memon personalities and discussed the key issues pertaining to the Memon Community.

The visits to India and Pakistan were very fruitful and paid high dividends. The visits provided a boost to the cause of the World Memon Organisation (WMO) and created an in depth awareness about WMO amongst the masses.

In our humble opinion, the President of WMO should make it a point to pay regular visits to various chapters of WMO so as to strengthen WMO and unite the Memon Community around the world.

 Pir Muhammad A. Kaliya
Chief Editor
Memon Alam

World Memon Organisation (WMO)

Visit of WMO's President to Karachi, Pakistan

From 7th to 10th April 2011

A high-level delegation of the World Memon Organisation (WMO) reached Karachi on Thursday, 7th April 11 amidst a warm welcome. The Office Bearers of WMO Pakistan Chapter comprising of Haji Abdul Razzak Yaqoob ARY (Founder-President), Mr. Pir Muhammad Kaliya (Secretary General, WMO) Mr. Shoaib Ismail Mangroria (Vice President, WMO) and

Mr. H. M. Shahzad (Assistant Secretary General, WMO) were present at the airport along with many other members of the Board of Management of WMO and well-wishers to receive the delegates.

The foreign delegation comprised of the following dignitaries :-

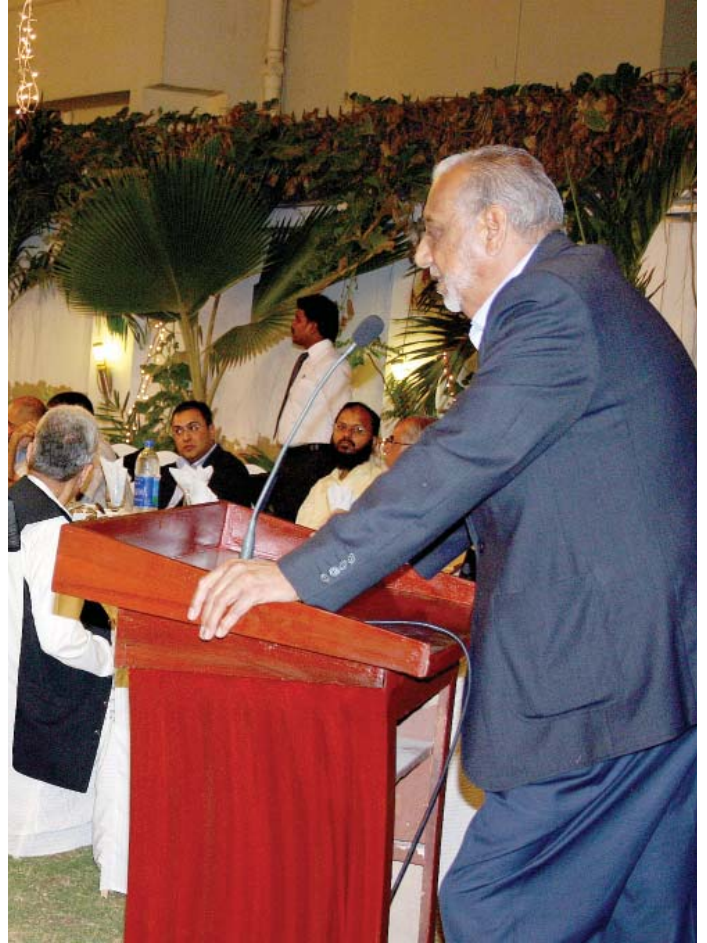
1. Mr. Abdul Sattar Dada, President, WMO
2. Sir Iqbal Sacranie, Senior Deputy President, WMO

3. Mr. Feizul Ayob, Secretary, WMOCF
4. Sayed Hoosen Mia, Trustee
5. Dr. Haroon Gutta
6. Mr. Ghaffar Osman
7. Mr. Shahid Sangani, COO, WMO

A variety of programs and functions were held in honor of the visiting delegates which included a special meeting with Mr. Asif Ali Zardari, the Honorable President of the Islamic Republic of Pakistan.

Dinner at ARY's Residence

A dinner was hosted by Haji Abdul Razzak Yaqoob (ARY), Founder President WMO, on Thursday, 7th April 2011 at 9.30 p.m. at his residence in honor of the visiting delegates. Over 300 prominent members of the Memon Community including members of the Board

of the Management of the WMO Pakistan Chapter attended the dinner

At this occasion, Haji Abdul Razzak Yaqoob Gandhi, Founder President of WMO and host of the dinner, in his speech, warmly welcomed the honorable guests to Pakistan.

Mr. Abdul Sattar Dada, President WMO and Sir Iqbal Sacranie, Senior Deputy President WMO addressed the gathering and highlighted the activities of WMO and its mission and requested the participants to become Trustees and Patrons of WMO.

Visit to Patel Hospital on Friday, 8th April 2011

The delegates along with members of the WMO Pakistan Chapter, paid a visit to Patel Hospital, a project of the Patel Foundation. Mr. Irfan Patel, Chairman, Patel Foundation, and Dr. Muhammad Tufail, Medical Director, Patel Hospital, welcomed the delegates and gave a brief presentation about the hospital. Thereafter, the delegates went on an inspection tour of the hospital and were especially impressed with the Saira Dawood Institute of Eye Diseases, one of the best such facilities in Asia, and Patel Institute of Nursing and Allied Health Sciences.

The hospital is a combination of paid (70%) and free (30%) facilities with a philosophy that 'No patient is turned away due to financial constraints' and every patient is given the best treatment available regardless of caste, creed or religion. Excellent facilities at affordable cost at Patel Hospital is a gift from the Memon community to the citizens of Karachi and depicts the generosity of the Memon community.

Visit to Memon Medical Institute (MMI) on Friday, 8th April 2011

The delegates visited Memon Medical Institute (MMI), a project initiated by the Memon Health and Education Foundation (MHEF) with support from WMO. Mr. Ajaz Saya (Honorary Chief Executive) and Mr. Peer Muhammad Diwan (Founder, Honorary Chairman) welcomed the delegates and thereafter took the delegates for a visit of the hospital facilities. After Friday Prayers and lunch, a discussion between the delegates and the Board of Trustees of the MMI took place with Mr. Arif Habib, Honorary Chairman, MMI, presiding over the meeting. Mr. Arif Habib welcomed the delegates and said MMI was setup with the aim of creating one of the best in the world, a Professionally Managed Medical Facilities in Pakistan with plans to setup a Nursing School and Medical University in the next two phases. He expressed his desire to work in association with WMO to achieve this aim and to be an effective arm of WMO by bringing all Jamats under one platform to support the medical needs of the community in Pakistan.

Thereafter, Mr. Ajaz Saya gave a brief presentation about MMI project, which is a marvel of Memon generosity and entrepreneurship. The first phase of the 300-bed State of the Art Medical Facility has been started at a cost of (PKR 1300 million) US\$ 15 million, all funded by donations (non Zakat) from the Memon Community and well wishers.

President Mr. Abdul Sattar Dada, in his speech, congratulated the Honorary Chairman and his able team for the marvelous job in creating a World Class Medical Facility beyond expectations. He said that the Memon University is a dream of WMO, but we must work together to make this a reality. We must do what we can while living and dig into our pockets and set an example for our children to follow suit so that the philanthropic traditions of the Memons continue from generation to generation.

He said that the WMO Pakistan Chapter, under the leadership of Mr. Shoaib Ismail, Mr. H.M. Shahzad and Mr. Pir Muhammad Kaliya, is very active and dynamic and is something of which WMO is very proud of and is an example for other WMO Chapters to follow.

The WMO President made a commit-

ment to become a Trustee of the MMI with a subscription of Pak Rupees Ten Million (US\$ 120,000) and Mr. Arif Habib reciprocated by confirming his intention of becoming a Trustee of the WMO. Special Rooms, funded by Mr. Abdul Sattar Dada and Mr. Feizul Ayob, were also ceremonially opened in the presence of all, before concluding the visit to MMI.

Prize Distribution Ceremony at the Memon Industrial and Technical Institute (MITI) on Friday, 8th April 2011

Delegates visited the Memon Industrial and Technical Institute (MITI), a project wholly undertaken and managed by the WMO Pakistan Chapter under the Chairmanship of Mr. H.M. Shahzad, for the Prize Distribution Ceremony and the Inauguration of the Memon Institute of Hijama Therapy.

Chairman Mr. H. M. Shahzad, took the visitors around for inspection of different classrooms/workshops of technical and vocational courses conducted by the Institute. Currently, 18 courses for males and 11 courses for females are conducted with a total student population of over 2,500 undergoing 4 months certificate training at the Institute. All training is job-oriented and passed out students are able to find ready employment or embark on own ventures with the training given at this Institute. While it costs Rs 3,000 per month per student, the Institute charges only Rs 300 from female students and Rs. 500 from male students. Those students who

are unable to pay the fees are being financed through Zakat Fund by MITI. A total of 5 batches of male students and 2 batches of female students have passed out since inception.

MITI is affiliated with City & Guild International, which is incorporated in London by Royal Charter in 1878 and which has affiliation of over 300 Technical and Vocational Training Institutes in over 100 countries in the world. In the near future, City and Guilds UK Certification will be offered for selected courses at MITI. With the accreditation of MITI as a City & Guilds International Centre, the credibility of the training at MITI has increased manifold.

The institute is presently incurring a net loss of Rs. 1 million (US \$ 12,000) per month. With increase in the number of students, the Institute hopes to breakeven within a period of two years.

After the inspection of MITI, the visitors participated in the Inauguration Ceremony of the Memon Institute of Hijama Therapy, formally opened by Haji Jan Muhammad Yaqoob Gandhi (ARY). The Hijama Therapy is the Islamic way of treatment which is becoming popular in various parts of the world. The students would be trained in this therapy by the qualified and experienced teachers in this field.

The delegates thereafter participated in the Prize Distribution Ceremony of the 3rd batch pass outs. This function was attended by more

than 4000 people, which included dignitaries and the students of MITI. Pir Mohamed Kaliya (Secretary General WMO), Shoaib Ismail Mangoria (VP Pakistan Chapter), Sir Iqbal Sacranie (Senior Deputy President WMO), Abdul Razzak Yaqoob Gandhi ARY (Founder President WMO), H.M. Shahzad (Chairman MITI) addressed the gathering and was followed by the address of Mr. Abdul Sattar Dada, President of WMO. The President complimented the WMO Pakistan Chapter for the wonderful job in setting up MITI and had special word of thanks for Mr.

H.M. Shahzad, Chairman MITI, for his untiring hard work and commitment to make MITI a reality. MITI would never have seen the light of day or achieved the high standards without the total dedication and enthusiasm of Mr. H.M. Shahzad and all Memons should be proud of what he has done for the community.

The prizes were thereafter distributed among the students and appreciation awards presented to the teachers and all those who have worked tirelessly to make MITI what it is today.

Meeting with Mr. Abdul Rashid Soorty

In connection with Membership Drive and Fundraising, it was decided to call upon certain influential members of the Memon Community to canvass for donations and persuade them to strengthen WMO by joining as Trustees and Patrons. In this regard, a delegation consisting of Sir Iqbal Sacranie, Mr. Hussain Lawai and Mr. Muhammad Amin Chapal met with Mr. Abdul Rashid Soorty of Soorty Enterprises Limited. The delegation highlighted the activities of the World Memon Organisation and requested Mr. Abdul Rashid Soorty to donate generously for the welfare and uplift of the downtrodden members of the Memon Community. Mr. Soorty has promised to do his best.

Lunch hosted by WMO Pakistan Chapter on Sunday, 10th April 2011

Mr. Shoaib Ismail Mangrora, Vice President, WMO, hosted a luncheon at Hotel Sheraton in honor of the visiting delegates. The luncheon was attended by the Members

of the Board of Management.

Meeting with the Board of Management Members and Chairpersons of various Committees of the WMO Pakistan Chapter on Sunday, 10th April 2011:- Mr. Abdul Sattar Dada, President, Sir Iqbal Sacranie, Senior Deputy President WMO, chaired the meeting which was attended by Mr. Pir Muhammad A. Kaliya, Secretary General, WMO, Mr. Shoaib Ismail Mangrora, Vice President, WMO, Members of the Board of Management (Pakistan Chapter) and the foreign delegates. The details of the meeting are as follows:

Education programs at WMO Pakistan Chapter are categorized into two broad categories namely

- o Education for All Scheme – under this scheme, more than 6000 school going children studying in various classes from Kindergarten to Intermediate Level are provided with financial assistance. (In the absence of Chairman, Mr. Qasim Moosa Lawai, Mr. Shoaib Ghaziani is looking after the scheme)

- o Higher & Professional Education:- More than 600 students of Higher & Professional Level are provided with financial aid. Mr. Gul Muhammad Jan Muhammad is the Chairman of this Committee.
- o The annual budget of the above referred schemes is over Rs. 85 million (US \$ 1 million)
- o Besides the above, technical and vocational training to students (male and female) of Memon Community and others is provided through the Memon Industrial & Technical Institute (MITI). Mr. H.M. Shahzad is the chairman of MITI. Over 7,500 students are expected to be benefited annually from this Institute.

Membership Committee (under the chairmanship of Mr. Farooq Gaziani)

The WMO Pakistan Chapter has 697 members in all categories of membership. Out of which there are 22 Trustees, 29 Patrons, 98 Life members, 2 Apex Bodies, 12 Institution Members and rest being Annual Members. The target of the Membership Committee is to increase the total membership to 1,200

within the next 2 years.

Mr. Farooq Gaziani, Chairman, Membership Committee, sought clarification from the Chair on the confusion with regard to Life Membership Fees after the reduction of the fees at the last Annual General Assembly Meeting (reduction of life membership from US\$ 2,500 to US\$ 1,000). He asked that if a life member has paid more than US\$ 1,000 as his life membership installment does he have to pay the balance up to \$2,500 or does he become a fully paid life member since he has already paid US\$ 1,000. Also in the case of ordinary members, if somebody has not paid for 3 to 4 years, does he have to pay all the arrears of membership fees or can he pay only part of the arrears of membership fee (2 years) at the current rate (\$50.00, instead of US\$ 100 as before). Mr. Pir Muhammad A. Kaliya, Secretary General, WMO, informed that the Board of Management of WMO will clarify the issues in due course of time.

On being asked about subscription dues from the Trustees and Patrons of WMO Pakistan Chapter, Mr. Shoaib Ismail Mangrooria, Vice President, informed that reminders had been duly sent in January 2011 to all concerned in line with the decision taken at the Colombo Meetings in December 2010. He further informed that the Office Bearers of WMO Pakistan Chapter would contact the Trustees and Patrons in person in order to persuade them to pay the outstanding subscription amount.

Census Committee

(under the chairmanship of Mr. Muhammad Younus Jiwani)

Census of over 150,000 Memons has been completed so far. Data of another 100,000 families will hopefully be collected in the current year. Population census of 80-90% of all the Memons residing in Pakistan is expected to be completed within the next 2 years.

Rehabilitation Committee

(under co-chairmanship of Mr. Muhammad Bashir Latiwala, since Mr. Muhammad Yousuf Adil, Chairman, was not present at the meeting)

So far 1,349 families have been provided with financial assistance for housing out of the 7225 applications received in the year 2004. In addition to the above, about 300 families have been provided finances to convert their pugree-based houses to ownership. More than 150 families are provided with monthly rent for their houses.

Out of the 7225 applications, 2433 have been scrutinized. Out of the balance applications of 4792, we expect that at least 2000 applications would be approved for financial assistance for which an amount of Rs.2 billion

(US \$ 23 million) would be required. It may be pointed out that hardly 300 applicants are being provided financial assistance in a year. To provide houses to 500 applicants annually, we need Zakat fund of Rs. 250 million (US \$ 2.9 million) annually.

The Rehabilitation Committee has chalked out a detailed, comprehensive and transparent system for the scrutiny and approval of the applications. Initially, preference was given to widows and divorcees having female children. Thereafter, those applicants with large number of family members and were living on rent were given preference. At present, families having five or four members are under scrutiny for providing financial assistance. Those applicants who are having pugree based houses are provided with financial assistance of Rs. 250,000 (US \$ 3000) as by selling the pugree-based house, they receive a reasonable amount.

Media Committee

(under the chairmanship of Mr. Abdul Karim Meghani)

Only event based coverage is done at this moment on both print and electronic media. Sir Iqbal Sacranie requested the committee to also do some features article in order to get more publicity to the WMO and all news to be circulated to all others Chapters and Members of the WMO family.

WMO News

An email newsletter is sent to over 6,000 email addresses and can be sent to all other chapters/members if the ASGs of all the chapters could provide the email addresses of their members for inclusion in the database.

Micro Finance

(under the chairmanship of Mr. Ilyas Muhammad)

The project is still under trial basis and have distributed approximately Pak Rs 1,500,000 (US \$ 17,500) so far. Hope to launch in a big way in the near future to become a major activity of WMO Pakistan Chapter, similar to Education and Housing. The loan amount given is between Pak Rs 10,000 to 25,000 (US \$ 120 to 300) repayable in 1 year without any Interest or Administration cost. Loans are being given only to those persons who are in micro-business for last three years. This scheme is based on one very successful model namely Al-Akhuwat of Pakistan.

Rozgar Finance

(under chairmanship of Mr. Yasin G.M)

The Rozgar Finance scheme is being launched in which the applicant would con-

tribute 25% of the total amount required, WMO will contribute 25% and the balance amount of 50% would be obtained from any Shariah Compliant financial institute. This program will especially support MITI students who want to venture on their own once completion of the training at MITI. President WMO requested to consider the alternatives where somebody is unable to raise the 25% seed capital but has the capability and the project to start a business – We must support the Entrepreneurship in the Memons. The project is still in the drawing / initial stages and will be implemented soon.

WMO Youth Wing

(under chairmanship of Mr. Altaf Vayani)

Committee has already organized one Personality Development Program (Think Wise) with over 200 participants and plans to have many more such programs in the future. The committee has over 1,000 Memon Youths in their database and efforts are going on to increase this further and get the maximum number of Memon youths involved in the WMO PC activities. Sports activities are planned for June/July. There is a need for an International Memon Cricket Tournament amongst the various chapters of WMO for which the Youth Wing should start planning. Mr. Vayani also proposed to use social media networks such as FACE BOOK and thus reach out to the youth of the Memon Community.

WMO Ladies Wing

(under chairpersonship of Madam Hawa Abdullah)

Members of the WMO Ladies Wing participated and updated all present about the various activities carried out by the Ladies Wing. All activities are done with the aim of getting maximum participation from Memon Ladies in Pakistan, raise funds for Housing, Zakat, Education etc under the theme "Elite to fund the Masses" and also to increase the membership of the WMO. Four events have already been held by the Ladies Wing. Further, two more programs are planned for the near future. All programs are self funded without any burden on WMO, however a request was made for Rs 400,000 to be given to the Ladies Wing as seed capital for various projects returnable later. This was agreed and approved by Mr. Shoaib Ismail Mangrooria, Vice President, WMO Pakistan Chapter.

A matrimonial matchmaking website was proposed by the committee. Sir Iqbal Sacranie, Senior Deputy President, informed that this was already being done very successfully by the WMO Europe Chapter and suggested that WMO PC should link up with

them for this purpose.

Finally, Sir Iqbal Sacranie congratulated the Ladies Wing for a fantastic job being done. He mentioned a need for focus and priorities with lots of projects being done and more to be started in the future. In future, all chapters will be required to submit a Monthly Progress Report and the newly appointed COO will be responsible for coordination and follow up on the activities of the different chapters.

Mr. Abdul Sattar Dada, President of WMO said that housing continues to be the biggest issue for Memons in India and Pakistan. The backlog is too much to be covered only though the current housing projects and therefore proposed to launch a world-wide "WMO PRESIDENT'S APPEAL FOR HOUSING FUND" among the Memons. Affluent Memons and Corporations should come forward to donate finances for housing in India and Pakistan at approximate cost of US\$ 12,000 per house from their Zakat contributions. The proposal was received with much enthusiasm and immediate contribution was confirmed for 12 houses from different donors.

Meeting with Mr. Muhammad Ali Tabba:- A team consisting of Sir Iqbal Sacranie, Mr. Pir Muhammad A. Kaliya, Mr. Shoaib Ismail Mangroria and Mr. Hussain Lawai had a detailed meeting with Mr. Muhammad Ali Tabba. The welfare activities of WMO were elaborated and the delegation appealed to him to become Trustee of WMO. Mr. Muhammad Ali Tabba has promised to revert back on this matter after

consulting his family members.

Gala Dinner and Memon Get-together held on Sunday, 10th April 2011

The WMO Pakistan Chapter hosted a grand Memon Get-together followed by a gala dinner. The gathering of about 4000 people from the Memon Community was addressed by Haji Abdul Razzaq Yaqoob (Founder President, WMO), Sir Iqbal Sacranie (Senior Deputy President, WMO), Mr. Pir Muhammad A. Kaliya (Secretary

General, WMO), Mr. Shoaib Ismail Mangroria (Vice President, WMO), Mr. H.M. Shahzad (Assistant Secretary General, WMO), Mr. Muhammad Amin Chapal (Chairman, Supreme Council, APMF) and Mr. Arif Habib (Honorary Chairman, MMI).

Mr. Pir Muhammad A. Kaliya, Secretary General, WMO, while highlighting the achievement of the Memon Industrial & Technical Institute (MITI), a mega project of the World Memon Organisation (WMO), said that it was a dream and vision of Haji Abdul Razzaq Yaqoob (ARY) to establish a technical and vocational institute

of international standard to impart technical training to the less fortunate and poorly educated youth of the society so that they can earn a decent livelihood. Syed Mustafa Kamal, who was the then City Nazim of Karachi, had been very kind enough to offer a prized plot of land admeasuring 7 acres along with unfinished building consisting of 134,000 square feet of covered area, on 30 years lease for the establishment of the said technical institute. Mr. H.M. Shahzad, Assistant Secretary General, WMO, took upon himself to complete the unfinished building and established this mega project within a short span of 18 months. Mr. H.M. Shahzad has dedicated his life by making many sacrifices including his business for this project.

The WMO Pakistan Chapter therefore, awarded Gold Medals to Haji Abdul Razzak Yaqoob Gandhi ARY (Founder President WMO), Mr. Syed Mustafa Kamal (Ex-City Nazim of Karachi) and Mr. H.M Shahzad (Chairman, MITI) in recognition of their exemplary services in the establishment and the successful operation of the Memon Industrial & Technical Institute (MITI).

Mr. Shoaib Ismail Mangroria, Vice President, welcomed the foreign delegates, local delegates, representatives of the APMF and other Memon Jamats. He elaborated

the importance of education and said that WMO was providing financial assistance to more than 6000 school going children and 600 students for higher and professional education. He said that over Rs.120 million (US \$ 1.4 million) were required for Education Scheme for this year and Rs. 250 million (US \$ 2.9 million) were required for Rehabilitation Scheme this year. He said that more than 1200 houses have already been given out of the 7225 applications received in 2004.

Mr. Abdul Sattar Dada, President of WMO announced the "President's Housing Scheme" and requested all to contribute towards making provision of decent housing for all Memons a reality. The President informed the gathering that he had already got commitment for a total 30 houses during the meeting.

1.Mr. Abdul Sattar Dada	5
2.Sir Iqbal Sacranie	1
3.Mr. Pir Muhammad A. Kaliya	1
4.Mr. Feizul Ayob	1
5.Sayed Hoosen Mia	1
6.Mr. Shoaib Ismail Mangroria	1
7.Mr. Mahmood Shaikhani	6
8.Mr. Arif Habib	1
9.Mr. Aqeel Karim Dhedhi	1
10. Mr. Hussain Lawai	1

11. Mr. Muhammad Amin Chapal	5
12. Mr. Muhammad Hussain Mahenti	1
13. Mr. Abdul Qadir Usman	1
14. Mr. Sharjil Goplani/ Zahid Piprani	1
15. Mr. Abdul Rauf (Dany)	1
16. Others	2
Total Houses Committed	30

Under this scheme, the beneficiaries would be the distressed and shelter-less Memon families of India and Pakistan. The donors are requested to remit the amount as soon as possible but not later than one year from the date of announcement.

The President also informed that Mr. Arif Habib and Mr. Muhammad Rafiq Jafrani consented to become a Trustee of the WMO. Mr. Hussain Lawai and Mr. Abdul Razzak Lakhani consented to become Patrons of WMO. Mr. Abdul Sattar Dada, President, welcomed the new Trustees and Patrons and hoped that the WMO will be strengthened with the inclusion of these gentlemen in its fold.

In the end, Mr. Abdul Sattar Dada, President of WMO, expressed his appreciation to the WMO Pakistan Chapter for the wonderful work being done to further the cause of WMO and also thanked WMO Pakistan Chapter for the warm hospitality extended to the visiting delegates.

Philanthropists and community based organisations have an important role to play in national development:

President Asif Ali Zardari

President Asif Ali Zardari has said that philanthropists and community based organisations have an important role to play in national development and government has introduced such policies which support their activities.

This he said while meeting a delegation of World Memon Organisation (WMO) led by President WMO Abdul Sattar Dada. Other members of delegation included Sir Iqbal Sacranie OBE, Pir Muhammad A. Kaliya, Hussain Lawai, Shoaib Ismail Mangoria, H.M.Shahzad, Feizul Ayob, Sayed Hoosen Mia, Aqeel Karim Dhedhi, Arif

Habib, Aamir Amin Kothawala, Dr. Haroon Ahmed Gutta, Abdul Ghaffar Usman and Muhammad Amin Chappal.

Secretary General Salman Farouqi, Secretary Malik Asif Hayat and Zaid Usman Additional Secretary were also present in the meeting.

Talking to the members of the delegation the President said that the efforts of WMO to alleviate the sufferings of the indigent and under privileged members of Memon community was most commendable. He expressed the hope that they will extendable their activities to other parts of the country.

President Zardari also thanked WMO for their generous support during recent floods which caused unprecedented devastation and stressed the need for their active participation in reconstruction phase.

President WMO Abdul Sattar Dada thanked the President for the meeting and briefed the President about various activities of the Organisation in spheres of Education, Health and Micro-finance and also elaborated on future plans. He also thanked the President for government support and assured that WMO would take steps in light of advice by the President on enhancement of scope of activities.

Meeting with Mr. Asif Ali Zardari, President, Islamic Republic of Pakistan on Saturday, 9th April 2011

The members of the delegation who called on the President of Islamic Republic of Pakistan were as follows:

- 1). Mr. Abdul Sattar Dada (President, WMO), Botswana, Africa
- 2). Sir Iqbal Sacranie (Senior Deputy President, WMO), United Kingdom
- 3). Mr. Pir Mohamed Kaliya (Secretary General, WMO), Pakistan
- 4). Mr. Hussain Lawai (Life Member, WMO), Pakistan
- 5). Mr. Shoaib Ismail Mangroria (Vice President, WMO), Pakistan
- 6). Mr. H.M. Shahzad (Assistant Secretary General, WMO), Pakistan
- 7). Mr. Feizul Ayob (General Secretary, WMOCF), South Africa
- 8). Sayed Hoosen Mia (Trustee, WMOCF), South Africa
- 9). Mr. Muhammad Amin Chapal (Chairman Supreme Council, All Pakistan Memon Federation)
- 10). Mr. Aqeel Karim Dhedhi (Trustee, WMOCF), Pakistan

- 11). Mr. Arif Habib (Member, WMO), Pakistan
- 12). Mr. Aamir Amin Kothawala (Member, WMO), Pakistan
- 13). Dr. Haroon Ahmed Gutta (Member, WMO), South Africa
- 14). Mr. Abdul Ghaffar Usman (Member, WMO), South Africa

His Excellency, President Asif Ali Zardari welcomed the delegates and was all praises for the Memon Community. He said that Almighty Allah has blessed the Memon

Community with the spirit to serve others and also blessed them with adequate wealth and generous heart. While acknowledging the contribution of the Memon Community in business, trade, industry and services sector, he said the present government was prepared to offer maximum facilities to the Memon Community so that it can expand the scope of the welfare activities.

He said that philanthropists and Memon community-based organizations have an important role to play in national development and the government has introduced such policies which support their activities. Talking to the members of the delegation the President said that the efforts of WMO to alleviate the sufferings of the indigent and

underprivileged people was most commendable. President Zardari also thanked WMO for their generous support during recent floods which caused unprecedented devastation and stressed the need for their active participation in reconstruction phase.

Mr. Abdul Sattar Dada, President of WMO, thanked the President of Pakistan for the meeting and briefed the President about various welfare and humanitarian activities of the organization in the spheres of Education, Health and Micro-finance and elaborated on future plans. He also thanked the President for government's support and assured that WMO would take steps in the light of advice of the President for enhancement of scope of its welfare activities.

President Zardari responded positively to the following requests of the delegates and instructed officials to take necessary steps in this regard. He also immediately sent a Communiqué addressed to the Principal Secretary of the Chief Minister of Sindh for immediate decisions in the following matters:

1. Allotment of land in the proposed Education City in Karachi for the proposed Memon Medical University Hospital Complex
2. Allotment of land in Hawks Bay area for housing for the distressed and poor families.
3. Conversion of the lease of Memon Industrial & Technical Institute from 30 years to 99 years

Dinner Hosted by the All Pakistan Memon Federation at the Federation House on Saturday, 9th April 2011

Mr. Ahmed Chinoy, President, All Pakistan Memon Federation (APMF) together with the Office Bearers of the APMF hosted a dinner in honor of the President WMO and the visiting delegates at the Federation House, Karachi. After an inspection tour of the superb facilities at the Federation House, the delegations participated at a felicitation ceremony organized by the APMF. Mr. Ahmed Chinoy, President, APMF, while welcoming the President of WMO and the delegates, expressed his desire that all different Memon Organizations should work together as one, to further the noble objectives of welfare and well-being of the Memon Community as a whole. He pledged his support to work in association with the World Memon Organisation (WMO) to achieve the aims and aspirations of both the organizations.

Mr. Muhammad Yousuf Adil, Treasurer WMO and Chairman, APMF Education Committee made a detailed presentation on the Education Program of APMF. Mr. Abdul Razzak Vayani, General Secretary, APMF, Sir Iqbal Sacranie, Senior Deputy President, WMO and Mr. Muhammad Amin Chapal, Chairman, Supreme Council, APMF, also

addressed the gathering.

Haji Abdul Razzak Yaqoob (ARY), Founder-President of WMO, in his short speech, stressed for the unity of the Memon Community of the world under the banner of World Memon Organisation (WMO).

Mr. Abdul Sattar Dada, President of WMO, thanked All Pakistan Memon Federation (APMF) for hosting a dinner in honor of the visiting delegates and complemented the APMF for the commendable facilities at the Federation House. The President pointed out the need to ensure that there is no overlap in the activities carried out by different Memon

organizations and the need to coordinate the efforts of all in order to achieve the maximum benefits for the betterment of the Memon Community as a whole.

Master Jawwad Iqbal Gaba, who became the first ever Memon to get his name entered in the "GUINNESS BOOK OF WORLD RECORDS" for his feat of spinning a Frying Pan on one finger for longest period of time, i.e. 34 minutes and 30 seconds, was facilitated with a shield by the APMF. Appreciation Shields were also presented to the President and Senior Deputy President of WMO on behalf of the APMF.

Concept of Virtual/ Digital/ Remote/ e-Library

After the introduction of ICT in traditional, library become knowledge management & information centre and traditional libraries go under revamping of their traditional services by opting not only ICT but all social networking system.

Knowledge has become most important factor of production, managing intellectual assets has become the single most important task of business.

About Us:

All Pakistan Memon Federation e-library (Knowledge Management & information Resources Centre) has been established with a vision to provide infrastructure to achieve the quality information/ knowledge

We have successfully arranged National and International more than 100,000 e-Books, periodicals / journals, encyclopedias and video documentaries by uploading at server and publisher's link through HEC registration, free of cost. Also we have facility to remote, boundryless access to e-Library of APMF

The matters are also useful for professional & research works.

Subjects of e-brary for example:

1. ART
2. Economics & Development
3. English Language
4. Human Resource Management
5. Mathematical Methods
6. Psychology
7. Audio Video Lectures
8. Education and Teaching
9. Education
10. Health, (etc)

As the aim and objects of e-library committee and APMF education board are similar, so we achieve more fruit full

result by collaboration

Vision :

To provide virtual communication of learning to cater the information needs to enhance learning and results

- . Through e-library access
- . Through remote access

Mission :

- . To provide right information at the right possible time
- . To support the APMF goals and objectives by providing the information
- . To provide support to programs and Board (s) OF APMF
- . To Promote a professional culture by conducting training programs, workshops & seminars within KM & IRC with the collaboration of APMF-Education Board.

Scope:

National & International e-books, periodicals / journals are available free of cost at various publisher's links through Higher Education Commission's, costing around Millions of rupees

For examples:

For examples:

- . Duke University Press
- . Journals. Information.org
- . Nrc.
- . Sprink Link
- . Taylor and Francis journals
- . e-brary
- . Wiley – Blackwell-synergy contecnts
- . World Bank e-brary.
- . Royal College for Physicians
- . Mc GrAw Hill Access, etc

AMPF Education Board Programs:

1. School improvment
2. Professional Development Program
3. Youth Leadership Development Program

Champion neon

L.L.C

The sign that shines forever

**NEON
SIGNS**

**FLEXFACE
SIGNS**

**ROOFTOP
SIGNS**

**ENGRAVING
SIGNS**

**TRI-VISION
SIGNS**

**METALIC
SIGNS**

**VEHICLE
GRAPHICS**

**LASER
SIGNS**

**LARGE FORMAT
PRINTING**

Total Signage Solutions

P.O. Box 60288, Dubai U.A.E. Tel : 04 - 2856595 Fax : 04 - 2856594

Email : adv@champneon.ae www.championneon.co.ae

Dubai · Sharjah · Ajman · Ras Al Khaimah · Fujairah · Abu Dhabi

Report on the WMO's President Visit to Mumbai, India

3rd to 6th April 2011

Delegation

1. Satar A Dada – President (ASD)
2. Sir Iqbal Sacrani – Sn Deputy President (IS)
3. Faizul Ayube – Secretary WMO CF (FA)
4. Syed Mia – Trustee (SM)
5. Dr Harun Gatta (HG)
6. Mr Gafar Osman (GO)
7. Shahid Sangani – COO

Dinner Hosted by M/s Raziya Chasmewala, Life Member WMO and Office bearers India Chapter at her residence – 3rd April.

Mrs Raziya Chasmewala and her family hosted the WMO delegates and the members of the Indian Chapter for dinner at her residence.

After dinner the delegates, IC Office bear-

ers, past ASG Mr Hameed Nathani, and founder WMO Ladies Wing Chairperson M/s Hamedha Bhai Biwindiwala had the first round of official discussions.

At the outset President Satar Dada requested all present to forget the issues of the past and focus on the work to be done in the future. India is vital for the future of WMO and it is critical all issues are resolved in a speedy manner with consensuses in order to furthering the Objectives of WMO in India

VP Elect Mr Majeed Ranani and ASG elect Mr Iqbal Memon (Officer) presented to the President and the members of the WMO delegation the procedure followed, the application received and the subsequent declaration of the winners on the Nov'10

elections held for the Indian Chapter

The delegates reviewed the documents presented by the VP/ASG and noted only 9 applications were received and hence no balloting was necessary. Subsequent to the close of nomination, due to insufficient applications to fill all the vacancies, 3 other members from India had been co-opted as Office bearers (10 delegates + 2 Lady Delegates).

The President was satisfied with the evidence presented by the IC and therefore declared the election valid and accepted the election results.

The following were thereafter confirmed as the duly constituted members of the WMO Indian Chapter

1. Vice President (India) – Mr Majeed Ranani
2. Asst Secretary General (ASG India) – Mr Iqbal Memon (Officer)
3. Treasurer – Mr Idris Kunda
4. Farook Chandiwalla
5. Safi Mulani
6. Sideeq Mothiwala
7. Asif Hingora
8. Madni Pallai
9. Zakhira Verani
10. M/s Shabana Darvesh (Head of the Ladies Wing)
11. M/s Raziya Chasmewala

Next item on the agenda was the registration of the WMO India Chapter. Past ASG Hameed Nathani briefed the steps taken so far, the issues faced and the current status. The final decision on how to proceed on the matter was deferred until the meetings with the WMO Solicitor and the New Delhi Meeting with the Vice President of India.

Next the Education Fund Status was discussed. Mr Hameed Nathani brief on the work carried during the past years. A total of US\$ 2.2M has been distributed among 3,849 need Memon Students ranging from Grade 1 to Tertiary education for year 2011/11. The funds received have been a combination of contribution from WMO, Majeed Ali Mohamed, Farook Cassim, and Nathani Trust.

HM informed there are no funds available at present to carry on the work for the new school year starting May'11 and also the responsibility of continuing this task will now be the responsibility of the new committee. It was agreed to meet once again at the office of the Education Fund on 6th April for a final decision on how to carry on this work in the future.

Mr Majeed Ranani VP informed the President, the IC has already started a membership drive and has got life membership commitment from 100 Memon's. Of these 40 have already paid by cheques, but until the IC registration issue is sorted out and these cheques can't be encashed and the membership of the balance 60 cant be collected. The President Mr Dada congratulated the Indian Team for the successful drive and urged to get more Trustees and Patrons enrolled in addition to the Life Members.

Meeting with Firoze Karachiwala, Solicitor — 4th April

Mr Firoze Karachiwala explained in detail the steps taken so far with regard to the registration of WMO India Chapter and the options available to the WMO

- a. Registration of WMO Branch office is not possible under the current regulations

- b. Registration of WMO Liaison Office – This has been rejected by the Reserve Bank of India (RBI), by there letter of 5th Jan 2011, without giving any reason for the rejection. WMO could challenge this decision by requesting RBI for reason for rejection and personal interview to present the case for registration. However before this course of action is taken, it is advisable to wait until the feed back of the Indian Vice President.

- c. The WMO should also consider the other option of obtaining a registration of a local entity. There are 3 options to consider and FK agreed to give a Memo with the different options and the pros/cons of each option (see attached opinion of FK).

- a. Trust
- b. Societies Act
- c. Not for profit under the Companies Act

Meeting with Haji Bachu Libertywala — 4th April

A curtsy visit on potential Trustee/Patron to get his views on WMO and convince him to join and support WMO in India. HBL was appreciative of the work done by WMO and will consider giving his support and joining the organization once the IC is

registered and active once again in India. President Dada urged him to support WMO IC chapter in order to assist the poor and disadvantages in India by contributing part of his Zakath payments to the WMO and giving his blessings to the work carried out by the WMO in India.

Meeting with Abdul Kader Sopariwala — 4th April

AKS hosted the delegates and the local members for lunch and explained the charity work carried out by his own charity trust/company. While appreciating the objectives of the WMO and the work carried out by the WMO, he expressed his reservation about joining the organization at this point due to his personal policy of carrying out all his charity work through his own organizations and not joining any other organization and assuming any responsibilities. He emphasized the necessity and importance of education for the total upliftment of the Memon Community, however suggested instead of education for the sake of it, to use services of Professional Counselors to provide carrier guidance to the recipient of the funding to guide him/her in the right path.

Courtesy call on Adam Noor — 4th April

The President and the few of the delegates made a courtesy call on Adma Noor, founder member of the WMO, President Memon Education and Welfare Society and former editor of the Memon Alam

Meeting with the Vice President of India Shri M. Hamid Ansari — 5th April

ASD, IS, SM, together Mr Iqbal Memon (ASG Indian Chapter) and Feroze Karachiwala (Solicitor) called on the Indian Vice President Mr Ansari to request for his support to get the Liaison office in India Registered (attached the letter addressed to the VP from WMO President). While giving the delegation a patient hearing, the Vice President's advice to the WMO was to consider other options such as those proposed by our Solicitor instead of the liaison office, as it was the current government policy not to permit the registration of liaison offices of International charities.

Meeting with the President of India — Smt. Pratibha Devisingh Patil, — 5th April

The delegation with members of the Indian Chapter (MR, IM, Mrs Razia and Mrs Shabana) paid a curtsey call on the President of India and apprised her of the work done by the WMO all over the world and in India in particular. The President thanked the WMO for all the work carried out and wished the WMO all the best in all its endeavors.

Visit to the Education Fund Office — 6th April

The delegation together with members of the India Chapter (VP, ASG, and Treasurer) visited the office for the Education Fund maintained by the Nathani Foundation. Mr Nathani presented a report on the work carried out by the fund in the past 2 years. The Education Scholarships awarded by the fund are styled as WMO Education Fund helping to create a huge goodwill and following for WMO among the poor and disadvantage in India.

- **Total Funds Distributed for the Financial Year 20010/11 – \$ 2, 196,923.00**

- **Funds Collected**

- o Euro Charity – US\$ 1,764,131.00
- o Al Bogari (Dubai) – US\$ 305,790
- o WMO – US\$ 231,748.00
- o Others – US\$ 28,898.00

- **No of Scholarships awarded**

- o 1st to 7th Grade – \$ 43,919 (191)
- o 8th to 10th Grade – US\$ 274,595 (1,580)
- o 11th to 12th Grade – US\$ 215,925 (704)
- o Higher Education – US\$ 1,662,486 (1,374)

After a lively discussion it was agreed by all for Mr Hameed Nathani to carry on the Education Fund under the WMO banner independent of the WMO Indian Chapter and reporting direct to the WMO BOM subject to the consent of Mr Majeed Ali Mohamed to this arrangement. President Dada undertook to speak to Mr Majeed and get his consent to this arrangement.

The total estimated budget for the New Year is US\$ 2.3M. ASD to approach Mr Majeed Ali Mohamed (Euro Charity Trust) and Mr Farook Cassim (Al Bogari Holdings – UAE) to request for their contributions to continue at the same level as before. HN to agreed to keep the contribution from the Nathani Foundation also to continue at the similar levels and take care of the overheads of the office. The WMO to source the any shortfall in funds from other sources.

Lunch with Mr Razak Kapadia — 6th April

Mr Razak Kapadia a very successful Memon Businessman and a potential Trustee and contributor to the WMO Cause hosted the delegation and some members of the Indian Chapter for lunch at his residence. ASD explained the objective of WMO, the work carried out by the WMO in all parts of the world and invited Mr Kapadia to join the cause by becoming a Trustee of the WMO and contributing part of his Zakath payments to WMO. Mr Kapadia expressed his appreciate on the work carried out by WMO and agreed to consider positively supporting WMO India Chapter and to revert by next week on his decision to become a trustee of the WMO

Call on Dr Nasir Fulera – Past VP of WMO India Chapter and President All Indian Memon Jamath Federation – 6th April

The delegation called on Dr Nasir Fulera and President Dada expressed the WMO sympathies to Dr Fulera on demise of his father and appraised him on the issues facing WMO in getting the Indian Chapter registered in India. Dr Fulera offered for the WMO to operate a separate FRC account with Memon Federation for foreign remittance as an interim measure until the Indian Chapter is able to open the FRC account, the account to be maintained independent of all other accounts of the Memon Federation with the signatories for the account being nominees of the WMO. He also agreed to assist in all ways possible to carry out a Pan India Census of the Memon's on a request of the President Dada.

Dinner hosted by the WMO Indian Chapter — 6th April

The Indian Chapter hosted the Delegation for dinner and discussion on the future plans for Indian Chapter.

At the outset, The President thanked all the Members present for their hard work and commitment to uplift the Memon Community in India and their efforts for getting the Indian Chapter activated. The hospitality and the fellowship during the past 3 days will stay in the memories of the delegates for years to come.

The Indian Chapter presented their plans for the current year and committed to raise US\$ 400,000 out of the total budget of \$ 1.33M. The President explained the WMO is unable to commit the balance funding of US\$ 933K at this moment due to lack of funding at WMO but however committed to do his best to raise the required funds soon as possible.

hereafter the Indian Chapter program was agreed to be stretched over a period of 2-3 years depending on the availability of funding on the following basis.

- Housing (40 houses at US\$ 11,000 each) – US\$ 440,000 (2-3 years)
- Women Empowerment – US\$ 220,000 (1-2 years)
- Economic Uplifement – US\$ 220,000 (1-2 years)
- Medical Emergencies – US\$ 110,000 – immediate as and when need arises
- Relief fund – US\$ 110,000 – immediate as and when the need arises
- Computer Classes – US\$ 90,000 (1

- year)
- Community Centers – US\$ 67,000 (1 year)
- Ambulance – US\$ 67,000 (?)

The President urged the Indian Chapter to do more to get funding required for the Indian Chapter raised from India itself giving Pakistan as an example. The Indian Chapter needs to take more responsibility for enrolling more members to the WMO (Trustees, Patrons and Life members) and raising the fund locally, the Indian Memon's have the capacity and desire to contribute but this will only happen once the chapter puts aside their differences and works together as one for the cause, implement good systems/procedures and executes all projects in a transparent and professional manner

ASG was given the responsibility of getting the Indian Chapter Registration completed once the final option is decided by the President after consultation with the Secretary General Mr Pir Mohamed Kalia and the Executive Committee. The interim solution for overseas funding coming into India also to be communicated by the President after consultations with the Executive Committee of the WMO

Vice President requested the President to allow the IC to draw down US\$ 650,000 laying to the credit of Indian Chapter in UK and Dubai each. The Indian chapter will raise a further US\$ 450,000 and with the total money will purchase a Property in Mumbai. Part of the property to be used as a permanent office for WMO IC and part to be given on rent to earn an income and pay for the office expenses. The President agreed to look into the matter after the registration matter is sorted out. As an interim solution, VP requested the WMO to pay the Indian Chapter US\$ 1,000 a month for office expense, same as what is being paid to the Pakistan Chapter. President agreed to look into this and revert after discussing the matter with the Executive Committee.

The members of the delegation from South Africa and Botswana stopped over for further meetings with the Indian Chapter on their return from Karachi on route back home on 11th and 12th of April

Visit to Farooq Sattar High School at Jogeshwari under Management of Memon Educational and Welfare Society – 12th April

The delegates were received at the Air Port by the members of the Indian Chapter and taken direct to Farooq Sattar High School, managed by MEWS. The school has a student population of 2,600 boys and girls receiving education from Primary to Secondary Education. The delegates were received by the MEWS President Mr Mohamed Ali Momin, Jt Sec Mr Anis Noor and Principal and staff of the school

The delegates thereafter visited the Memon Colony and had lunch at the residence of Mr Mohd Ali Mohamed, where the report of the MEWS was presented to WMO President Mr Satar Dada. Approximately 6,000 students supported in the education by MEWS. President Dada also invited Mr Ali Momin to support the WMO IC by becoming a Trustee of the WMO and support the activities of the WMO for the welfare of Memon's in India.

Meeting with the WMO Indian Chapter to discuss the future plans of IC – 13th April

President Mr Satar Dada met with the Members of the IC to discuss the future program of activities of the IC based on the funding requirements as discussed at the dinner hosted by IC on 6th April

Total Commitment required from the WMO for all the planned activities – US\$ 1,333,334.00. Majid Ranani VP IC offered to fund US\$ 220,000 of this from his personal funds and under took to remit part of this immediately to the WMO to commence the activities in India. He also committed to raise additional US\$ 220,000 from other sources immediately for this purpose. In the meanwhile IC will start to comply the data and scrutinize the applications and finalize the grants to be forwarded to WMO for

approval for release of the funds. Mr Feizul requested to get more Youth and Ladies involved in the WMO IC activities and the scope to be expanded. He also requested for larger local contribution of Zakat to be mobilized from India for future activities of the WMO IC

Dinner at Mr Farooq Sodagar Darvesh – 13th April

Mr Farooq darvesh hosted the delegates for discussion and dinner at his residence prior to the departure to South Africa.

Different options available for WMO IC to receive overseas funds pending the local chapter registration and FCR Account opening was discussed and of the 2 best options available (Memon Education & Welfare Society (MEWS) and All India Memon Jamat Federation (AIMJF), it was decided to proceed with AIMJF. President Satar Dada agreed to write to AIMJF President Dr Nasir Fulara seeking his permission to do so

Also it was decided, the better option for registration of the IC was under the Societies Regulation and as suggested by Mr Farooq Sodagar, it was decided to retain the services of Solicitor Mr Aziz Rangwalla for this purpose.

Thereafter Mrs Shabana Darvesh and Mrs Razia Chasmawalla presented the work

carried out by the Ladies wing.

VP Mr Majid Ranani informed the delegates the IC has already commenced fund raising in India and the following commitments have been received on the 1st day of the appeal

1. Mr Iqbal Memon Officer – Ind Rs 500,000
2. Mr Siddiq Motiwala – Ind Rs 500,000
3. Mrs Zulekha Motiwala – Ind Rs 500,000
4. Mr Zakaria Virani – Ind Rs 200,000
5. Mr Shafi Mulani – Ind Rs 100,000

This is only the initial commitment, and Mr Ranani assured of more commitment in the future.

NOKIA

Nokia E7

A beautiful, innovative design with everything you need to stay in sync.

- * AMOLED touch screen and QWERTY
- * Real-time work and personal emails
- * Maps with free GPS navigation
- * 8 MP camera and HD video
- * Fully integrated social networks

Visit us: www.unitedmobile.com.pk

Join us: facebook.com/unitedmobile

UNITED^{TM}
MOBILE

Official **NOKIA** Partner

WMOPC Youth Wing

Sunday April 17, 2011 at WMOPC Office, Karachi

The meeting started with a note of thanks from the Chairman youth wing WMOPC Mr. Altaf Vayani in executing a successful event 'Think Wise'. Think wise was a one day training workshop aimed at developing the positive mindset of our community youth. The workshop was held on March 27, 2011 at Rangoonwala Community Center, received an enlightening feedback from the audience which demanded such workshops on a regular basis. The Chairman appreciated the efforts put in by the team of Youth wing WMOPC and congratulated the entire team for the successful event.

While discussing future activities, it was decided that the team will come up with the events such as Career Guidance program, cricket tournament and Fun Carnival in the next quarter. These events will take place as per following details.

1- Career Guidance program is going to be a one day event assisting our community students in making a right choice for their career. Certain institutions will be taken on board for

the afore mentioned reason. Keeping in view the students seek universities and colleges for higher studies, the event is planned to take place on May 15, 2011 tentative. The responsibility for the said event is assigned to Asif Yahya, Muhammad Saad and Hira Nara.

2-a-Summer Cricket Training Camp:

Youth wing has planned to hold a 2 months long summer cricket training camp at Custom Academy for under-14 players of community to utilize the summer vacations to a full extent. Owais Suiya is declared the incharge of this camp. Also, talks are underway with the donors.

2-b- Night Cricket Tournament:

Thereby, a cricket tournament is proposed to take place at Kutchi Memon ground opp. Dawood public school to publicize the summer cricket training camp and at the same creating the hype. The night tournament will accept entries/teams from different youth organizations teams of memon community and the event will be then be executed by Saad Saleem and Owais Suriya. They have also

been advised to visit the venue in due course.

3- Fun Carnival/Mela was first proposed by Reeda Sheikhani and the idea was to gather community and at the same time making their Eid full of fun which was well addressed by the Chairman. Reeda Sheikhani and Arsalan Nara have been asked to come up with a concrete proposal in the next meeting to be held in near future to make the execution of this event possible right after Eid.

The chairman then thanked the attendees of the meeting which was presided over by him.

Members present:

- Mr. Altaf Vayani (Chairman)
- Muhammad Saad Yakoob
- Arsalan Arif Nara
- Hira Nara
- Reeda Sheikhani
- Faisal Bumbia
- Haris Saleem
- Saad Saleem
- Asif Yahya

WMO IC Lunch meeting

Held on 02/04/2011 at Ball Room, Sahil International, Mumbai

Meeting started with Recitation of Holy Quran , presided under Mr. A.Majid Ranani VP-IC.

Following members were present

1. Majid Ranani
2. Iqbal Memon
3. Mohamed Farooq Sodagar Darvesh
4. Shabana Shehzad Darvesh
5. Raziya Ashraf Chasmawalla
6. Farooq Chandiwalla
7. Shafi Mulani
8. Siddiq Motiwala
9. Madni Palla
10. Zakaria Virani
11. Asif Hingora

The following matters were discussed

- Approved the minutes of meeting held on 02/01/2011.

- Discussion regarding welcoming of WMO Delegation visiting Mumbai and presenting proposals to them and planned their and schedule and meetings.
- ASG was given the responsibility for arrange their accommodation and conveyance.
- Mr. Mohamed Farooq Sodagar Darvesh gave his view that it is not possible to have a branch office in India as per Govt.laws, this needs to be explained to the delegates and registration needs to be done as per local laws and guidelines.
- BOM Members approved the Project Report with following budget as below.
  - o Housing..... Rs. 2Cr (US\$ 440,000)
  - o Women Empowerment Rs. 1Cr (US\$ 220,000)
  - o Economic Uplifement...

- Rs. 1Cr (US\$ 220,000)
- o Medical Emergencies... Rs.50Lac(US\$ 110,000)
- o Relief fund..... Rs.50Lac(US\$ 110,000)
- o Computer Classes..... Rs.40Lac(US\$ 90,000)
- o Community Centers..... Rs.30Lac(US\$ 67,000)
- o Ambulance ..... Rs.30Lac(US\$ 67,000)
- Majid Bha explained to BOM members that he has received an email from Nowsad Gani (Chairman Election Commissioner WMO) terming the WMO IC election as void. He said that they have got some misunderstanding which will be sorted when the delegates are in India

Meeting was over then followed by Lunch.

Obituary

Inna Lillahe wa inna elaihe rajeroon

With profound sorrow and deep regrets we have learnt of sad demise of Brother Hanif Adamjee grand son of Sir Adamjee Haji Dawood and former Chairman of Adamjee Insurance Company on Tuesday April 26th 2011 in Karachi,

Pakistan. He was 84 years old.

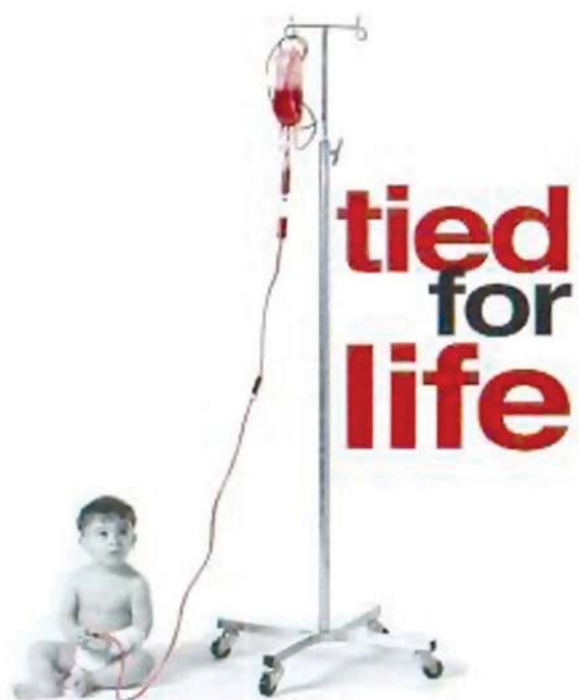
We express our heartfelt condolences to Adamjee family on the demise.

We make dua'a that may Allah rest the departed soul in eternal peace, forgive his short comings, have mercy on

him and bless him a place in Jannatul Firdous Ameen!

May Allah Subhanahu grant the entire Adamjee family courage, patience, solace and strength to bear the irreparable loss. Ameen!

The word thalassemia

NA Shoaib Ghaziani

The name thalassemia derives from a combination of two Greek words: thalassa meaning the sea, i.e. the Mediterranean, and anaemia ("weak blood"). emia or -hemia also -aemia or -haemia

means blood. Thomas Cooley, a pediatrician in the USA who first described the clinical characteristics of this disorder in patients of Italian origin in 1925.

Genes

We all inherit many of our characteristics through the genes we take from our parents. For example, the shape of our nose, colour of our eyes and whether we are tall or short.

Similarly we inherit our hemoglobin type through the genes we get from our parents. We get one hemoglobin gene from our mother and the other one from our father.

What is thalassemia

Thalassemia is a genetic condition affecting the red blood cells. More specifically, it is a disorder of the hemoglobin molecule inside the red blood cells. Thalassemia affects the production of normal hemoglobin - a key constituent of human red blood cells. It is an inherited genetic disease i.e. a disease that is passed from parents to children through the genes (genetic). It is not infectious and cannot be passed on from one

individual to the other by personal or any other contact, or through blood, transfusion food or air. Hemoglobin is a chemical found in the red blood cells which carries oxygen from the lungs to all parts of the body. Thalassemia occurs when a person is unable to produce the required amount of hemoglobin.

The Facts

1. When both parents carry normal or "healthy" hemoglobin genes, the child will inherit two normal genes and will be normal.
2. When one parent carries normal or "healthy" hemoglobin genes but other

one transmits the defective hemoglobin genes, the child may be Thalassemia Carrier.

3. When both parents are carriers, then each child born to these parents has 25% chance of being healthy (without the thalassemia gene), 50 % chance of being a carrier like its parents, and a 25% chance of having Thalassemia major.
4. The above figures collected on statistical basis, but, we found
  - a. Parents having 3 children 2 are Major and one Minor
  - b. Having 2 children and both are Major.
  - c. Having 3 children and one is Major, one Minor and one normal.

Carriers of thalassemia (minor)

Individuals who inherit a normal hemoglobin gene from one parent and the defective gene from the other parent are called The Thalassemia Carrier or Thalassemia Minor. They are not patients.

Carriers of the Thalassemia do not have a disease. They have no physical or mental symptoms and do not require a special diet or medical treatment. The condition cannot become a serious disease over time – indeed, most will be unaware that they are carriers unless specifically tested. The red blood cells of these individuals are a bit paler and smaller than normal red blood cells. They are also a little anemic, but this anemia does not usually need treatment. However, they can pass on the Thalassemia gene to their children.

Finding out thalassemia carrier

In most cases simple laboratory tests can identify whether a person carries the thalassemia Minor. However, before any laboratory tests are carried out, it is important that individuals receive counseling where possible, providing them with information, advice and guidance on why they should be tested and what the results of the test will mean for them. Otherwise provision of this information should rely on a good health education program.

Thalassemia major

Individuals who inherit defective hemoglobin genes, one from mother and one from father are going to develop the full blown disease.

Individuals with thalassemia major are unable to make the chemical needed for producing enough mature hemoglobin. Hemoglobin is essential for carrying oxygen around the body. Without sufficient hemoglobin, the body cannot carry oxygen properly and after a while the body will not survive.

The patient of Thalassemia Major requires blood transfusion after every 10 to 20 days. Usually regular blood transfusions may damage the heart and liver and result in stunted

growth, delayed puberty, diabetes and other endocrine complications. Hence, drugs to reduce iron are the most important aspect of Thalassemia care.

Pakistan and thalassemia

In Pakistan approx. 7% of our population is Thalassemia Minor that is more than 10 million individuals; the number of minors is going to increase at least 350,000 per annum. More than 6000 babies are born with thalassemia major in a year. Unfortunately there is no proper report for thalassemia minor or major, all the figures are estimated and base on urban studies.

More than 125,000 thalassemia major patients are in Pakistan, each patient needs approx. 25 units of blood annually. They need at least 2.5 million

units of blood. Blood is not easily available in our country. If any patient needs blood for transfusion then he/she have to bring a healthy volunteer blood donor. Families having thalassemic patients are facing lots of difficulties in getting blood for transfusion.

How to prevent the birth of thalassemia major baby?

Before marriage only the male partner can have Thalassemia Minor test, if he is normal no need to test his fiancé. But if he is positive then he should request the female partner to have thalassemia minor test. If she is negative then the couple can marry and they will pass their normal life but if the female is also positive then they should not marry. If they marry together, the chance of the birth of thalassemia major child will increase.

Thalassemia and world memon organisation

WMO is working on Thalassemia Prevent Project (TPP). The first tasks of this project is to aware general public about thalassemia and try to stop the birth of Thalassemia Major Babies, for the purpose, WMO join hand with Husaini Blood Bank (a leading blood bank and Thalassemia Center in Karachi-Pakistan).

The main objective of TPP is to identify thalassemia carriers (also called minor) individuals. Both organizations plan to arrange Thalassemia Screening camps in Schools, colleges and industries. TPP plans to screen approx. 50,000 students free of charge. The cost of this project is nearest to Rs. 10 million.

Both organizations also joint hands with Kashif Iqbal Thalassemia Center, Burhani Blood Bank and Al Mustafa Welfare center.

For this National Cause the following companies are also supporting to TPP

1. M/s Atlas Honda Limited for Blood Grouping of the students.
2. M/s Saniplast providing saniplast.
3. United Mobile will support in media coverage.

WMO is trying to pass a resolution from Jamaats for premarital test of the couples.

www.barakaoil.com

Your Wellness Partner

Healthcare You Can Trust

Recognized
internationally
in more than
30 countries.
Leveraging on the
rich Sri Lankan
herbal heritage
with time tested
herb - **Black Seed**

Manufactured by:
Bio Extracts (Pvt) Ltd
#11A, Milepost Avenue, Colombo 3, Sri Lanka.
Tel: +94 11 4656800 Fax: +94 11 2635860
E-mail: bioext@sl.lk Web: www.barakaoil.com

Dr Esmail Fakirmohamed Harunani

B.D.S. (Brist), Dip Rest dent RCS (Eng); MFDS RCS (Eng); MFDS RCSEd; MRCPS (Glasg); MFGDP (UK); FFGDP (UK); DPDS (Brist); FADI

Dr Esmail Fakirmohamed Harunani is the first memon to attain the highly acclaimed and respected Fellowship of the Faculty of General Dental Practitioners of the Royal College of Surgeons of England, that is the FFGDP(UK) RCS (Eng). The Diploma of Fellowship of the Faculty of General Dental Practice (UK) marks the

end of the Career Pathway in dentistry and wishes to identify and reward the practitioner who, having progressed through the Career Pathway, has reached a standard of excellence in their everyday practice which merits this ultimate accolade.

Whereas the other postgraduate dental qualifications mark attainment of a certain level of ability, the Fellowship was devel-

oped to ascertain that, having obtained a high level of skills in all areas of dental practice, these skills were being provided routinely to the benefit of all patients, staff and colleagues. The Fellowship is thus an assessment of an overall excellence in clinical dental practice as it pertains to the individual dentist, their practice, and their patients.

Born on 18th November 1954 in Mombasa, Kenya, married to Mariam with two daughters and two sons. Shelina is a registered pharmacist and married to Shakeel, Zaheed is a practising solicitor and married to Shabnam, Mohamed Nadeem is a dental surgeon married to Selina and Shaheen is at Secondary School studying for her A Levels.

Esmail is a dental surgeon with over thirty years of experience including running multiple practices of his own and in partnership. Presently, he is the principal and head of the Harunani & Co Group, which includes the Harunani & Co of Dental Surgeries employing over 40 dental surgeons, Harunani & Co Real Estates (Commercial), Harunani & Co Real Estates (Residential), Harunani & Co Enterprises and the Harunani & Co Charitable Foundation.

Esmail did his primary and secondary education in Mombasa, Kenya, arriving in England in 1974 to study dentistry at the University of Bristol where he qualified with a BDS degree. Since then he has attained an MFGDP from the Royal College of Surgeons of England by examination in 2003 and the DPDS with a distinction from the University of Bristol in 2005. He was successful in attaining the highly academic and clinical membership of the Faculty of Dental Surgery of the Royal College of Surgeons of England by examination and the Royal College of Surgeons of Edinburgh and the Royal College of Surgeons and Physicians of Glasgow by election. He has now successfully completed all the stages for the Faculty's Career Pathway to be assessed for the Fellowship which he hopes to complete next year. He has also attained the highly acclaimed Diploma in Restorative Dentistry of the Faculty of General Dental Practice of the Royal College of Surgeons of England which will be appropriate to dentist with special interest (DWSi) in Restorative Dentistry. He is also a fellow of the Academy of Dentistry International and the

Royal Society for the Promotion of Health of England. In 2007 he was selected to be a clinical teacher for undergraduate students at the Kings College Dental Institute in London and examiner for the Overseas Registration Examination for overseas dental graduates wanting to work in the UK. In 2009, he was selected as Examiner for the postgraduate diploma of the joint faculties (MJDF) of the Royal College of Surgeons of England. Presently, he is enrolled at the University of Glasgow for the two year MSc programme in Clinical leadership and the one year course in Certificate in Appraisal of Dental Practices of Faculty of General Dental Practice of the Royal College of Surgeons of England.

In 2010, he became the Brand Ambassador and the Face of Sensodyne toothpaste in India.

NEW

"Cold drink causing a short, sharp pain? It could be **Tooth Sensitivity**."

I recommend Sensodyne Toothpaste."
- Dr. E. Harunani, MFGDP(RCSEd)

Sensitivity is the short, sharp pain experienced when eating or drinking something hot or cold. This is caused when dentine, the inner core of the tooth surrounding the nerve, gets exposed. If left untreated, it can get worse. Try new Sensodyne toothpaste which is trusted by millions of people around the world. Right from the first brushing, Sensodyne toothpaste starts to form a protective barrier around the nerves, giving you long lasting protection in just 2 weeks.*

Try Sensodyne toothpaste for clinically proven relief from sensitive teeth.
Brush thoroughly twice a day or as directed by dentist.

World's No.1 Sensitivity Toothpaste
Recommended by Dentists Worldwide

*Within the first brushing, Sensodyne toothpaste starts to form a protective barrier around the nerves and gives you long lasting protection in just 2 weeks.

For more than fifteen years he has been involved with the Local Dental Committee representing more than 200 dentists and the

Primary Care Trust for Lambeth, Southwark and Lewisham, the healthcare body for the local region for various activities including advisory and disciplinary committees and panels. He was the Preferred Provider for dental services tendered in Lambeth in April 2007, in South West Essex in 2008, in East Sussex & Downs Weald an Mid Essex in 2009 and in South east Essex in 2010. He was the Vice Chairman of the Lambeth, Southwark and Lewisham Local Dental Committee since 2002 and is now the Chairman. He is also a member of the Private Patients Complaints Panel of the General Dental Council, the governing body for dentists in England and Wales and has been on the Disciplinary Panel of the Royal Society for the Promotion of Health.

He has been actively involved in providing services to the Memon Community for over fifteen years. He was the Chairman of the Nasserpuria Memon Jamaat, UK from 2003 to 2006 and a strong supporter of the Nasserpuria Memon Jamaat in Mombasa, Kenya. He has been the Convenor for the Social and Welfare subcommittee of the Memon Association UK, a membership led organisation with members of the community having effective ownership of the organisation and its management, since 2002 and has introduced the Helpline, Regional Advisors and a free advisory professional service, including medical and legal for the Memon community in and around London and was unanimously elected the President of Memon Association, UK in 2007. He is also a trustee of Memon Association UK since 2003. He is a founder life member of the World Memon Organisation and was elected on the Board of Management in 2004 and appointed the Assistant Secretary General for the Europe Chapter in 2006. He became a patron of the World Memon Organisation in 2008 and in 2010 he was elected the Vice President of the Europe Chapter of the World Memon Organisation.

A humble appeal to all the Organisations, Institutions and Jamats of Memon Community

Please send us the report of all the public activities of your organisation on your official letter head to the following address, so we could publish them in "Memon Alam"

To:
The Editor,
Memon Alam
W.M.O House, 32/8, Street No. 6, Off Kashmir Road,
Muslimabad, Karachi Pakistan.

Challenging Spirit

MEHRAN
SUGAR
MILLS
LIMITED

Since 1965, Mehran Sugar Mills Limited has been in the business of producing premium quality white refined sugar and allied products. We have laid our foundation on solid principles aimed to assure a leadership position in the industry. We stride with a challenging spirit based on modern management principles. We consider our farmers as our back bone and continually propagate to increase plantation of sugarcane through diversified incentives.

Corporate social responsibility is a vital part of our philosophy. It is an inherent vision of the Company to have a significant positive contribution towards the society. We are constantly working towards improving the health and education standards in our area.

Adamjee House, 8th Floor, I.I. Chundrigar Road, Karachi - 74000, Pakistan
Tel: +92-21 3241 7131 (4 Lines), Fax: +92-21 3241 6477
E-mail: msm@mehransugar.com, Website: www.mehransugar.com

SWEET POISON

A must read!

In October of 2001, my sister started getting very sick. She had stomach spasms and she was having a hard time getting around. Walking was a major chore. It took everything she had just to get out of bed; she was in so much pain.

By March 2002, she had undergone several tissue and muscle biopsies and was on 24 various prescription medications. The doctors could not determine what was wrong with her. She was in so much pain, and so sick she just knew she was dying.

She put her house, bank accounts, life insurance, etc., in her oldest daughter's name, and made sure that her younger children were to be taken care of.

She also wanted her last hooray, so she planned a trip to Florida (basically in a

wheelchair) for March 22nd.

On March 19, I called her to ask how her most recent tests went, and she said they didn't find anything on the test, but they believe she had MS.

I recalled an article a friend of mine e-mailed to me and I asked my sister if she drank diet soda? She told me that she did. As a matter of fact, she was getting ready to crack one open that moment.

I told her not to open it, and to stop drinking the diet soda! I e-mailed her an article my friend, a lawyer, had sent. My sister called me within 32 hours after our phone conversation and told me she had stopped drinking the diet soda AND she could walk! The muscle spasms went away. She said she didn't feel 100% but, she sure

felt a lot better.

She told me she was going to her doctor with this article and would call me when she got home.

Well, she called me, and said her doctor was amazed! He is going to call all of his MS patients to find out if they consumed artificial sweeteners of any kind. In a nutshell, she was being poisoned by the Aspartame in the diet soda... and literally dying a slow and miserable death.

When she got to Florida March 22, all she had to take was one pill, and that was a pill for the Aspartame poisoning! She is well on her way to a complete recovery. And she is walking! No wheelchair! This article saved her life.

If it says 'SUGAR FREE' on the label;

DO NOT EVEN THINK ABOUT IT!

I have spent several days lecturing at the WORLD ENVIRONMENTAL CONFERENCE on 'ASPARTAME,' marketed as 'Nutra Sweet,' 'Equal,' and 'Spoonful.'

In the keynote address by the EPA, it was announced that in the United States in 2001 there is an epidemic of multiple sclerosis and systemic lupus. It was difficult to determine exactly what toxin was causing this to be rampant. I stood up and said that I was there to lecture on exactly that subject.

I will explain why Aspartame is so dangerous: When the temperature of this sweetener exceeds 86 degrees F, the wood alcohol in ASPARTAME converts to formaldehyde and then to formic acid, which in turn causes metabolic acidosis. Formic acid is the poison found in the sting of fire ants. The methanol toxicity mimics, among other conditions, multiple sclerosis and systemic lupus.

Many people were being diagnosed in error. Although multiple sclerosis is not a death sentence, Methanol toxicity is!

Systemic lupus has become almost as rampant as multiple sclerosis, especially with Diet Coke and Diet Pepsi drinkers.

The victim usually does not know that the Aspartame is the culprit. He or she continues its use; irritating the lupus to such a degree that it may become a life-threatening condition. We have seen patients with systemic lupus become asymptotic, once taken off diet sodas.

In cases of those diagnosed with Multiple Sclerosis, most of the symptoms disappear. We've seen many cases where vision loss returned and hearing loss improved markedly.

This also applies to cases of tinnitus and fibromyalgia. During a lecture, I said, 'If you are using ASPARTAME (Nutra Sweet, Equal, Spoonful, etc) and you suffer from fibromyalgia symptoms, spasms, shooting, pains, numbness in your legs, Cramps, Vertigo, Dizziness, Headaches, Tinnitus,

Joint pain, Unexplainable depression, anxiety attacks, slurred speech, blurred vision, or memory loss you probably have ASPARTAME poisoning!' People were jumping up during the lecture saying, 'I have some of these symptoms. Is it reversible?'

Yes!

Yes!

Yes!

STOP drinking diet sodas and be alert for Aspartame on food labels! Many products are fortified with it! This is a serious problem. Dr. Espart (one of my speakers) remarked that so many people seem to be symptomatic for MS and during his recent visit to a hospice; a nurse stated that six of her friends, who were heavy Diet Coke ad-

dicts, had all been diagnosed with MS. This is beyond coincidence!

Diet soda is NOT a diet product! It is a chemically altered, multiple SODIUM (salt) and ASPARTAME containing product that actually makes you crave carbohydrates.

It is far more likely to make you GAIN weight!

These products also contain formaldehyde, which stores in the fat cells, particularly in the hips and thighs. Formaldehyde is an absolute toxin and is used primarily to preserve 'tissue specimens.'

Many products we use every day contain this chemical but we SHOULD NOT store it IN our body!

Dr. H. J. Roberts stated in his lectures that once free of the 'diet products' and with no significant increase in exercise; his patients lost an average of 19 pounds over a trial period.

Aspartame is especially dangerous for diabetics. We found that some physicians, who believed that they had a patient with retinopathy, in fact, had symptoms caused by Aspartame. The Aspartame drives the blood sugar out of control. Thus diabetics may suffer acute memory loss due to the fact that aspartic acid and phenylalanine are NEUROTOXIC when taken without the other amino acids necessary for a good balance.

Treating diabetes is all about BALANCE. Especially with diabetics, the Aspartame passes the blood/brain barrier and it then deteriorates the neurons of the brain; causing various levels of brain damage, Seizures, Depression, Manic depression, Panic attacks, Uncontrollable anger and rage.

Consumption of Aspartame causes these same symptoms in non-diabetics as well. Documentation and observation also reveal that thousands of children diagnosed with ADD and ADHD have had complete turna-

rounds in their behavior when these chemicals have been removed from their diet.

So called 'behavior modification prescription drugs' (Ritalin and others) are no longer needed. Truth be told, they were never NEEDED in the first place!

Most of these children were being 'poisoned' on a daily basis with the very foods that were 'better for them than sugar.'

Dr. Roberts warns that it can cause birth defects, i.e. mental retardation, if taken at the time of conception and during early pregnancy. Children are especially at risk for neurological disorders and should NEVER be given artificial sweeteners.

There are many different case histories to relate of children suffering grand mal seizures and other neurological disturbances talking about a plague of neurological diseases directly caused by the use of this deadly poison.'

Herein lies the problem: There were Congressional Hearings when Aspartame was included in 100 different products and strong objection was made concerning its use. Since this initial hearing, there have been two subsequent hearings, and still nothing has been done. The drug and chemical lobbies have very deep pockets.

There are now over 5,000 products on the market that contain this deadly chemical and there will be thousands more introduced. Everybody wants a 'piece of the Aspartame pie.'

I assure you that MONSANTO, the creator of Aspartame, knows how deadly it is.

It is known that the powerful drug and chemical lobbies are responsible for this, letting loose the hounds of disease and death on an unsuspecting and uninformed public. Well, you're informed now!

Please print this out and/or e-mail to your family and friends.

Cupping for Cure (Sunnah Treatment)

The origin of cupping:

Cupping therapy is one kind of treatment method developed by our ancient worker in the process of struggle against diseases, and is an important component in the Non-Drug therapies.

Aim of cupping:

The aim of cupping is to extract blood from the body that is believed to be harmful. The Arabic name for cupping therapy is AL_HIJA MAH. It was widely practiced by the Prophet (PBUH) and His companion with the method still alive in many Muslim Countries. It is mostly used in Asian and middle eastern countries. In the UK, the practice of cupping therapy also dates back a long way with one of the leading medical journal 'THE LANCET' being named after the practice.

Principles of cupping:

Arabs at the time of Prophet (PBUH) viewed the disease as a disturbed area in the equilibrium of body fluids. In Greek illness is believed to be caused by harmful and dirty blood which must be removed in order for the disease to heal completely. The whole process of cupping can take about 10-15 minutes which uses a glass to create suction. There are 2 type of cupping dry & wet. The Prophet (PBUH) practiced wet cupping & recommended this as the best treatment. Wet cupping (Hijamah) is the process of using vacuumed at different process on the body. The skin is lacerated with blade so that blood is drawn into this cup.

Cupping therapy in light of Prophet (PBUH) Guidance:

Numerous Ahadeeth highlight the importance of Hijamah. Some are follows. Anas ibn-e-Maalik (may ALLAH be pleased with him) reported that The Messenger (PBUH) said, "indeed the best of remedies you have is cupping (Hijmah) (Bukhari). Abu Huraira (may ALLAH be pleased with him) reported that The Messenger (PBUH) said, if there was something excellent to be used as a remedy that is cupping. (sahee sunnan abi daud).

Cupping (Hijamah) is a Preventive Medicine:

Anas ibn-e-Malik reported that the Messenger (PBUH) said, when the weather becomes extremely hot seek aid in cupping. Cupping is the best utilized as a preventative maintenance for the body. It cleans the body's cardiovascular system so disease never has a chance to develop. Where disease already exists, cupping cleans the system to help the system better fight and recover from the disease.

Al-Hijamah or cupping is a wonderful therapy packed with all the enormous benefits of the Prophetic Sunnah and an excellent method of detoxifying the body of the harmful substances; a medical advantage which should be utilized to its very best.

Benefits of HIJAMAH (cupping):

1. For cleaning of the blood.
2. Rheumatic conditions control ranging from arthritis, sciatica, back pain, migraine, vomiting
3. Depression, insomnia, & other Psychological disorders
4. Lung disease.
5. Disease of digestive system.
6. Skin disorders.

7. It gives a feeling of deep pleasure & relaxation so can be done healthy person for general physical & mental well being. Cupping should be done on empty stomach preferably morning hours.

Ref: Abook by DR. Amjad Ahsan Ali

AL-Hijamah Treatment as well as SUNNAH:

Abdullah Ibn Abbas (may ALLAH be pleased with him) reported that Messenger (PBUH) said, "I did not pass by an angel from the angels on the night journey except that they all said to me: Upon you is cupping (Hijamah), O Muhammad. Order your Ummah with Cupping." (Timidhi)

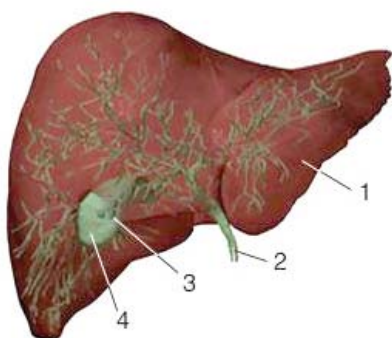
Cupping therapy is recommended for blood disorders, pain relief, inflammatory condition, mental and physical relaxation, varicose veins and deep tissue massage and it quotes up to 50% improvement in fertility levels. An investigation into the effect of Cupping Therapy as a treatment for Anterior Knee Pain and its potential role in Health Promotion was done with the results revealing major improvements. Moreover, a recent systematic review included five trials on the effects of wet cupping on musculoskeletal problems. Its finding suggested that wet cupping is effective for treating lower back pain. And lots more as it is beneficial for health and maintaining of well being.

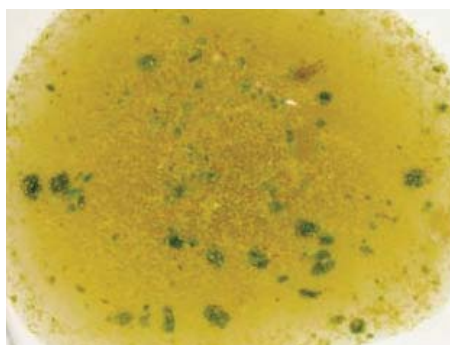
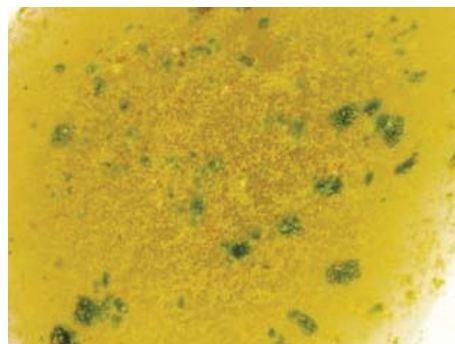
Removing gallstones Naturally

This is a useful piece of information that you may have not received before. This is true and it works. You can 'google' Dr Lai Chiu-Nan to find out more about her and the feedbacks of this treatment.

As always, spread the good things around

1. Liver
2. Common Bile Duct
3. Gallstones
4. Gallbladder

Removing gallstones naturally

By Dr Lai Chiu-Nan

It has worked for many. If it works for you please pass on the good news. Chiu Nan is not charging for it, so we should make it free for everyone. Your reward is when someone, through your word of mouth, benefits from the regime.

Gallstones may not be everyone's concern. But they should be because we all have them.

Moreover, gallstones may lead to cancer.

"Cancer is never the first illness," Chiu Nan points out. "Usually, there are a lot of other problems leading to cancer.

In my research in China, I came across

some materials which say that people with cancer usually have stones. We all have gallstones. It's a matter of big or small, many or few.

One of the symptoms of gallstones is a feeling of bloatedness after a heavy meal. You feel like you can't digest the food. If it gets more serious, you feel pain in the liver area."

So if you think you have gallstones, Chiu Nan offers the following method to remove them naturally.

The treatment is also good for those with a weak liver, because the liver and gallbladder are closely linked.

Regimen:

1. For the first five days, take four glasses of apple juice every day. Or eat four or five apples, whichever you prefer. Apple juice softens the gallstones. During the five days, eat normally.
2. On the sixth day, take no dinner.
3. At 6 PM, take a teaspoon of Epsom salt (magnesium sulphate) with a glass of warm water.
4. At 8 PM, repeat the same. Magnesium sulphate opens the gallbladder ducts.
5. At 10 PM, take half cup olive oil (or sesame oil) with half cup fresh lemon juice. Mix it well and drink it. The oil lubricates the stones to ease their passage.

PS. 1cup=250ml, 2 cup lemon juice=3 lemons (approx.)

The next morning, you will find green stones in your stools. "Usually they float," Chiu Nan notes. "You might want to count them. I have had people who passed 40, 50 or up to 100 stones. Very many."

"Even if you don't have any symptoms of gallstones, you still might have some. It's always good to give your gall bladder a clean-up now and then.

PASS THIS AND YOU MAY HELP OTHERS!

In a Nutshell

- Your Doctor Is A Liar! Don't believe a single word that they say.
- CHOLESTEROL does NOT cause heart disease. Stop worrying about your "cholesterol" levels.
- All prescription drugs and all over the counter drugs are poisons that cause serious side effects. Just say NO to all drugs.
- Drugs that lower your "cholesterol" do NOT prevent heart disease or heart attacks! Even the drug companies publicly admit this.
- Find a qualified "natural" health expert. Find a good naturopathic, homeopathic, chiropractic or Oriental herbal/acupuncture practitioner to guide you towards better health. (Throughout this book, when I use the word "doctor", I am referring to a Western-style medical doctor or M.D.)
- If you want to avoid heart disease, alter your diet to eat the way people ate hundreds of years ago when there was NO heart disease. Eat more protein. Eat more foods that contain CHOLESTEROL

such as eggs, butter, cream, red meat and organ meats. Eat more foods that contain Vitamin C and Copper. Stop eating sugar. Stop eating processed foods.

- Avoid processed oils (soybean, canola, corn, etc.) hydrogenated oils, partially hydrogenated oils and any food that is prepared in a heated oil that may contain these toxic "foods" as if they were the plague! (They are!)
- As a bare minimum, take the following nutritional supplements on a regular basis...

Multiple Vitamin Multiple Mineral (including magnesium and copper) Multiple Essential Fatty Acid (EFA) Vitamin C Gelatin/Collagen/Protein supplement

- Get your natural doctor to check your insulin level (not blood sugar, not glucose, INSULIN). It should be 10mU/ml or less. If it is higher than that, then you need to eat less of everything and you definitely need to eat less sugar and fewer

carbohydrates.

- Tell your medical doctor(s) to take their "cholesterol" tests, their "cholesterol" lowering drugs and their reduced CHOLESTEROL diets and tell them to go straight to hell! Their beliefs are based on faulty statistical analysis, their drugs are poisonous and their advice does not work!

The following pages provide a thought-provoking array of statements that have been made by various people who, like me, have recognized that the so-called "cholesterol" problem is not a health problem at all. It is a scam of extra-ordinary proportions that has already cost the American public TRILLIONS of dollars and has already caused MILLIONS of innocent people to lose their lives well before their time.

CHOLESTEROL DOES NOT CAUSE HEART DISEASE!

& LOWERING YOUR "CHOLESTEROL" DOES NOT HELP YOU TO LIVE LONGER

Every piece of creative work inspires us.

3 decades of legacy

30,000 homes developed

Global presence in 90 countries

Since 3 decades, Memon have established an enviable reputation for commitment and maximising investor returns. Our unique properties in Dubai offer an unparalleled investment opportunity to earn significant returns on your investment. Whether you choose to invest as an individual or as a syndicate, these properties from Memon Investments are certain to help you fulfil your aspirations. Invest in Memon as we are changing the landscape of Dubai by redefining development.

www.memon.ae

Redefining Development

Memon Investments LLC

Toll Free
800 MEMON(63666)

5E Hamarain Centre, P.O. Box 41950, Dubai, UAE. Tel: +971 4 268 8111, Fax: +971 4 262 6455

Happily hampered

The thought of a day at the beach conjures up a kaleidoscope of images and nostalgic memories; beach balls, inflatable dingys, potato chips, shami kebabs and the Volkswagen microbus bring back the best picnic moments for me.

Of course, not all memories are pleasant. I remember dozens of picnic lunches with soggy sandwiches which dripped ketchup, or dry sandwiches with a bit of egg or chicken filling here and there, cold greasy biryani and curries seeping through paper plates. Many trials and tribulations later, I figured that nothing beats hot, freshly cooked food on a picnic.

However not everyone has the resources, equipment, work force or team spirit to achieve freshly barbecued chicken tikka, a quick karhai cooked on a bonfire or burgers fried on a portable grill with hot doodhpati made on the stove in the hut with freshly fried pakoras for tea time. Absolutely nothing beats that and if you think you can pull it off, more power to you.

Since the cooking is done then and there, all you have to do is take the marinated chicken in a freezer bag or icebox, preferably frozen so it can defrost on the way. For pakoras you need to take the dry besan mix (ready in a packet or made at home) and just add water on the spot. For burgers you need to take buns, mayo and greens; the patties can defrost on the way and be fried or grilled on the spot.

Those who don't want to turn a lazy day at the beach into a cooking marathon can choose from a dazzling array of ready made foods to take along. Planning the menu for the day is half the fun of the picnic itself but remember, food safety is a primary consideration when selecting stuff to take to a picnic. Keep in mind that

the food may be sitting at warm temperatures breeding bacteria for some time before you get round to eating it so try to avoid things that may pose bacterial risks. If you want to take these type of foods along, plan on ice boxes or freezer bags so that they will stay cool and safe to eat.

A meat loaf, cheese, potato salad, pasta salad, practically anything that tastes good when cold makes a fine meal; all you need is an icebox to keep your goods cool until you reach the hut and lay the stuff out on the table. Cold French toast tastes nice on the beach for some odd reason. So does quiche, especially with a tangy relish on the side.

Dum ka keema being filling, moist and non-greasy works well on a picnic eaten with a loaf of bread, taftaan or sheermal. Hot chapatti may sound tempting but will get cold and rubbery by the time you serve it so stick with the given options. Lemon wedges, chopped green chillies, onion chopped in rings and fresh mint garnish can all be prepared beforehand and taken along to add a zing to the food. For dessert, cup cakes, a moist fruit cake or candy bars and good enough.

Sandwiches, of course are the quintessential picnic food but, unless care is taken, you can wind up with a soggy nightmare which crumbles in your hands and collapses in your lap in a heap of bread crumbs, ketchup and bits of shami kebab. The only way to prevent sandwich disasters is to take all the fillings and spreads separately and assemble upon arrival. Fill your ice box with a selection of cold cuts, hunter's beef and shredded chicken, hard boiled eggs, shami kebab, bits of tandoori chicken chunks, last night's leftover sabzi, you name it.

Throw in a big bottle of mayonnaise, the half finished bottle of mustard lurking at the back of your refrigerator and all the

sachets of ketchup you've collected with your pizza take away. Gherkins, pickles, a bottle of jalapeno peppers, the mint chutney your phupi sent last week can all be added to the box ..... let your imagination run wild. Add butter, cheese slices, hot sauce, salt, pepper and of course, lots and lots of bread. Lay it all out on the table and let everyone come up with their own sandwich masterpiece (don't forget sausages and rolls for those who want hotdogs.)

If you want to take some readymade sandwiches in any case (little ones tend to get hungry in the car) make some with chicken and lettuce and wrap individually in foil so you can open one packet at a time and not the entire lot. This will help them keep fresh, moist and cool.

Another, slightly unusual picnic treat is chaat. Seriously, a plate of tangy, spicy chaat tastes even better when you add a view of crashing waves and the refreshing breeze. Mix chick peas, potatoes, chopped onions, tamarind sauce and slightly sweetened yoghurt at home. Keep pappri and chaat masala separate. If you have an ice box, you can keep it cool, but if you leave out the yoghurt and make do with just the tamarind sauce, chaat can withstand normal temperatures and can be consumed for lunch or tea time.

Now that you've had your feast, you need something to wash it down. Obviously you stocked up on cold drinks from Mauripur but at the end of the day, nothing beats a cup of freshly brewed doodh-patti (tea from a thermos is hardly the same; if there is no other option, take black tea and add milk and sugar separately.) Hopefully, however, your hut will have a functioning stove so don't forget to bring the teabags and other essentials. Enjoy your picnic and let the camel walas enjoy the leftovers.

Foundations of Child development

Educators and psychologists are constantly telling us about the importance of play in education. Countries, which took these researchers seriously and tried out their methods in classroom settings, have in fact obtained the claimed results. This led to the coining of the phrase “developing skills through playing games.” “Play” in the words of famous educationist Froebel “is the purest, most spiritual activity of man. It gives joy, freedom, contentment, inner and outer rest, peace with the world. Play is the highest phase of child development.”

Others regard play as an adaptive behavior that facilitates thinking in children. By engaging in different types of play, children practice and consolidate skills, such as eye and hand coordination and sensory motor skills. Each type of play is essential for cognitive development at different stages of childhood. Playing activities help the children learn how to manipulate objects and develop self-esteem.

Famous psychologist Freud too pointed out that play makes a critical contribution to children's growth and relates to their physical and mental representations. It makes the children feel free to explore different behavioral combinations as well as enjoy greater flexibility and creativity. Furthermore, play promotes children's motivation, curiosity, and invention skills and helps in their gaining more confidence.

There is a huge variety of toys that the

children play with both in their homes and early childhood classrooms of which wooden or plastic blocks may be one of the most popular objects. The children use these different size blocks in a variety of ways and according to their creative impulses and imagination

Block play helps the little ones gain basic knowledge about language, science and mathematics. Besides recognizing names, labels and shapes, it teaches them about sentence structures, linguistic rules, grammar and vocabulary. Communicating and interacting with play mates too brings up opportunities to express ideas through the use of language. These language experiences are seen as indications of the early emergence of reading and writing abilities.

Block play also provides a foundation for the study of science. Children learn the properties of different kinds of blocks that may vary in shapes, sizes, weights and material. Knowing how to make use of a given space to build a structure on it is another important concept of science derived from block play. In addition, the stacking and piling up of blocks teaches children about balance and stability. It is through trial and error that they discover the basics of construction such as stacking the blocks on a solid foundation.

Playing with blocks also helps develop mathematical skills in young learners. It gives them an idea of mathematical concepts such as length, height, width and

depth. Then counting the blocks helps the children know numbers and get an idea of quantity.

With the development of imagination and creativity comes the building of houses, boats, shops and trains with the blocks. Playing together the children communicate and negotiate with playmates while using problem solving strategies. In addition, they learn to see things from the perspective of others in order to work together as a team. In doing so they take turns or share the blocks while helping or giving suggestions on how to improve each other's little projects. Each person involved feels a sense of responsibility by contributing to the team.

Playing with blocks requires physical manipulation offering children with opportunities to practice their fine and gross motor coordination. For instance, piling one block on top of another to build a tower requires of them to place the blocks in the right position to keep the tower from toppling over. The exercise proves beneficial in improving eye-hand coordination.

Playing with blocks, in a nutshell, provides children with opportunities to discover and experience the different dimensions of knowledge. Learning from play is the one of the foundations of education. Children learn and develop through play, whether at school, with peers or at home with their siblings or parents.

ArmyCo.

ARMY SUPPLUS STORES

60 Mitchell Street, Pretoria West, Gauteng.

Tel: (012) 327-3282 Fax: (012) 327-1194 Cell: 082 898 7961

E-mail: army@armystores.co.za Website: www.armystores.co.za

www.armystores.biz

0861 ARMYCO
276926

Tents•Plastic Tarps•Jerry Cans•Blankets•Kitchen Sets•Relief Items•Logistics

***Importers, Exporters, Manufactures & Traders Of:
Aid & Relief Equipment, Camping, & Outdoor Suppliers, General Commodities
and Sourcing agents!!***

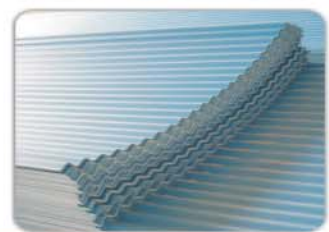
We are based in Pretoria, South Africa. We serve the local and re-export markets in and around the globe. Our aim is to better serve our clients and source ready stocks of items that are urgently needed in Africa and around the globe. Customer service is a priority with us, you will be pleasantly surprised at our quick response time to your enquiries. We go the extra mile to locate products you need just ask!! We are currently supplying many traders such as: NGO'S, Aid organizations, Camping wholesalers, Chain stores, Military and Defense Forces, Building contracting companies, General merchants and a Agents from across the globe.

CORR-FORM

ROOFING, MANUFACTURERS, & SUPPLIERS OF STEEL PRODUCTS

CORRUGATED • IBR • WIDE-SPAN

- CORRUGATED ROOF SHEETING
- IBR ROOF SHEETING
- ROUNDED GUTTERS
- SQUARE GUTTERS CORNER
- FLASHINGS
- ROLL UP RIDGING
- BULL NOSING
- SELF DRILLING SCREWS
- ZINC ROOF TILING
- DOWN PIPES
- GUTTER BBRACKETS
- GUTTER OUTLETS & CLOSURES

AVAILABLE IN CHROMADEK, GALVANIZED & ALUZINC

TEL: 012 327 1121 FAX: 012 327 1199

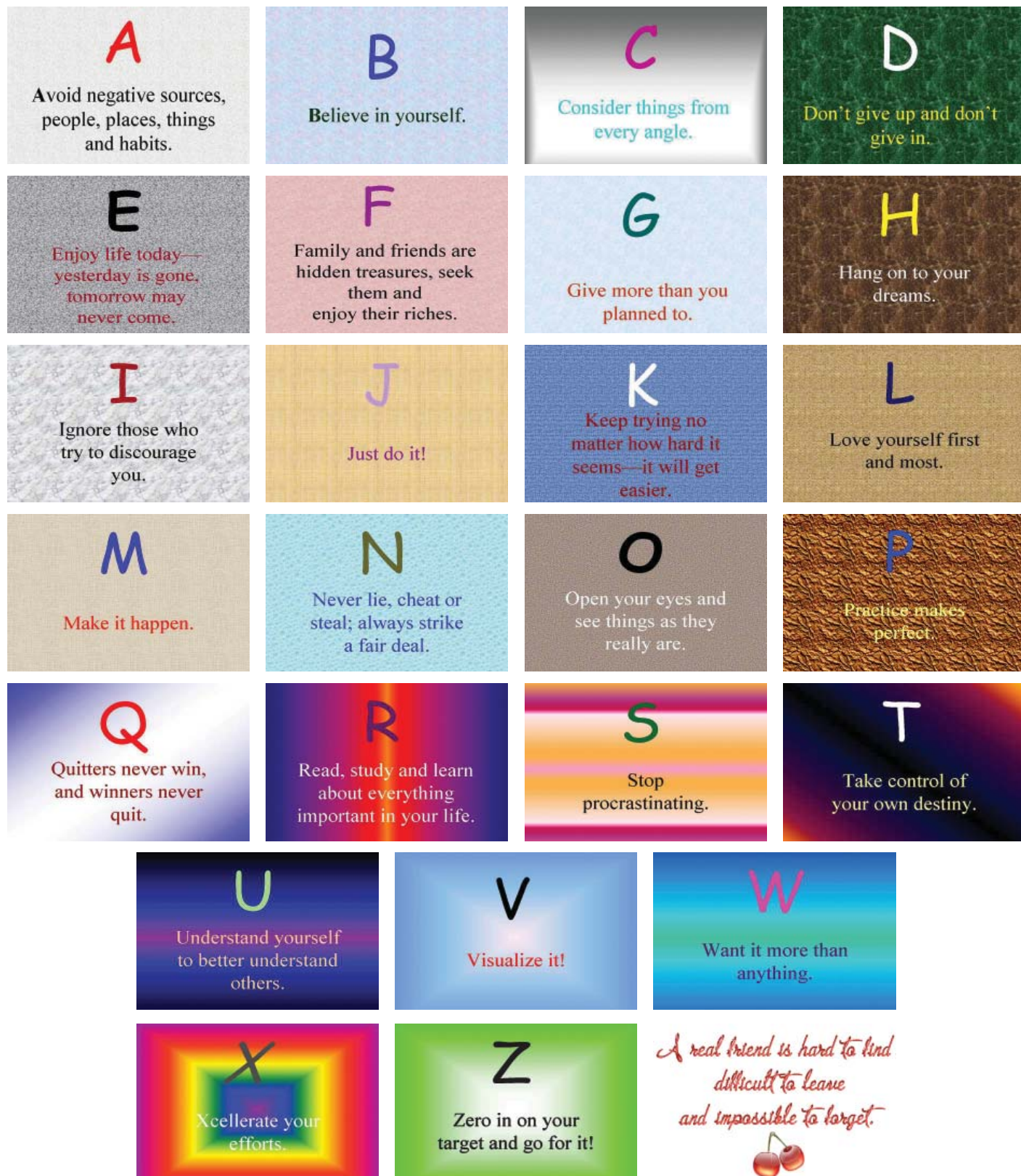
315 Soutter Street, Pretoria West, 0183

E-mail: army@armystores.co.za

Directors: Sikander, Feizul & Aadil N.M.Ayob

To Achieve Your Dreams, Remember Your A to Z

The perfect manager

“What’s the point of getting a degree if you’re just going to sit at home after marriage?” This is a common point of view in our society and some people even feel that girls who don’t intend to work after marriage should not take up precious seats in colleges and universities.

However, the question is, is a degree only about getting a job? Doesn’t education nurture and develop a person’s thought processes and personality? And doesn’t a housewife or home maker as she is correctly called now need the benefit of education as much, or perhaps even more than a career person?

The management of a home is in many ways similar to the management of an organisation. The only difference is that in an organisation, people have well defined job descriptions and are responsible for performing their own specific tasks: a home maker has multiple responsibilities, no specific job description and worst of all, doesn’t even get the acknowledgement she deserves. Just take a look at the skills a homemaker employs during the course of a day.

Time management

Who can manage time as perfectly as housewives? In the morning, they have to wake up before the rest of the family, arrange breakfast, wake up the children and help them get ready for school, pack their lunchboxes and make sure they don’t keep the school van waiting then they get their husband’s

breakfast organized and see him off. During the course of the day they have to juggle outdoor chores with all the cooking, cleaning and other responsibilities of running a house, keeping everything running like clockwork.

Supervision

“My wife doesn’t have to do anything, she’s got a bunch of servants,” says many a husband, derisively. He forgets that even the best of servants need supervision which is a momentous task in itself. No matter who cooks the food, washes the dishes, cleans the house and does the laundry, it is the wife’s responsibility to see that everything is done well and on time.

Management

Anyone who manages a team of workers can appreciate the skills required to keep a number of individuals happy and productive. Managing a team of servants is no different and only a home maker knows how difficult it is to soothe an irate cook, discipline a lazy maid and settle an ongoing feud between the gardener and the chowkidar.

Training

Taking raw talent and developing it into a skilled resource is a rare skill and pays rich dividends in the corporate world. Home makers, however, hardly get any acknowledgment for teaching raw recruits to cook, clean and perform all kinds of house hold

chores to perfection. Nor do they have the advantage of binding contracts, so the maid they have spent so much time and effort on training will leave their employment as soon as she finds a better job.

Finance manager

A home maker may not be earning the bread but she knows how to slice it so that it lasts as long as possible. When it comes to managing money, it’s often the stay-at-home wife who has a better grasp of the realities of finance than her banker husband. She budgets, she saves, she hunts down the best deals. Research proves that, while women are stereotyped as being shopaholics, it’s mainly the men who blow huge amounts on big ticket items while women save for a rainy day

Multi-tasking

Homemakers have tremendous ability to multitask and efficiently juggle several chores at the same time. In the morning, while cooking breakfast for the family she is also helping the children get ready for school. In the meantime, she is also looking after her husband who has to leave for the office. In the afternoon, while cooking, she is also helping her child with homework; while ironing she’s watching TV or catching up on phone calls.

Any one who feels that a stay-at-home wife and mother has an easy life should take a week off from work and try it themselves. They will soon realize their mistake.

The Smart Game !!!

There once lived a great mathematician in a village outside Ujjain . He was often called by the local king to advice on matters related to the economy. His reputation had spread as far as Taxila in the North and Kanchi in the South. So it hurt him very much when the village headman told him, "You may be a great mathematician who advises the king on economic matters but your son does not know the value of gold or silver."

The mathematician called his son and asked, "What is more valuable - gold or silver?" "Gold," said the son. "That is correct. Why is it then that the village headman makes fun of you, claims you do not know the value of gold or silver? He teases me every day. He mocks me before other village elders as a father who neglects his son. This hurts me. I

feel everyone in the village is laughing behind my back because you do not know what is more valuable, gold or silver. Explain this to me, son."

So the son of the mathematician told his father the reason why the village headman carried this impression. "Every day on my way to school, the village headman calls me to his house. There, in front of all village elders, he holds out a silver coin in one hand and a gold coin in other. He asks me to pick up the more valuable coin. I pick the silver coin. He laughs, the elders jeer, everyone makes fun of me. And then I go to school. This happens every day. That is why they tell you I do not know the value of gold or silver."

The father was confused. His son knew the value of gold and silver, and yet when asked

to choose between a gold coin and silver coin always picked the silver coin. "Why don't you pick up the gold coin?" he asked. In response, the son took the father to his room and showed him a box. In the box were at least a hundred silver coins. Turning to his father, the mathematician's son said, "The day I pick up the gold coin the game will stop. They will stop having fun and I will stop making money."

The bottom line is...

Sometimes in life, we have to play the fool because our seniors and our peers, and sometimes even our juniors like it. That does not mean we lose in the game of life. It just means allowing others to win in one arena of the game, while we win in the other arena of the game. We have to choose which arena matters to us and which arenas do not.

Why do some people get all the luck

Why do some people get all the luck while others never get the breaks they deserve? A psychologist says he has discovered the answer. His study in his own words:-

Ten years ago, I set out to examine luck.

I wanted to know why some people are always in the right place at the right time, while others consistently experience ill fortune. I placed advertisements in national newspapers asking for people who felt consistently lucky or unlucky to contact me.

Hundreds of extraordinary men and women volunteered for my research and over the years, I have interviewed them, monitored their lives and had them take part in experiments.

The results reveal that although these people have almost no insight into the causes of their luck, their thoughts and behaviour are responsible for much of their good and bad fortune. Take the case of seemingly chance opportunities. Lucky people consistently encounter such opportunities, whereas unlucky people do not.

I carried out a simple experiment to discover whether this was due to differences in their ability to spot such opportunities. I gave both lucky and unlucky people a newspaper, and asked them to look through it and tell me how many photographs were inside. I had secretly placed a large message halfway through the

newspaper saying: "Tell the experimenter you have seen this and win \$50."

This message took up half of the page and was written in type that was more than two inches high. It was staring everyone straight in the face, but the unlucky people tended to miss it and the lucky people tended to spot it.

- Unlucky people are generally more tense than lucky people, and this anxiety disrupts their ability to notice the unexpected.
  - As a result, they miss opportunities because they are too focused on looking for something else.
  - They go to parties' intent on finding their perfect partner and so miss opportunities to make good friends.
  - They look through newspapers determined to find certain types of job advertisements and miss other types of jobs.
  - Lucky people are more relaxed and open, and therefore see what is there rather than just what they are looking for.
  - My research eventually revealed that lucky people generate good fortune via four principles.
  - They are skilled at creating and noticing chance opportunities, make lucky decisions by listening to their intuition, create self-fulfilling prophecies via positive expectations, and adopt a resilient attitude that transforms bad luck into good.
- Towards the end of the work, I wondered

whether these principles could be used to create good luck. I asked a group of volunteers to spend a month carrying out exercises designed to help them think and behave like a lucky person.

Dramatic results! These exercises helped them spot chance opportunities, listen to their intuition, expect to be lucky, and be more resilient to bad luck. One month later, the volunteers returned and described what had happened. The results were dramatic: 80% of people were now happier, more satisfied with their lives and, perhaps most important of all, luckier.

The lucky people had become even luckier and the unlucky had become lucky.

Finally, I had found the elusive "luck factor".

Here are Professor Wiseman's four top tips for becoming lucky:

- 1) Listen to your gut instincts - they are normally right
- 2) Be open to new experiences and breaking your normal routine
- 3) Spend a few moments each day remembering things that went well
- 4) Visualize yourself being lucky before an important meeting or telephone call.

Have a Lucky day and work for it..

The happiest people in the world are not those who have no problems, but those who learn to live with them.

Fable of the porcupine

It was the coldest winter ever. Many animals died because of the cold. The porcupines, realizing the situation, decided to group together. This way they covered and protected themselves; but the quills of each one wounded their closest companions even though they gave off heat to each other.

After awhile, they decided to distance themselves one from the other and they began to die, alone and frozen. So they

had to make a choice: either accept the quills of their companions or disappear from the Earth.

Wisely, they decided to go back to being together. This way they learned to live with the little wounds that were caused by the close relationship with their companion, but the most important part of it, was the heat that came from the others. This way they were able to survive.

Moral of the story:

The best relationship is not the one that brings together perfect people, but the best is when each individual learns to live with the imperfections of others and can admire the other person's good qualities.

The real Moral of the story:

LEARN TO LOVE THE PRICKS IN YOUR LIFE.

An Excerpt from

The Heart of a Teacher

He was in the first third grade class I taught at Saint Mary's School in Morris, Minnesota. All 34 of my students were dear to me, but Mark Eklund was one in a million. Very neat in appearance, he had that happy-to-be-alive attitude that made even his occasional mischievousness delightful.

Mark talked incessantly. I had to remind him again and again that talking without permission was not acceptable. What impressed me so much, though, was his sincere response every time I had to correct him for misbehaving. "Thank you for correcting me, Sister!" I didn't know what to make of it at first, but before long I became accustomed to hearing it many times a day.

One morning my patience was growing thin when Mark talked once too often, and then I made a novice teacher's mistake. I looked at Mark and said, "If you say one more word, I am going to tape your mouth shut!" It wasn't ten seconds later when Chuck blurted out, "Mark is talking again." I hadn't asked any of the students to help me watch Mark, but since I had stated the punishment in front of the class, I had to act on it. I remember the scene as if it had occurred this morning. I walked to my desk, very deliberately opened my drawer and took out a roll of masking tape. Without saying a word, I proceeded to Mark's desk, tore off two pieces of tape and made a big X with them over his mouth. I then returned to the front of the room. As I glanced at Mark to see how he was doing, he winked at me. That did it! I started laughing. The class cheered as I walked back to Mark's desk, removed the tape, and shrugged my shoulders. His first words were, "Thank you for correcting me, Sister."

At the end of the year, I was asked to teach junior-high math. The years flew by, and before I knew it Mark was in my classroom again. He was more handsome than ever and just as polite. Since he had to listen carefully to my instruction in the "new math," he did not talk as much in ninth grade as he had in third. One Friday, things just didn't feel right. We had worked hard on a new concept all week, and I sensed that the students were frowning, frustrated

with themselves and edgy with one another. I had to stop this crankiness before it got out of hand. So I asked them to list the names of the other students in the room on two sheets of paper, leaving a space between each name. Then I told them to think of the nicest thing they could say about each of their classmates and write it down. It took the remainder of the class period to finish their assignment, and as the students left the room, each one handed me the papers. Charlie smiled. Mark said, "Thank you for teaching me, Sister. Have a good weekend." That Saturday, I wrote down the name of each student on a separate sheet of paper, and I listed what everyone else had said about that individual.

On Monday I gave each student his or her list. Before long, the entire class was smiling. "Really?" I heard whispered. "I never knew that meant anything to anyone! I didn't know others liked me so much." No one ever mentioned those papers in class again. I never knew if they discussed them after class or with their parents, but it didn't matter. The exercise had accomplished its purpose. The students were happy with themselves and one another again.

That group of students moved on. Several years later, after I returned from vacation, my parents met me at the airport. As we were driving home, Mother asked me the usual questions about the trip, the weather, my experiences in general. There was a lull in the conversation. Mother gave Dad a sideways glance and simply said, "Dad?" My father cleared his throat as he usually did before something important. "The Eklunds called last night," he began. "Really?" I said. "I haven't heard from them in years. I wonder how Mark is." Dad responded quietly. "Mark was killed in Vietnam," he said. "The funeral is tomorrow, and his parents would like it if you could attend." To this day I can still point to the exact spot on I-494 where Dad told me about Mark.

I had never seen a serviceman in a military coffin before. Mark looked so handsome, so mature. All I could think at that moment was, "Mark, I would give all the masking tape in the world if only you would talk to me." The church was packed

with Mark's friends. Chuck's sister sang "The Battle Hymn of the Republic." Why did it have to rain on the day of the funeral? It was difficult enough at the graveside. The pastor said the usual prayers, and the bugler played taps. One by one those who loved Mark took a last walk by the coffin and sprinkled it with holy water. I was the last one to bless the coffin. As I stood there, one of the soldiers who acted as pallbearer came up to me. "Were you Mark's math teacher?" he asked. I nodded as I continued to stare at the coffin. "Mark talked about you a lot," he said.

After the funeral, most of Mark's former classmates headed to Chuck's farmhouse for lunch. Mark's mother and father were there, obviously waiting for me. "We want to show you something," his father said, taking a wallet out of his pocket. "They found this on Mark when he was killed. We thought you might recognize it." Opening the billfold, he carefully removed two worn pieces of notebook paper that had obviously been taped, folded and refolded many times. I knew without looking that the papers were the ones on which I had listed all the good things each of Mark's classmates had said about him. "Thank you so much for doing that," Mark's mother said. "As you can see, Mark treasured it." Mark's classmates started to gather around us. Charlie smiled rather sheepishly and said, "I still have my list. I keep it in the top drawer of my desk at home." Chuck's wife said, "Chuck asked me to put his in our wedding album." "I have mine too," Marilyn said. "It's in my diary." Then Vicki, another classmate, reached into her pocketbook, took out her wallet and showed her worn and frazzled list to the group. "I carry this with me at all times," Vicki said without batting an eyelash. "I think we all saved our lists." That's when I finally sat down and cried. I cried for Mark and for all his friends who would never see him again.

The density of people in society is so thick that we forget that life will end one day. And we don't know when that one day will be. So please, tell the people you love and care for that they are special and important. **Tell them, before it is too late.**

A Sadddening Truth

Afreen Fatima Jaffery

Parents are the most precious gems, we are bestowed upon by our creator. Among them the most patient, strong and the most fragile character is of our mother's. The role she plays in her child's life is remarkable.

Our mothers keep themselves preoccupied in household chores and in looking after basic necessities of children. She struggles day and night to meet up with all the basic needs.

Our mothers prefer sleepless nights over comforting slumbers. Their first priority is their children's happiness and for that purpose our both parents make plenty of sacrifices which are beyond our imaginations. But unfortunately children with the passage of time tend to neglect their parents. This is the worst gift of this era.

Nowadays due to rapid advancement and modernization values and norms have also changed with the busy lifestyles, be it studies or work children don't have much time to spend with their parents, even if they are living under the same roof. This leaves a deep scar on our mother's heart. Sometimes they don't express it and keep trying to convince themselves that they have got to deal with

their loneliness for the sake of their children's successful career.

Empty is the right word for parents who are far away from their children. The conditions in today's era are so worsening that some children get so fed up of their parent's presence in their vicinity that they drop them into old homes. They treat those mothers in this way, who gave up their everything just to bring smiles on their children's face.

"There were different sessions of fights in our house with my son's wife," says Ahsan's mother. She further said that everyday she keeps waiting that one day her son will show up to take her back home.

How can the children of such mother's be so insensitive. They are so obnoxious that they never give a second thought to such kind of irrational decisions which they make regarding their parents. Thus by doing this they just run away from their responsibilities. Such ruthless acts make one wonder how these selfish people will face their creator in hereafter.

Empty-nest syndrome is described as the severe form of depression or a feeling of loneliness that encompasses the parents specially mothers of the children, who leave

their home, be it after marriage, studies or better work opportunities. Much prevalent within the society where extended family system is replaced by the nuclear family, it reveals that it is difficult for parents to accept change in their children's life because they are emotionally dependent upon them and expect greater attention.

"He could have stayed but America was always on his mind," says Ali's mother. Mr and Mrs Asim further told, "Old age has its own disadvantages. We see our son on Eids or on weekends when he and his wife need a babysitter for our grandson. This is not how we hoped our future would be and that is exactly why I feel empty inside."

It is such a distressing fact but the problem is increasing on a daily basis within our society that is supposed to lay greater respect towards their elders, parents and grandparents. Those who still have their parents with them must cherish and enjoy each and every moment of life with them because you never know when they will leave you. Ask those whose parents have passed away and they crave for being with them just for once, then you will realize that how lucky you are to have these two most wonderful people on the planet with you.

Memon Industrial & Technical Institute

A project of **World Memon Organization** in collaboration with **CDGK**

MITI, a place of international quality vocational training, has been established under the auspices of World Memon Organization. Its prime objective is to train people of less-privileged class, enabling them to earn their livelihood with peace and dignity, and to prosper.

Come.....join us for your bright future!

Courses for Women

Fine Art
English Language
Textile Designing
Sewing & Cutting
Cooking & Baking
Fancy Embroidery
Interior Decoration
Hand
&
Machine Embroidery
Beautician
Advance Beautician
AutoCAD
UPS Repairing
Computer Software-Personal
Productivity
Mobile Repairing
Web Development
Computer Hardware
Computer Graphics
&
Illustration

Courses for Men

English Language
Arabic Language
Computer Hardware
Generator operator
Industrial Electrician
General Electrician
Mobile Phone Repairing
Refrigeration Air condition
Motor rewinding
Lift Technician
Auto Electrician
Auto Air-condition
Plumbing
Auto Mechanic
Motor Cycle Mechanic
Home UPS repairing
&
installation
CNG kit installation
&
Tuning
Welding
Computer Graphics
AutoCAD
Computer Software-Personal
Productivity

City & Guilds
Approved Centre

Affiliated with City & Guilds of the U.K

મેમણ આલમ (WMO)

ગુજરાતી વિભાગ
સંપાદક: ઉમર અ. રહેમાન ખાનાણી

જોડીયા

તા. ૯-૩-૩૬

અહીં ૯-૩-૩૬ના રોજ અંજુમને ઈસ્લામની સભા જ. કાસિમ પીરમુહંમદના પ્રમુખપદે મળી હતી. જેમાં પરદેશથી પધારેલા મહેમાનોને માન પત્ર આપવામાં આવ્યું હતું. મહેમાનો તરફથી તા. ૧૫ની અંજુમનને નવાઝીશ કરવામાં આવી હતી.

સભામાં બીજા પણ બે અગત્યનાં કાર્યો હાથ ધરવામાં આવ્યા હતા જેમાંથી કન્યાશાળાની બાબત હાથ ધરાતાં શેઠ અબ્દુલ્લાહ અબ્દુલ ગનીએ કન્યાશાળા ચાલુ કરવામાં આવે તો પોતા તરફથી માસિક રૂ. ૧૦ની ગ્રાંટ આપવાનું જાહેર કર્યું હતું.

બીજો વિષય સોસાયટીને અંજુમન ઉપરનો હોલ આપવા બાબત હાથ ધરતાં સભાએ એ માટે એક કમિટી નીમી ફેસલો આપવાનું ઠરાવ્યું હતું. ત્યારબાદ સભા બરખાસ્ત થઈ હતી.

રાજકોટ

તા. ૧૫-૩-૩૬

ધી ચંગ મેન્સ મેમણ એસોસિએશનની સભા તા. ૧૫-૩-૩૬ રવિવારના રાત્રે સંસ્થાના પ્રમુખ શેઠ હાજી વલીમુહંમદ જુવાભાઈના પ્રમુખપદે મળી હતી. જેમાં ઓડિટરોના રિપોર્ટ સહિત સેક્રેટરીએ હિસાબ-કિતાબ રજૂ કર્યો હતો જે સભાએ મંજૂર

રાખ્યો હતો અને બારમાં વર્ષ માટે રૂ. ૩૭૦નું બજેટ મંજૂર થયું હતું. નવા વર્ષ માટે હોદ્દાદારો અને મેનેજિંગ બોર્ડના મેમ્બરોની નીચે મુજબ ચૂંટણી થઈ હતી.

પ્રમુખ: ઉસ્માન ઈસાભાઈ વકીલ બી.એ.એલ.એલ.બી., ઉપપ્રમુખો: ઉસ્માન ગની હાજી તેયબ 'શબનમ' (એડીટર 'મેમણ બુલેટીન') અને યુસુફ વલીમુહંમદ મોતીવાલા, ઓન. સેક્રેટરી: અબ્દુલ ગની દાદાભાઈ મેઘાણી, જોઈન્ટ સેક્રેટરી: હાજી વલીમુહંમદ અલીમુહંમદ, ખજાનચી: નૂરમુહંમદ એયુબ ગોપાલાની, ઓડિટરો: અ. કરીમ તેયબ જુનાણી અને અબ્દુલ શકુર ઉમર મૂસાણી

મેનેજિંગ બોર્ડના સભ્યો: (૧) હાજી વલીમુહંમદ જુવાભાઈ (૨) અ. રહીમ અ. કરીમ મારફાની (૩) યુસુફ કાસિમ મારફાની (૪) હાજી ઉમર હાજી વલીમુહંમદ (૫) મુહંમદ ઉસ્માન જુનાણી (૬) દાઉદ વલીમુહંમદ (૭) ઉસ્માન નૂરમુહંમદ ગોપાલાની (૮) અબ્દુલ્લાહ યુસુફ (૯) ઉસ્માન અ. કાદર ગોપાલાની અને (૧૦) અબ્દુલ શકુર ઉમર મૂસાણી.

આ ઉપરાંત લાયબ્રેરી

વ્યવસ્થા કમિટી અને લાવારીસ મેંચતને અવ્વલ મંઝીલ પહોંચાડનારી કમિટીઓની પણ ચૂંટણી થઈ હતી.

ત્યારબાદ અગિયારમાં વર્ષના નિવૃત્ત થતા ઓહદેદારોનો આભાર માનીને સભા વિસર્જન થઈ હતી.

કલકત્તા

તા. ૧૬-૩-૩૬

લોર્ડ ઈચકેપની પાર્ટીના કારણ વગર કરાયેલા બીનજરૂરી વખાણ સંબંધે જ. જુનાણીએ વાંધો

મેમણ
કોમ
75 વર્ષ
પહેલાં

લીધો હતો. તેમનો મુદ્દો એ હતો કે વેપારી આલમના નામે અગર કામ કરવું હોય તો તેની રીતે થવું જોઈએ. ત્યારબાદની સત્તરમી માર્ચ ઓનરેબલ સર જયોર્જ કેમ્પબેલના 'સર' થવાની ખુશાલી માટેની ગાર્ડન પાર્ટીના કાર્ડ મિત્રો અને વખાણનારા તરફથી કઢાયા

G-01

મેમણ આલમ- એપ્રિલ-૨૦૧૧

છે આ રીતે જ. જુનાણીની લડત આખરે કામ્યાબ થઈ છે તે બદલ તેમને મુબારકબાદ. ખરી લડત માટે બીજાઓની હિંમત અફઝાઈ કરવા બદલ શેઠ આદમજી હાજી દાઉદ પણ પ્રશંસા માંગી લ્યે છે.

ઉપરોક્ત પાર્ટી ગેલસ્ટન પાર્કમાં શેઠ આદમજી હાજી દાઉદના પ્રમુખપદે યોજાઈ હતી. સેક્રેટરી તરીકે મેસર્સ હુસેન કાસમ દાદા ફર્મની વતી જ. ઉસ્માન કુડીઆ હતા. હાજરીનોમાં શેઠ હાજી અ. સત્તાર હાજી પીર મોહંમદ, જ. સુલેમાન ભુરા, જ. જુનાણી શેઠ અ. કરીમ આદમ હાજી પીરમુહંમદ, જ. અલીમુહંમદ કાળા, જ. ઈસ્માઈલ રહીમતુલ્લાહ જંગડા, જ. ગની દાદા અને શેઠ હાજી અબ્દુશ્શકુર બેગ મુહંમદ સુબાશાહનો સમાવેશ થાય છે.

આગળની પાર્ટીઓની સરખામણીમાં આ વખતે વ્યવસ્થા ઘણી જ સારી હતી, જે મોટે ભાગે મેમણ ભાઈઓના હાથમાં હતી.

જ. અબ્દુસ્સત્તાર હાજી સુલેમાન નવિવાલા, ઓલ ઈન્ડિયા મેમણ કોન્ફરન્સની ચોથી બેઠકના પ્રમુખ, શેઠ હાજી અબ્દુલ્લાહ હાજી સાથેની સાકરની મીલમાં સારે પગારે જોડાયા છે.

મુંબઈ

૧૧-૩-૩૬

ગોંડલના નામદાર મહારાણી સાહેબાના શોકજનક અવસાન બદલ દિલગીરી દર્શાવવા ધી મેમણ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સની મેનેજિંગ કમિટીની એક શોકસભા તા. ૧૧-૩-૩૬ની રાત્રે શેઠ હાજી વલીમુહંમદ હાજી મૂસા સાયા હ. શેઠ અ. ગનીના પ્રમુખપણા નીચે

મળી હતી જેમાં શેઠ ઈબ્રાહિમ ગની શાહીગરા, શેઠ હાજી જમાલ નૂરમોહંમદ, શેઠ હાજી હાશમ દાદ, શેઠ હાજી મુહંમદ હાજી આદમ, શેઠ હાજી ઈસ્માઈલ નૂરમોહંમદ, શેઠ મુહંમદ હાજી આદમ, શેઠ હાજી ઉમર હાજી ખમીસા, શેઠ હાજી નૂરમુહંમદ ઉસ્માન, શેઠ હાજી અબ્દુરહેમાન હાજી અબ્દુલ્લાહ, શેઠ હાજી સુલેમાન ઉમર વિ. ગૃહસ્થોએ હાજરી આપી હતી. શેઠ હાજી જમાલ નૂરમુહંમદની દરખાસ્ત અને શેઠ હાજી હસન દાદાના અનુમોદનથી એક શોક ઠરાવ પસાર કરાયો હતો.

ટંકારા

તા. ૧૫-૩-૩૬

છેલ્લા ચૌદ વરસથી બંધ પડેલો મદ્રેસો ટંકારાના વતની અને હાલ પેટલાદ રહેતા શેઠ ઉમરભાઈ અલી ભાઈએ મદ્રેસા માટે એક વર્ષ સુધી તમામ ખર્ચ આપવાની જાહેરાત કરતાં ફરીથી શરૂ થયો છે.

તા. ૧૫-૩-૩૬ના સમસ્ત મેમણ જમાત અને અગ્રણી મુસ્લીમ ગૃહસ્થોની હાજરીમાં મદ્રેસાની ઉદઘાટન વિધિ થઈ હતી. એ પ્રસંગે જામે મસ્જીદના મુતવલ્લી જ. અ. ગની હાજી સુલેમાને પ્રવચન કરીને અલીભાઈની સેવાધગશના વખાણ કર્યા હતા.

જેતપુર

૨૧-૩-૩૬

તા. ૨૧-૩-૩૬ના રોજ શેઠ અ. લતીફ ઈબ્રાહિમ બાવાણી અહીંથી રંગુન તરફ જતાં, સ્ટેશને તેમને ભાવભીની વિદાય આપવા સાંઝું અંજુમને ઈસ્લામ લાયબ્રેરીના સેક્રેટરીઓ અ. ઈ. સ્કૂલ કમિટીના સભ્યો, સ્ટુડન્ટસ યુનિયનના

સભ્યો તેમજ અન્ય ગૃહસ્થોએ હાજરી આપી હતી.

અંજુમને ઈસ્લામ અને મુસ્લિમ લાયબ્રેરીના સેક્રેટરીઓ તરફથી તેમજ સ્ટુડન્ટસ યુનિયન તરફથી શેઠ મૌસુફને હારતોરા કરવામાં આવ્યા હતાં.

રંગુન

૨૨-૩-૩૬

તા. ૨૨-૩-૩૬ના રોજ અહીંની મેમણ જમાતની વાર્ષિક જનરલ સભા ભાઈ એયુબ અબ્દુલ કરીમના પ્રમુખપદ હેઠળ નં. ૭૦૧ મર્ચન્ટ સ્ટ્રીટમાં આવેલા જમાતના હોલમાં મળી હતી. જેમાં ૧૯૩૫નો હિસાબ અને ૧૯૩૬નું બજેટ પસાર કરાયાં હતા. ત્યારબાદ ૧૯૩૬ માટે હોદ્દેદારોની નીચે મુજબ ચૂંટણી થઈ હતી.

પ્રમુખ: એયુબ અ. કરીમ, ઉપપ્રમુખો: હા.અ. કરીમ હાજી મુહંમદ અને મુહંમદ યુનુસ જમાલ, ઓ. સેક્રેટરી અ. હબીબ યાકૂબ અ. ગની, ટ્રેઝરર અ. વાહીદ આદમજી, જોઈન્ટ સેક્રેટરી: અ. કરીમ અ. શકુર મુછાળા, મેનેજિંગ કમિટીના સભ્યો: હા. અ. શકુર મોતીવાળા, હાજી અ. લતીફ ઈબ્રાહિમ, અહમદ હાજી ઉસ્માન, હાજી રહેમતુલ્લાહ હાજી અબ્દુલ્લાહ, અ. અઝીઝ આદમજી, હાજી મુહંમદ હાજી એયુબ, એમ.એ. ગની, અલીમુહંમદ અ. લતીફ કામદાર અને આહમદ એ. અઝીઝ.

જેતપુર અંજુમને ઈસ્લામના મદ્રેસા માટેની મકાનની તંગીને પહોંચી વળવા ચંદો એકઠો કરવાનું કાર્ય હાથ ધરાયું છે, અંજુમનના (વધુ માટે જુઓ પાના નં ૧૧)

G-02

મેમણ આલમ- એપ્રિલ-૨૦૧૧

જીવન ઝરમર

મહુમ હુસેન ઈબ્રાહિમ જમાલ

મેમણ બિરાદરીમાં થઈ ગયેલા મહાપુરુષોમાં મહુમ હુસેન ઈબ્રાહિમ જમાલની ગણના થાય છે અને ઓખાઈ બિરાદરીમાં તો તેમને ‘યુગપુરુષ’ તરીકે ઓળખવાતા હતા. કરાચીમાં મેમણોની વ્યવસ્થિત કોલોની હુસેનાબાદને પ્રતાપે તેમનું નામ કરાચીમાં તો અમર થઈ ગયું છે. મહુમ હુસેન જમાલ એક આગેવાન વેપારી-ઉદ્યોગપતિ હોવાની સાથો સાથ એક ઉદારદિલ

દાનવીર અને ખંતથી કામ કરનારા સામાજિક નેતા હતા.

હુસેન ઈબ્રાહિમ જમાલના વડવાઓ મૂળ જામનગરના હતા અને તેમના પિતા ઈબ્રાહિમ જમાલે ઓખા મંડળમાં દ્રારકા નજીકના ગામમાં વસવાટ કર્યો હતો. હુસેન ઈબ્રાહિમનો જન્મ ૧૯૧૪ની સાલમાં દ્રારકા નજીક ભાવડા મુકામે થયો હતો અને પ્રાથમિક તાલીમ તેમણે ભાવડા ઉપરાંત દ્રારકાના

મદ્રેસા-એ-ઈસ્લામીયામાં લીધી હતી, પણ ચાર ચોપડી ગુજરાતીથી વધુ ભણી શક્યા નહોતા. તેમના પિતા ૧૯૨૮માં આફ્રિકા ગયા તો ૧૪ વર્ષની વયના હુસેનને પણ સાથે લઈ ગયા હતા. જ્યાં તેમણે બે વરસ ગાળ્યા હતા અને દ્રારકા પાછા ફર્યા બાદ ૧૯૩૨માં મુંબઈમાં તેમના કાકા સાથે વેપારમાં જોડાઈ ગયા હતા. જોતજોતામાં તેમણે ધમધોકાર ધંધો જમાવી લીધો હતો અને બાદમાં બારદાનના કારોબારમાં ઘણું કમાયા હતા. એ પછી કાજુનો વેપાર હાથ ધર્યો હતો જેમાં તેઓ મુંબઈમાં ‘કાજુના રાજા’ તરીકે પંકાયેલા હતા. માત્ર ૩૦ વર્ષની ઉંમરે તેઓ મોટા ખમતિધર વેપારી બની ગયા હતા.

હુસેન ઈબ્રાહિમે વેપારીઓના હિતો માટે પણ સક્રિય પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ લીધો હતો. હિંદની મેમણ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સના પ્રતિનિધી તરીકે બોમ્બે સ્ટેટ મુસ્લીમ લીગની કારોબારીમાં ૧૯૪૨ થી ૧૯૪૭ સુધી મહત્વની કામગીરી બજાવી હતી. બોમ્બેના ગવર્નર કદર કરીને તેમને જે.પી. (જસ્ટીસ ઓફ પીસ)ના ખિતાબ અને ઓનરરી મેજિસ્ટ્રેટના ઓદ્ધાથી નવાજ્યા હતા.

સર આદમજી દાઉદના માર્ગદર્શન હેઠળ હુસેન ઈબ્રાહિમ જમાલે મેમણ એજ્યુકેશનલ એન્ડ વેલ્ફેર સોસાયટી માટે પણ કિંમતી સેવા અને ફાળા આપ્યા હતા અને દ્રારકા મેમણ બોર્ડિંગ વડોદરા મેમણ બોર્ડિંગ તેમજ ઓખા મંડળની મેમણ અંજુમને હિમાયતે ઈસ્લામની સ્થાપના અને સંચાલનમાં તેમની અગત્યની ભૂમિકા રહી હતી. ઓખા બંદરે મદ્રેસા-એ-ઈસ્લામીયાના બાંધકામમાં તેમનો અગ્ર ફાળો રહ્યો હતો.

G-03

મેમણ આલમ- એપ્રિલ-૨૦૧૧

ભારતના ભાગલા સમયે રમખાણો ફાટી નીકળતાં સંખ્યાબંધ મુસલમાનો હિજરત કરીને આવતા હતા ત્યારે તેમને બોર્ડિંગોમાં આશ્રય દેવામાં અને તેમને દરેક પ્રકારની મદદ કરવામાં હુસેન ઈબ્રાહિમ પેશ પેશ રહ્યા હતા. છેવટે તેઓ પોતે પણ ૧૯૪૭માં કુટુંબ સાથે હિજરત કરીને કરાચીમાં આવી વસ્યા હતા.

કરાચીમાં વેપારમાં કાપડ ક્ષેત્રે ઝંપલાવ્યું હતું અને ફરીવાર પોતાની કુનેહ અને મહેનતથી અહીં પણ મોટો વેપાર જમાવીને ૧૯૫૨માં તો હુસેન ટેક્સટાઈલ મીલ સ્થાપવા ઉપરાંત તંબાકુ અને ખાંડના વેપારમાં પણ પગ જમાવી લીધો હતો. આગળ જતાં વેપાર-ઉદ્યોગ ફેલાતા હુસેન ગ્રુપ ઓફ ઈન્ડસ્ટ્રીઝની સ્થાપના કરી હતી.

વેપારી મંડળોની પ્રવૃત્તિઓમાં તેમણે ભરપૂર ભાગ લીધો હતો. પાકિસ્તાન મર્યન્ટસ એસોસિએશન અને ચેમ્બરોની ફેડરેશનની સ્થાપનામાં તેમનો સક્રિય સાથ રહ્યો હતો. પાકિસ્તાન સરકારની ફોરેન ટ્રેડ ડેવલપમેન્ટ કાઉન્સિલમાં તેમણે ૧૯૫૦ થી ૧૯૫૪ સુધી સભ્ય તરીકે સેવા બજાવી હતી. પાકિસ્તાન કલોથ મર્યન્ટસ એસોસિએશનના ત્રણ વર્ષ સુધી પ્રમુખ રહ્યા હતા અને બીજા સંખ્યાબંધ વેપારી મંડળો સાથે પણ જોડાયેલા હતા.

કરાચીમાં સામાજિક ક્ષેત્રે તેમણે સૌ પ્રથમ તો મેમણ રિલીફ કમિટી સાથે-સહકાર આપીને ભારતથી આવી રહેલા મેમણોના પુનઃ વસવાટમાં ભરપૂર ભાગ લીધો હતો. બાદમાં મેમણોની કેન્દ્રિય સંસ્થા રચવાનો ચક્રો ગતિમાન થતાં ઓલ પાકિસ્તાન મેમણ ફેડરેશનની સ્થાપનામાં પણ અગ્ર ભાગ ભજવ્યો

હતો. ઓખાઈ મેમણ અંજુમનના તો તેઓ ચીફ પેટ્રન હતા. મેમણ એજ્યુકેશન એન્ડ વેલ્ફેર સોસાયટીના પ્રમુખ સહિતના ઓધ્યાઓ પર કામ કરીને આદમજી સાયન્સ કોલેજ ઉપરાંત બીજી સ્કૂલોની સ્થાપનામાં તેમનો કિંમતી ફાળો રહ્યો હતો. બિરાદરીની વિસ્તૃત સેવાઓ માટે તેમણે હુસેન ફાઉન્ડેશનની રચના કરી હતી. કરાચીમાં મેમણોની કોલોની માટે પ્રાથમિક ફંડ ઉઘરાવાતાં તેમાં અર્ધાંશી વધુ ફાળો હુસેન ઈબ્રાહિમનો રહ્યો હતો. બાદમાં કોલોનીનું સપનું સાકાર બનતાં એ કોલોનીનું નામ હુસેનાબાદ રાખવાનો નિર્ણય થયો હતો અને કોલોનીનું ઉદઘાટન પણ સાટેમ્બર ૧૯૬૦માં હુસેન ઈબ્રાહિમ જમાલના હાથે કરાયું હતું. બાદમાં તેમણે કોલોનીમાં હુસેનાબાદ મેમણ મસ્જીદ પણ બંધાવી આપી હતી. ‘મેમણ આલમ’ને પણ તેમણે પેટ્રન તરીકે સાથ આપ્યો હતો.

સ્વભાવે નમ્ર અને સીધા સાદા હુસેન ઈબ્રાહિમ જમાલને બિરાદરીમાં હુસેનભાઈના નામે બોલાવવામાં કોઈ અચકાતું નહોતું. તેઓ બહુ મિલનસાર અને ઉદાર દિલના હતા અને કુટુંબિક વર્તુળમાં ‘મીઠાબાપુ’ના લાડકા નામે બોલાવવામાં આવતા હતા. તેમની અટક ગણાત્રા હતી પણ તેમનું કુટુંબ એક જમાનામાં ‘ડાઘા’ના નામે પણ ઓળખાતું હતું. આ ડાઘા નામ પાછળ પણ એક રસિક દંતકથા રહેલી છે. કહેવાય છે કે હુસેન ઈબ્રાહિમના પરદાદા હાશમ ગણાત્રા એક વાર પોતાના આઠ દીકરાઓ સાથે દાવતમાં જમવા ગયા તો ત્યાં આ નવ જણા પૂરા ૫૦ માણસો માટે રાંધેલું ભોજન ઝાપટી ગયા હતા અને એ પરથી રમૂજમાં

આ કુટુંબ ‘ડાઘા’ તરીકે પણ ઓળખાવા લાગ્યું હતું. સરળ સ્વભાવના નિડાંબરી હુસેન ઈબ્રાહિમને એ દંતકથા બાબત કોઈ ક્ષોભ નહોતો બલ્કે તેમણે તો ડાઘા ટ્રેડિંગને નામે પોતાની એક કંપની પણ સ્થાપી હતી. હુસેન ઈબ્રાહિમે બબ્બે શાદીઓ કર્યા છતાં અલ્લાહે તેમને ઓલાદની નેઅમતથી મેહરૂમ રાખ્યા હતા. જો કે તેમણે બંને પત્નીઓ સાથે છેવટ સુધી સુખી સંસાર ગાળ્યો હતો. હુસેનભાઈના ભાઈઓ લતીફ ઈબ્રાહિમ જમાલ તથા દાઉદ ઈબ્રાહિમ જમાલે પણ સમાજ સેવા અને સખાવતમાં નામ કાઢ્યું હતું. હુસેનભાઈને મીઠી પેશાબ-ડાયાબિટીસનો રોગ લાગુ પડ્યો હતો અને બાદમાં લીવર બગડી જતાં ઈલાજ માટે લંડન જઈ જવાયા હતા જ્યાં ૭મી જુન ૧૯૭૨ના રોજ તેમની વફાત થઈ હતી. પૂરી બિરાદરીમાં શોક ફેલાયો હતો. ઓખાઈ બિરાદરીએ તો શોક-હડતાળમાં તમામ ધંધા કારોબાર બંધ રાખ્યા હતા. મેમણ બિરાદરી ઉપરાંત બીન-મેમણ વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓએ પણ હુસેન ઈબ્રાહિમ જમાલ ગણાત્રાના અવસાન પર રંજની લાગણી દર્શાવતા શોક-સંદેશા જારી કર્યા હતા.

**જો બોલી પાંજી કે, પાં
પોતેજ ના બોલું
બનીને મેમણ પાં,
પોતેજ જો શરમાયું
ગીનીને બોલી ઉછીની,
પાં પોતેજ વાપરું
ડીનાશી કુરો વારસો ?
પાં એતરો તો વિચારું ! !**

G-04

મેમણ આલમ- એપ્રિલ-૨૦૧૧

વર્લ્ડ મેમણ ઓર્ગેનાઈઝેશનના પ્રમુખે ડેલીગેટો સાથે કરાચીની લીધેલી મુલાકાત

કરાચી : અત્રે મેમણ ઈન્ડસ્ટ્રીયલ એન્ડ ટેકનીકલ ઈન્સ્ટીટ્યુટ (મીટી)ના ઈનામ વ્હેંચણી તેમજ મેમણ મિલન સમારંભમાં હાજરી આપવા વિદેશોથી વર્લ્ડ મેમણ ઓર્ગેનાઈઝેશન પ્રમુખ અ. સત્તાર દાદા, સીનીયર નાયબ પ્રમુખ સર ઈકબાલ સાકરાની તેમજ ફયઝુલ એયુબ, સૈયદ હુસેન મિયાં, ડૉ. હાફિઝ ગઢા, ગફાર ઉસ્માન અને શાહીદ સાંગાની પર આધારીત સાત સભ્યોના એક ડેલીગેશને કરાચીની મુલાકાત લીધી હતી.

કરાચી એરપોર્ટ પર સંસ્થાના સ્થાપક પ્રમુખ અ. રઝાક યાકુબ, ઓનરરી જનરલ સેક્રેટરી પીરમુહમ્મદ કાલીયા, પાકિસ્તાન ચેપ્ટરના વાઈસ પ્રેસીડેન્ટ શોએબ માંગરોલીયા અને આસીસ્ટન્ટ સેક્રેટરી એચ. એમ. શેહઝાદ ઉપરાંત બોર્ડ ઓફ મેનેજમેન્ટના સભ્યોએ ડેલીગેશનનો સત્કાર કર્યો હતો.

મીટીનો ઈનામ વ્હેંચણી સમારંભ ૮મી એપ્રિલે અ. સત્તાર દાદાના પ્રમુખપદે યોજાયો હતો. આ પ્રસંગે મીટીના ચેરમેન એચ. એમ. શેહઝાદે વર્કશોપ તેમજ વોકેશનલ કોર્સ બાબત માહિતી આપી હતી અને કહ્યું હતું કે ૧૮ કોર્સમાંથી ૧૧ કોર્સો મહિલાઓ માટેના છે જેમાં ૨૫૦૦ જણા તાલીમ હાસીલ કરી રહ્યા છે, જે ચાર મહિનાના છે અને તેના પર વિદ્યાર્થીનીઠો મહિને રૂ. ૩૦૦૦નો ખર્ચ આવે છે જ્યારે કે અમે મહિલાઓ પાસેથી મહિને માત્ર ૩૦૦

રૂપિયા અને પુરૂષોથી ૫૦૦ રૂપિયા ચાર્જ કરીએ છીએ. ફી નહીં ભરી શકતા વિદ્યાર્થીઓને ઝકાત ફંડમાંથી મફત ટ્રેનીંગ આપવામાં આવે છે.

આ પ્રસંગે હાજી જનમુહમ્મદ યાકુબ ગાંધીના હાથે મેમણ ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ હીજમાથેરાપીનું પણ ઉદઘાટન કરવામાં આવ્યું હતું. ડેલીગેશને પાકિસ્તાનમાં રોકાણ દરમ્યાન પાકિસ્તાનના પ્રમુખ આસીફઅલી ઝરદારી સાથે પણ ૯મી એપ્રિલે મુલાકાત કરી હતી.

વર્લ્ડ મેમણ ઓર્ગેનાઈઝેશનના પાકિસ્તાન ચેપ્ટર તરફથી રવિવાર ૧૦મી એપ્રિલે સીટી સ્પોર્ટ્સ કોમ્પ્લેક્સ ખાતે યોજાયેલા મેમણ મિલન સમારંભમાં જનાબ અ. સત્તાર દાદા મુખ્ય મહેમાન હતા. આ પ્રસંગે જ. પીરમુહમ્મદ કાલીયાએ સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓનો ચિતાર આપીને વધુમાં વધુ ફંડ તથા ઝકાત આપવાની અપીલ કરી હતી. જ. શોએબ માંગરોલીયાએ આવકાર પ્રવચનમાં ડબલ્યુએમઓ તરફથી તાલીમી ક્ષેત્રે અપાતી મદદની વિગતો આપતા જણાવ્યું હતું કે અત્યારે છ હજારથી વધુ વિદ્યાર્થીઓને સ્કૂલ ફીની મદદ કરવામાં આવે છે જ્યારે કે હાયર એજ્યુકેશનમાં ૬૦૦ જણને મદદ કરાય છે.

હાજી અ. રઝઝાક યાકુબે પોતાની તકરીરમાં જણાવ્યું હતું કે મેં ભારત, શ્રીલંકા, સાઉથ આફ્રિકા, નૈરોબી, લંડન, અમેરિકા, કેનેડા વગેરે સંખ્યાબંધ દેશો-શહેરોના પ્રવાસો ખેડ્યા છે. ત્યાં મેમણોને ઘરમાં અને આપસમાં મેમણી બોલીમાં વાતો કરતાં જોયા છે પણ કમનસીબે પાકિસ્તાનમાં આપણે

ઘરોમાં તેમજ જલ્સાઓમાં મેમણી બોલતા નથી. આમ તો મેમણી બોલી ભૂલાઈ જશે અને આપણી આવનારી નસલને નુકશાન થશે. શું આપણે મેમણી બોલી શીખવા માટે સ્કૂલો ખોલવી પડશે ?

મેમણ મિલનને સંબોધતાં અ. સત્તાર દાદાએ કહ્યું હતું કે મેમણી બોલી માટે સ્કૂલો ખોલવાની શી જરૂર છે. માવતરો પોતે જ પોતાના બાળકોના શિક્ષકો છે. તેમણે પોતાના ઘરમાં મેમણી બોલી બોલવી જોઈએ.

વર્લ્ડ મેમણ ઓર્ગેનાઈઝેશનના ડેલીગેટોના માનમાં પાકિસ્તાન ચેપ્ટરના વાઈસ પ્રેસીડેન્ટ જ. શોએબ ઈસ્માઈલ માંગરોલીયા તરફથી શેરેટોન હોટલમાં લંચ રાખવામાં આવેલ જેમાં બોર્ડ ઓફ મેનેજમેન્ટના સભ્યો પણ હાજર રહ્યા હતા.

ડેલીગેશનના રોકાણ દરમ્યાન જુદી જુદી સબ કમિટીની મીટિંગો પણ રાખવામાં આવી હતી જેમાં વિવિધ પ્રશ્નો પર ચર્ચા-વિચારણા કરવામાં આવી હતી.

જ. અ. સત્તાર દાદાએ કહ્યું કે પાકિસ્તાન અને ભારતમાં વસતા મેમણોને રહેવા માટે મકાનની બહુજ તકલીફ રહે છે જે એક ચેપ્ટરના વશની વાત નથી કે તેનો નિકાલ લાવી શકે. આથી હું પરપોઝ કંઈ છું કે આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણે વર્લ્ડ મેમણ ઓર્ગેનાઈઝેશન પ્રેસીડેન્ટ હાઉસીંગ સ્કીમ શરૂ કરવામાં આવે જેમાં દુન્યાભરના મેમણોએ ભાગ લેવો જોઈએ. મારા તરફથી પાંચ મકાનોની ઓફર કંઈ છું. એક મકાનની કિંમત પાકિસ્તાની રૂ. દસ લાખ છે જે

G-05

મેમણુ આલમ- એપ્રિલ-૨૦૧૧

(૧૨૦૦૦ યુએસ ડોલર) એક વરસમાં આપી શકાય છે. સમારંભમાં તેજ વખતે હાજરીનોમાંથી રપ મકાનો બનાવી આપવાની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી.

ગોલ્ડ મેડલ

મિલન સમારંભમાં સંસ્થાના પાકિસ્તાન ચેપ્ટર તરફથી સ્થાપક પ્રમુખ હાજી અ. રઝાક યાકુબ ગાંધી, એચ. એમ. શેહઝાદ તેમજ માજી સીટી નાઝીમ સૈયદ મુસ્તુફા કમાલને તેમની યાદગાર સેવાઓ બદલ ગોલ્ડમેડલ અર્પણ કરવામાં આવ્યા હતા. મોડી રાતે ડીનર સાથે સમારંભ પૂરો થયો હતો.

પટેલ હોસ્પિટલની મુલાકાત

WMOના પ્રમુખ અને વિદેશોથી આવેલા ડેલીગેટોએ પટેલ ફાઉન્ડેશન તરફથી સ્થપાયેલ પટેલ હોસ્પિટલની મુલાકાત લીધી હતી. પટેલ ફાઉન્ડેશનના ચેરમેન ઈરફાન પટેલે મહેમાનોને આવકાર્યા હતા અને હોસ્પિટલ અંગેની માહિતી આપી હતી અને જણાવ્યું હતું કે ૩૦ ટકા દર્દીઓનો મફત ઈલાજ કરવામાં આવે છે. અહીં દર્દીઓનો ઈલાજ કોઈ પણ જાતના ભેદભાવ વગર કરવામાં આવે છે. હોસ્પિટલની વીઝીટ દરમિયાન ડેલીગેટોએ સાયરા દાઉદ ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ આર્થ ડીઝીસના પ્રોગ્રામથી ખાસ પ્રભાવિત થયા હતા.

મેમન મેડીકલ

ઈન્સ્ટીટ્યુટની મુલાકાત

શુક્રવાર તા. ૮-૪-૨૦૧૧ના WMOના ડેલીગેટે મેમન મેડીકલ ઈન્સ્ટીટ્યુટની મુલાકાત લીધી હતી. હોસ્પિટલના ફાઉન્ડર ચેરમેન જ. પીરમોહમ્મદ દીવાને મહેમાનોને આવકાર આપ્યો હતો. હોસ્પિટલના બોર્ડ ઓફ ટ્રસ્ટી અને ડેલીગેટ વચ્ચે હોસ્પિટલ અંગે વિગતો આપવામાં આવી હતી. હોસ્પિટલના પ્રોગ્રામમાં

પાકિસ્તાનના પ્રમુખને મળેલું WMOનું ડેલીગેશન

—કરાચીની મુલાકાતે આવેલા WMOના પ્રમુખ અ. સત્તાર દાદાની આગેવાની હેઠળના સાત સભ્યોના ડેલીગેશને ચાર દિવસના રોકાણ દરમિયાન પાકિસ્તાનના પ્રમુખ આસીફઅલી ઝરદારી સાથે પણ મુલાકાત કરી હતી અને મેમન બિરાદરીની ઉત્કર્ષ યોજનાઓ સંબંધમાં વાતચીત કરી હતી.

પ્રમુખ ઝરદારીને મળનારા ડેલીગેશનમાં સાતેય વિદેશી ડેલીગેટો ઉપરાંત પીરમુહમ્મદ કાલીયા, હુસેન લવાઈ, શોએબ ઈસ્માઈલ માંગરોલીયા, એચ. એમ. શેહઝાદ, મો. અમીન ચેપલ, અકીલ કરીમ દેઢી, આરીફ હબીબ અને આમીર અમીન કોઠાવાલા શામેલ હતા.

પ્રમુખ ઝરદારીએ તેમને આવકાર આપતાં મેમન બિરાદરીની પરોપકારી પ્રવૃત્તિઓ અને સખાવતના વખાણ કર્યા હતા. તેમણે વેપાર ઉદ્યોગ તથા સર્વીસીઝના ક્ષેત્રે મેમણોના ફાળાને બિરદાવ્યો હતો અને મેમન બિરાદરી તેની ઉત્કર્ષની પ્રવૃત્તિને ફેલાવી શકે એ માટે વર્તમાન સરકાર તરફથી ભરપૂર સાથ પૂરાવવાની ખાતરી આપી હતી. તેમણે કહ્યું હતું કે પાકિસ્તાન સરકારે પણ આવી પ્રવૃત્તિઓને વેગ આપતી નીતિનો અપનાવી છે. પાકિસ્તાનમાં તાજેતરના પ્રચંડ પૂર વખતે અસરગ્રસ્તો માટે ઉદાર સહાય આપવા બદલ પણ પ્રમુખ ઝરદારીએ WMOનો ખાસ આભાર માન્યો હતો.

WMOના પ્રમુખ અ. સત્તાર દાદાએ સંસ્થાના તાલીમ, આરોગ્ય, વસાહત અને માર્ફકો ફાયનાન્સના ક્ષેત્રોમાં ચાલી રહેલા વિવિધ પ્રોજેક્ટોથી તેમજ ભાવિ યોજનાઓથી પાકિસ્તાનના પ્રમુખને વાકેફ કર્યા હતા અને પ્રવૃત્તિઓ વધારવાની સલાહ બદલ પ્રમુખ ઝરદારીનો આભાર માનીને તેમની સલાહ પર અમલની ખાતરી આપી હતી.

ડેલીગેશને કરાચીમાં ઊભી કરાઈ રહેલી એજ્યુકેશન સીટીમાં WMOની સુચિત મેમન મેડીકલ યુનિવર્સિટી માટે જમીન ફાળવવા, ગરીબ મેમણોની વસાહત માટે હોકસ-બે વિસતારમાં જમીન આપવા તેમજ મેમન ઈન્ડસ્ટ્રીયલ એન્ડ ટેકનીકલ ઈન્સ્ટીટ્યુટ (miti)ની ૩૦ વર્ષની લીઝને ૯૯ વર્ષ સુધી લંબાવી આપવાની વિનંતી કરતાં પ્રમુખે એજ વખતે સિંધના ચીફ મીનીસ્ટરના પ્રિન્સીપાલ સેક્રેટરીને તાત્કાલીક ઘટતા પગલાં લેવાનો આદેશ આપતો પત્ર જારી કરી દીધો હતો. ડેલીગેશને ભલી લાગણીઓ બદલ પ્રમુખ ઝરદારીનો આભાર માન્યો હતો.

નર્સીંગ સ્કૂલ અને મેડીકલ યુનિવર્સિટી કાયમ કરવાનો ઈરાદો ધરાવે છે. પહેલા પ્રોગ્રામમાં ૩૦૦ પથારીઓનો બંદોબસ્ત છે. આ હોસ્પિટલ પાકિસ્તાની રૂપિયા તેરસો

મીલીયન ડોનેશનથી કાયમ કરવામાં આવેલ છે.

WMOના પ્રમુખે વર્લ્ડ ક્લાસ હોસ્પિટલ કાયમ કરવા બદલ ટ્રસ્ટીઓને મુબારકબાદ આપી હતી.

G-06

મેમન આલમ- એપ્રિલ-૨૦૧૧

વરસો પહેલાંના મેમણો

(‘હિદાયતુલ મોઅમેનીન’ માસિકના ૧૯૦૩ના અંકો પરથી આ માહિતી અહીં ‘મેમણ આલમ’ના વાંચકો માટે મરહુમ ચાહયા હાશિમ બાવાણીએ રજુ કરી હતી. એક સદી પહેલાંની આ સામગ્રી સામાન્ય વાંચકો અને મેમણ ઇતિહાસના સંશોધકો માટે અને હાલના સામાજિક અગ્રેસરો અને કાર્યકરો માટે પણ રસપ્રદ અને ઉપયોગી નિવડે એવી છે.)

સી.પી. બરાડમાં મસ્જુદ બાંધવા મેમણોનો વિચાર

હવા ઘણીજ સારી છે. કોઈ જાતનો રોગ નથી પાક સારા થયા છે. કપાસનો પાક પણ આ સાલમાં ઘણોજ સારો થયો છે. વેપાર તેમજ અનાજના ભાવ મંદા છે. મેમણ ભાઈઓની ૧૧ દુકાનો છે અને દુકાનોને લગતી એન નગીના મસ્જુદ છે. તે વરસ છ થયા નવી થયેલ છે, પણ પુરાણું મકાન લીધેલ તેવી જ છે. તેને શહીદ કરી ફરીથી સુધારી બનાવવાની ઘણી જરૂર છે. ખુદા સરવે ભાઈઓને નેક હિદાયત આપે અને કોશિષ કરી બનાવે તો ઘણું જ સાફ છે. બાકી બીજી ચાર મસ્જુદો છે તે સારી હાલતમાં છે અને નમાઝીઓથી આબાદ રહે છે. અત્રેની મુખ્ય દુકાનોના નામ શેઠ હાજી પીરમામદ હમીર શેઠ હાજી અબુ હાજી નૂરમામદ, શેઠ ઉમર હાજી કરીમ, શેઠ હાશમ હાજી ઉમર, શેઠ હાજી હુસેન હાજી અલી, શેઠ હાજી ગની ઈબ્રાહિમ, શેઠ મામદ જુસબ શેઠ રહેમતુલ્લાહ હાશમ, શેઠ ઈબ્રાહિમ શરીફ, શેઠ વલી હાજી અલી, શેઠ અબ્દુલ્લાહ સુલેમાન ઉપર મુજબ દુકાનો છે. સંપ સાધારણ છે જેથી મસ્જુદના કામમાં ઢીલ થાય છે.

ઈદોરમાં મેમણો

આબોહવા ઘણીજ સારી છે, ઠંડી ઘણી જ પડે છે. મેમણ ભાઈઓની સાત દુકાનો છે. રોજગાર હાલ સુધી તો ખુદાની મહેરબાનીથી સારો છે. મહારાજા હોલકર બહાદુર શીવાજીરાજ પોતાની ગાદી ઉપર પોતાના છોકરાને બેસાડી પોતે બાડવાઈ રહેવું મુકર્ર કરી દીધું છે.

અનાજ, કાપડ અને મોતીનો વેપાર કરતા મેમણો

કોલંબો (સીલોન) તા. ૧૯-૧-૧૯૦૩ અહીં ખુદાના ફજલો કરમથી આબોહવા સારી છે. વરસાદ દિવસ ૧૫ થયા બંધ છે. અત્રે હમદીનીઓની દુકાનો ૧૫-૧૭ને આશરે કાપડ તથા ચોખાની છે. તે કુતિયાણા, બાંટવા અને ધોરાજીવાળાની છે. તે સાહેબો ઘણા સખી અને રહેમ દિલવાળા છે. અત્રે કોઈપણ સૈયદ અથવા ફકીર પરદેશથી આવે છે. તેની સારી ખાતર બરદાસ કરી તેની ખાદેશ મુજબ ફાળો કરી રૂ.૫૦-૧૦૦ આપી ખુશીથી રવાના કરે છે. ખુદા તઆલાએ મોમીન ભાઈઓની હંમેશા ચડતી રાખે અને હંમેશા નેકીના કામ કરી સવાબે દારેન હાંસલ કરે. આમીન.

અગાઉ અત્રે મોલુદ શરીફ વગેરે ખાણને અવસરે ત્રાંબાના ઠામની ઘણી અડચણ હોવાને લીધે ગઈ સાલમાં રૂ. ૨૦૦ થી ૨૫૦ના ત્રાંબાના ઠામ મંગાવી તેવા અવસરે વાપરવા મુકર્ર કરેલ છે અને હજી પણ તેવી બાબતમાં પૂરતું ધ્યાન આપશે એવી આશા છે.

સીલોન મુકામ પુકોલમ કલપટી પાસે તારીખ ૨૨ ફેબ્રુઆરીના દિને મોતીની શીપ કાઢવા શરૂ થશે તે દિવસ ૪૦ સુધી કાઢવામાં આવશે, હાલ વરસ આઠ થયા ત્યાં શીપ કાઢવામાં આવેલ નથી. તે સબબથી મોતી સારા નીકળવા જોઈએ. અગાઉ આઠ વરસ ઉપરે મોતી કાઢવામાં આવેલ તે વખતે મોતીના વેપારી મેમણ ભાઈઓ વગેરે ઘણા આવેલ હાલ પણ તે ટાઈમ ઉપર આવવા જોઈએ. મોલુદ શરીફનું ખાણું ‘સંપ’ વિષે ચર્ચા સભા ઉમરાવતી ૧૦-૨-૧૯૦૩

હાલમાં અહીં ખુદાના ફજલો કરમથી આબોહવા સારી છે. લોકો સુખાકારી છે. સવારમાં ટાઢ પડે છે. બપોરે ગરમી પડે છે. અહીં તા. ૫-૨-૦૩ના રોજે અહીંના આપણા દુકાનદાર મેમણ ભાઈઓ તરફથી હઝરતની મોલુદ શરીફનું ખાણું

G-07

મેમણ આલમ- એપ્રિલ-૨૦૧૧

કરવામાં આવ્યું હતું. તેમાં રૂ. ૧૮૦૦નું ખર્ચ કર્યું હતું. તે ખર્ચેમાં નીચે મુજબ રકમ ભરી હતી તે સાહેબોના મુબારક નામ નીચે મુજબ રૂ. ૨૫૦ શેઠ હાજી ખાન મૂસા, રૂ. ૨૫૦ શેઠ હાજી હાજી તારમામદ એયુબ રૂ. ૨૫૦ શેઠ હાજી નૂરમામદ મામદ રૂ. ૨૫૦ શેઠ દાદા અબુ, રૂ. ૨૫૦ શેઠ ગની લતીફ, રૂ. ૨૫૦ શેઠ નૂરમામદ અબ્દુલ્લાહ, ૧૨૦૦ શેઠ દાદા હામદ, ૭૦૦ શેઠ ગની મોતી. ૫ શેઠ સુલેમાન મોતી ૧૨૦૦ પરચુરણ આસામીઓ તે રાત્રે મોલુદ શરીફ અને વાએઝ કરવામાં આવેલ હતી. તેમાં માંગરોળ બંદરના મૌલવી સાહેબ અબ્દુલ હક માહમુદમિયાં સાહેબે વાએઝ ઘણી હદીસો સાથે કરી જમાતને સંતોષ આપ્યો હતો. દરેક બિરાદરો આવા નેક કામમાં ભાગ લઈ આવા કામ કરતાં રહે તેવી મારી ખાસ ભલામણ છે.

અહીં ખુશી થવા જેવી બીના એ છે કે અત્રે મુસલમાની મદ્રેસો સરકાર તરફથી છે અને તેમાં તમામ માસ્તરો પણ મુસલમાનો જ છે. તેમાં મુસલમાનોના બચ્ચાંઓને ઉર્દૂ અને અંગ્રેજી વગેરેની કેળવણી આપવામાં આવે છે અને મુખ્યત્વે દર રવિવારે તે મદ્રેસાના હોલમાં એક મિટીંગ ભરવામાં આવે છે. તેમાં વિદ્યાર્થી ઉત્સાહી બને તે માટે જુદા જુદા વિષયો ઉપર ભાષણ કરવામાં આવે છે. તેમાં વિદ્યાર્થીઓ પણ ભાષણ કરે છે. આ મિટીંગમાં મુસલમાન તથા હિંદુ લોકો ઘણા હાજર થાય છે. ખરેખર આ બીનાથી ખુશી થવા જેવું છે કે તેમ થવાથી વિદ્યાર્થીઓને ભણવાની ઉમંગ વધે એ ખુલ્લું છે. આવા મદ્રેસામાં થાય તો મુસલમાનોમાં કેળવણીનો ફેલાવો ઘણો દરજે થાય.

ગયા રવિવાર શેઠ આહમદભાઈ તથા કાસમભાઈ તથા જુસુફભાઈ તથા મૌલવી અબ્દુલ હક સાહેબ વગેરે એ મિટીંગમાં હાજર હતાં તે વખતે ‘સંપ’ વિષે મુસલમાન તથા હિંદુઓ દસ દસ બાર વરસના છોકરાઓએ છટાદાર ભાષણ આપ્યું હતું અને સભાને ખુશ કરી હતી. ત્યારબાદ માસ્તરોએ પણ ભાષણ આપ્યા હતા. છેલ્લે મૌલવી હક સાહેબે એક ઘણું જ સાઈ અને સરસ ભાષણ આપ્યું હતું તે સાંભળી સભા દંગ થઈ ગઈ હતી. ત્યારબાદ સભા વિસર્જન થઈ હતી.

ધોરાજીના પેશર્દમામ અબ્દુલ લતીફનું આગમન

બસમત (જુલ્લો નાંડેર) તા. ૭-૨-૧૯૦૩ અત્રેની હવા સારી છે. અત્રે ધોરાજીના રહીશ પેશર્દમામ અબ્દુલ લતીફ આવેલ તેનો ઉતારો શેઠ ઉસ્માન હાજી ઈસ્માઈલની દુકાને રાખવામાં આવેલ હતો. બાદ હાલ અનાજના ભાવ સસ્તા છે. અલશીનો પાક ઘણો સારો થયો છે. રોજગાર મંદા છે અત્રે સુતરનો વેપાર વધારે છે. બે વરસ અગાઉ મેમણ ભાઈઓની ત્રણ દુકાનો હતી હાલ છ થઈ છે. તેથી સુતરનો ભાવ બગાડી નાખ્યો છે કસ જેવું નથી. પ્રથમ અહીં બિમારીનું જોર વધારે હતું હાલ થોડું છે. ઘણાખરા લોકો ઘર મૂકી નાશી ગયા છે. શ્રી ઈગોલી છાવણીથી પલટન રસાલો આ વરસમાં ઉપડી જવાવાળો છે, એવું સંભળાય છે. બાદ અત્રે નાંડેરવાળા પીરઝાદા મેહબૂબ પાદશાહ અત્રે આવેલ જીલકદ તા. ૧લી ને રોજ શાહ હુસનશાની દરગાહનો મોટો મેળો અને સંદલ

બહુ સારો થયો હતો. તેમાં ગમત અને રોશની પણ સરસ કરવામાં આવી હતી. દરગાહની આસપાસ ચાહ પાનાવાળાએ દુકાનો કરેલ. મેમણોની દુકાનો આફ્રિકાથી વેપાર વીરારા જેન્ડર પેંઠ

તા. ૧૪ ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૩ અત્રે મેમણ ભાઈઓની આઠ દુકાનો છે. તેમાં ખુદાની મહેરબાનીથી સંપ સારો છે. હરહંમેશ સર્વે ભાઈઓ હળીમળી રહી વેપાર કરે છે. કુસંપ બિલ્કુલ નથી. વેપાર સારા છે. આ સાલ ચોખા, કાફી, એલાચચી, કાલી મિરચી (તીખા), નારંગી વગેરે સરવે જાતનો પાક ઘણો સારો થયો છે, ભાવ મંદા છે.

ધુંવાવમાં તૈયાર થયેલું જમાતખાનું

ધુંવાવ (તાબે જામનગર) તા. ૧૨ ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૩ અહીં જમાતખાનું બનાવવામાં આવતું હતું તે તૈયાર થઈ રહ્યું છે. તેની ઉપર ખરચ લગભગ રૂ. ૨૦૦૦નું થયેલ છે. બાદ અહીંના રહીશ શેઠ વલીમામદ મૂસા તથા અબ્દુલ લતીફ મૂસાએ પોતાનું નામ રહેવા માટે પાણીના બે ફૂવા રૂપિયા પાંચસો ખરચી કરાવ્યા છે. અત્રે પાણીની તંગી બહુ હતી તે દૂર થઈ છે.

તારીખ ૮ ને રોજ અહીંની જમાત તરફથી પીરશાઈનો ઈર્ષ કરવામાં આવ્યો હતો. ગરીબોને જમાડવામાં આવ્યા હતા.

રૂતુ-ટાઢ ઘણી પડે છે. વરસાદની તંગીને લીધે પાણીની તાણ છે. અનાજના ભાવ સસ્તા છે. હવા સારી છે.

૬૬ ૬૬ ૬૬ ૬૬ ૬૬ ૬૬

મારી ડાયરી

સંકલન: ઉમર અ. રહેમાન ખાનાણી

સમાજ, સરકાર, મજલસ, સિયાસત, સાહિત્ય, પત્રકારિત્વ, ઇતિહાસ, વિજ્ઞાન અને રમત-ગમત સહિતના જાહેર જીવનના લગભગ તમામ ક્ષેત્રોમાં મેમણ બિરાદરીના સભ્યો અગત્યનો ભાગ ભજવતા રહ્યા છે, જેની નોંધ રખાવી જોઈએ. આ સંબંધમાં ‘મેમણ આલમ’માં અપાતી રહેલી માહિતીઓમાં મેં ૧૯૪૯થી જ મારી ડાયરી લખવી શરૂ કરી હતી. એ ડાયરીને સન ૨૦૦૩માં *My Diary*ના શિર્ષક હેઠળ અંગ્રેજીના પુસ્તક રૂપે પ્રગટ કરવામાં આવી હતી. એ પુસ્તકમાં ડિસેમ્બર ૨૦૦૨ સુધીની ટુંકી નોંધો ટપકાવેલી હતી. હવે એ પછીના ગાળાની નોંધો અત્રે પ્રગટ કરવામાં આવી રહી છે, જે ભવિષ્યમાં નવી પેઢી માટે અગત્યની પુરવાર થઈ શકે છે. મજકુર ટુંકી નોંધોની વિગતવાર માહિતી ‘મેમણ આલમ’ માસિકમાં પ્રગટ થઈ ચૂકી છે.

૩૦-૧૨-૨૦૦૮

વર્લ્ડ મેમણ ઓર્ગેનાઈઝેશનના બોર્ડ ઓફ મેનેજમેન્ટની એક સભા મુંબઈ ખાતે મળી હતી. જેમાં જુદા જુદા ચેપ્ટરોની કાર્યવાહીના રીપોર્ટો રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. તેમજ આપતા વરસ માટે બજેટની મંજૂરી અપાઈ હતી.

તા. ૩૦-૧૨-૨૦૦૮ના W.M.O.ના ઈન્ડિયા ચેપ્ટરનો ભવ્ય મેમન મિલન સમારોહ યોજાયો હતો. આ કાર્યક્રમમાં કેન્દ્રના રાજ્ય પ્રધાન જ. ઈ. અહેમદ તેમજ ડેરી વિકાસના પ્રધાન અનીસ અહેમદ મુખ્ય મહેમાનો તરીકે હાજરી આપી હતી. આ સમારંભમાં પાછલા વરસે ઈન્ટેકાલ કરી ગયેલા મેમણ કાર્યકરોને મરણોત્તર એવોર્ડ આપવામાં આવ્યા હતા. સમારંભમાં પાંચ હજાર લોકોએ હાજરી આપી હતી.

૨૫-૨-૨૦૦૮

કરાચીમાં ડોન ગ્રુપ તરફથી તા. ૨૫-૨-૨૦૦૮ના યોજાએલ પાકિસ્તાન સ્ટામ્પ શોમાં જ. રફીક કરબાતીને ગોલ્ડ મેડલ એવોર્ડ આપવામાં આવેલ.

૨૩-૩-૨૦૦૮

પાકિસ્તાનના પ્રમુખ પરવેઝ મુશર્રફે તા. ૨૩-૩-૨૦૦૮ના પ્રેસીડેન્ટ હાઉસ ઈસ્લામાબાદ ખાતે બેગમ બિલ્કીસ સત્તાર એધીને તેમની એધી ફાઉન્ડેશન દ્વારા કરાતી સામાજિક સેવાઓની કદરૂપે પાકિસ્તાનનો ઉચ્ચ સિવિલ એવોર્ડ ‘સિતારા-એ-ઈમ્તિયાઝ’ અર્પણ કરેલ.

૨૫-૫-૨૦૦૮

વર્લ્ડ મેમણ ઓર્ગેનાઈઝેશનની છઠ્ઠી વાર્ષિક સભા દુબઈ ખાતે યોજાઈ હતી. જેનું ઉદઘાટન અરબ અમિરાતના ઉચ્ચ શિક્ષણ તથા વિજ્ઞાનીક સંશોધન ખાતાના પ્રધાન હીઝ હાઈનેસ શેખ નાહયાન બીન મુબારક અલ નાહયાને કયુ હતું. સભામાં દુબઈમાં વર્લ્ડ મેમન યુનિવર્સિટીની સ્થાપનાની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી.

૩૦-૬-૨૦૦૮

ડો. જો ના હુલામણા નામે ઓળખાતા દક્ષિણ આફ્રિકાના મેમણ દાનવીર ડો. જુસબ હાજી સુલેમાનનો સ્પેન ખાતે ઈન્ટેકાલ થયેલ. તેમણે સ્થાપેલ ધી એચ. એસ. ઈબ્રાહિમ મેમોરીયલ ટ્રસ્ટથી

સ્કોલરશીપ મેળવી સંખ્યાબંધ વિદ્યાર્થીઓ ઉચ્ચ તાલીમ મેળવી છે.

તેમની દાનવૃત્તિ અને સામાજિક ખિદમતની કદરૂપે સાઉથ આફ્રિકાની અંગ્રેજ સરકારે ૧૯૯૨માં ‘ઓએમએસજી (ઓર્ડર ઓફ મેરી ટોરીયસ સર્વિસ ગોલ્ડ) અર્પણ કરેલ. યુનિવર્સિટી ઓફ સાઉથ આફ્રિકા તરફથી ૧૯૯૭માં ‘ડોક્ટર ઓફ એજ્યુકેશન’ની માનદ ડિગ્રી અર્પણ કરવામાં આવી હતી.

૭-૭-૨૦૦૮

હાજી આહમદ સુલેમાન રંગીલાનો ૭મી જુલાઈ ૨૦૦૮ના ઈન્ટેકાલ થયેલ.

મહુમ હાજી આહમદ રંગીલાએ કુતિયાણા મેમણ એસોસીએશનના પ્રમુખ તરીકે વરસો સુધી સેવાઓ આપી હતી. કુતિયાણા મેમણ હોસ્પિટલની સ્થાપના અને બાંધકામમાં જ. રંગીલાએ અગ્રગણ્ય ભૂમિકા ભજવી હતી. તેમણે કુતિયાણા મેમણ હોસ્પિટલના મેડીકલ બોર્ડના પ્રથમ ચેરમેન તરીકે અમૂલ્ય સેવાઓ બજાવી હતી.

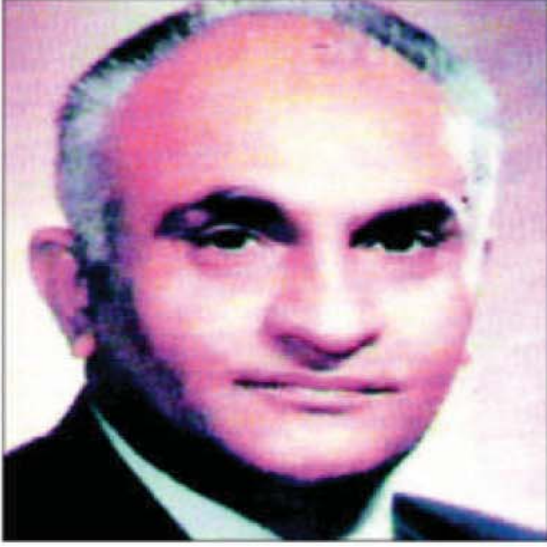

મેમણ આલમ- એપ્રિલ-૨૦૧૧

G-09

હનીફ આદમજીનો ઇન્તેકાલ

આદમજી ફાઉન્ડેશનના ચેરમેન અને સર આદમજી હાજી દાઉદના પૌત્ર જનાબ મોહમ્મદ હનીફ અ. વાહીદ આદમજીનો મંગળ વાર રફમી એપ્રિલના રોજ કરાચી મુકામે ઇન્તેકાલ થયો હતો.

મરહુમ હનીફ આદમજી પાકિસ્તાનના આગેવાન વેપારી અને ઉદ્યોગપતિઓમાં નોંધપાત્ર સ્થાન ધરાવતા

હતા. સામાજિક ક્ષેત્રે તેમણે ૧૯૮૨-૮૪માં પાકિસ્તાન મેમણ એજ્યુકેશનલ એન્ડ વેલ્ફેર સોસાયટીના પ્રમુખપદે રહીને શિક્ષણ ક્ષેત્રે ઉત્તમ કામગીરી અંજામ આપી હતી. એ પહેલાં ૧૯૭૫-૭૬માં તેઓ કરાચીની જેતપુર મેમણ એસોસિએશનના પ્રમુખ રહ્યા હતા. જેતપુર મેમણ રીલીફ સોસાયટીના પ્રમુખ તરીકે તેમના નેતૃત્વ હેઠળના વસાહતના પ્રોજેક્ટોમાં તેમણે ભરપૂર સહકાર કર્યો હતો.

હનીફ આદમજીની દેખરેખ હેઠળ આદમજી ફાઉન્ડેશનના આશ્રય હેઠળ ચાલતી આદમજી ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી, લેડી મરીયમ હાઈસ્કૂલ, આદમજી હોસ્પિટલ વગેરે સંસ્થાની કામગીરી ઉત્તમ રહી હતી.

હઝરત શેખ સા'દી (રહે.)ના સુવચનો

- ★ માત્ર જીવનથી કંટાળી ગયેલો માણસ જ એલફેલ વાતો કરતો રહે છે.
- ★ ફિત્તો ફેલાવે એવી સચ્ચાઈથી સુલેહ-સંપ વધારે એવું જુઠ વધારે બહેતર હોય છે.
- ★ ઝેરીલા સાપને મારી દેવો પણ તેના બચ્ચાને રહેમ ખાઈને છોડી દેવા, એ શાણપણનું કામ નથી.
- ★ તું અગર બીજાઓના દર્દનો અહેસાસ નથી કરી શકતો તો પછી તું માનવી કહેવડાવવાને પાત્ર નથી.
- ★ દરેક વાતમાં ઝઘડી પડવું સારી વાત નથી.
- ★ બુઝુર્ગો સામે ભૂલ કર્યાનો આક્ષેપ કરવો, એ સૌથી મોટી ભૂલ છે.
- ★ પોતાની મહેનતની કમાઈની રોટી ખાનારને હાતીમ તાઈનો અહેસાસ લેવો પડતો નથી.
- ★ શિક્ષકની સખ્તી સહન નહીં કરનારને દુનિયાની સખ્તી ભોગવવી પડે છે.

મેમણ આલમ- એપ્રિલ-૨૦૧૧

આપણું મન

આપણા

મનમાં

સદવિચારોના સારા બીજ વાવશો તો તે સારો વર્તાવ કરશે પણ યોગ્ય તાલીમ નહીં આપો અથવા ખરાબ બીજનું વાવેતર કરશો તો એ કઢિર દુશ્મન બની જશે. પછી તમારું જ મન તમને દુઃખી કરશે. લોકો પણ સારા હશે, પણ તમે દુઃખી હશો, માટે મનની જાળવણી સારી કરવી જોઈએ. આડા અવળા વિચાર લાવવાનું બંધ થાય અને દ્રષ્ટિથી સારું જોવાનું જોઈએ ખરાબ જોવાનું બંધ કરી દઈએ, સાંભળવાનું સારું જ સાંભળીશું, ખરાબ સાંભળવાનું બંધ કરી દઈએ. હવેથી સારા જ સ્થળે જઈશું, રખડવા-ભટકવાના સ્થાનો છોડી દઈશું. મનને સંતોષનો, આનંદનો, સદાચારનો, ક્ષમાભાવનો, સરળતાનો, નમ્રતાનો ખોરાક આપીએ.

મનની શક્તિઓ અજબ-ગજબની છે. વૈજ્ઞાનિકો જે શોધો કરે છે તે મનની શક્તિઓનો પૂરાવો છે. ફક્ત મનને આપણા લાભ માટે તાલીમ આપવાની જરૂર છે. તાલીમ ન આપીએ તો શું થાય ? જમીન ફળદ્રુપ હોય અને યોગ્ય કાળે યોગ્ય બીજ વાવવામાં ન આવે તો મળલક પાક મળે. પણ યોગ્ય સારા બીજ ન વાવીએ તો આપોઆપ સર્વત્ર ઘાસ ઊગી નીકળે. મનનું પણ બિલ્કુલ એવું જ છે. જો તેને યોગ્ય તાલીમ આપો તો તે મિત્ર બનીને વર્તાવ કરશે નહિતર મન જ આપણું કઢિર દુશ્મન બને છે. આથી ક્રોધ પણ નહીં કરવો જોઈએ.

★ ★ ★

G-10

ભારતમાં થરાદી મેમણ કાઉન્સિલની સીલ્વર જયુબીલી

માઉન્ટ આબુ ખાતે યોજાયેલો સમારંભ

થરાદી મેમણ કાઉન્સિલની સીલ્વર જયુબીલી સમારંભમાં થરાદી મેમણ કાઉન્સિલની ડીરેક્ટરીનું વિમોચન ઓલ ઈન્ડિયા મેમણ જમાતના પ્રમુખ ડૉ. નાસીર કુલારાના હસ્તે કરવામાં આવેલ. ફોટામાં ડૉ. સજજાદ મેમણ, મીસીસ ઝયતુનબાઈ કુલારા, બનાસકાંઠાના સંસદ સભ્ય શ્રી મુકેશ ગઢવી, તથા થરાદી મેમણ કાઉન્સિલના પ્રમુખ હાજી મોહમ્મદ શફી મેમણ નજરે પડે છે.

થરાદી મેમણ કાઉન્સિલની સીલ્વર જયુબીલીની ઉજવણી સંબંધમાં મુખ્ય સમારોહ ૨૭મી માર્ચ ૨૦૧૧ના રોજ માઉન્ટ આબુ ખાતે ઓલ ઈન્ડિયા મેમણ જમાત ફેડરેશનના પ્રમુખ ડૉ. નાસીર કુલારાના અધ્યક્ષપદે યોજાયો હતો જેમાં મોટી સંખ્યામાં મેમણ ભાઈઓ ઉપરાંત વિસ્તારના આમંત્રિત સામાજિક અને રાજદ્રારી આગેવાનો હાજર રહ્યા હતા.

તિલાવતે કુરઆનથી શરૂ થયેલા સમારોહમાં કાઉન્સિલના ચૂંટણી કમિશનરે ૨૬ જમાતના પ્રમુખની હાજરીમાં વર્તમાન પ્રમુખ જનાબ મો. શફી નેતાજી (ઈકબાલ ગઢ)ને બિનહરીફ પ્રમુખ ચૂંટાયેલા જાહેર કર્યા હતા.

જનાબ શફી નેતાજીએ તેમનામાં વિશ્વાસ મૂકીને ફરીવાર ચંટવા ભદલ આભાર માન્યો હતો.

મેડીકલ ક્ષેત્રે દરેક રીતે મદદ કરવાનો દ્યેય જાહેર કર્યો હતો અને અમીર-ગરીબ સૌને સમૂહલગ્નનો માર્ગ અપનાવીને ખોટા રીત-રિવાજો અને ખર્ચાઓમાં કાપ મૂકવાનો આગ્રહ કર્યો હતો.

ડૉ. નાસીર કુલારાએ પ્રમુખપદેથી બોલતાં એક અને નેક બની તાલીમી વિકાસનું આહવાન આપ્યું હતું. તેમણે મેમણ ફેડરેશનની સહાય કામગીરીનો ચીતાર આંકડાઓ સાથે આપ્યો હતો અને ૪૪૭ જમાતો પૈકી ૭૨ થરાદી જમાતોને છેલ્લા આઠ વરસો દરમિયાન ૧૭.૩ કરોડ રૂપિયાની અલગ અલગ મદદ અપાઈ હોવાનું પણ કહ્યું હતું.

સમારોહના મહેમાનોમાં બનાસકાંઠાના સાંસદ મુકેશભાઈ ગઢવી, સ્થાનિક ધારાસભ્ય ગંગાભેન ગરાસીયા. માઉન્ટ આબુ

પરમાર, સીનીયર સીટીઝન બાબુભાઈ કશ્યપ, હૈદરાબાદ દખ્ખનથી આવેલા પ્રોફેસર સજજાદ તથા જુદા જુદા વિસ્તારોથી પધારેલા મેમણ આગેવાનો શામેલ હતા. સૌ મહેમાનોને ફૂલહાર, મોમેન્ટોઝ, શીલ્ડો આપીને તેમજ શાલો ઓઢાડીને આવકાર અપાયો હતો.

કાર્યક્રમનું કુશળ સંચાલન ઈરફાન માસ્તર સાથે કવિ મુસાફિર પાલનપુરીએ કર્યું હતું. જેમણે ડખ્ખા અને કાગડાની શાયરી કરીને હાજરીનોના દિલ જીતી લીધા હતા. મેમણ કોમ ૭૫ વર્ષ પહેલાં (બીજા પાનાનું ચાલુ)

પ્રમુખ શેઠ એહમદ અ. કરીમની આગેવાની હેઠળના એક ડેપ્યુટેશને જેતપુરવાળા શેઠ સુલેમાન આદમજી મોટણની (મુલ્લાં ઓઈલ કું લિમીટેડના મેનેજિંગ ડાયરેક્ટર) મુલાકાત લીધી હતી. તેમણે પોતા તરફથી બિલ્ડીંગ ફંડમાં રૂ. ૫૦૦ આપ્યા હતા તેમજ મદ્રેસાને માસિક રૂ. ૧૦૦૦ની ગ્રાન્ટ આપવાની ઉદારતા બતાવી હતી.

કુતિયાણા ૨૨-૩-૩૬

શેઠ અ. કરીમ ઢેઢીના ભાઈ આદમના ફરજંદની શાદી નિમિત્તે આખા શહેરને જમણ આપવામાં આવ્યું હતું. આદમ શેઠે શાદીની ખુશાલીમાં મેમણ સેવા સમિતિને રૂ. ૫૦, અંજુમને ઈખ્તિયાર ઈસ્લામને રૂ. ૫૦ અને જમીયતુલ મુસ્લેમીનને રૂ. ૨૫ આપ્યા હતા. અહીંના એક કાર્યકર ભાઈ અબ્દુલ્લતીફ અબ્દુરહીમ ફાઝિલની શાદી તા. ૨૩-૩-૩૬ના રોજ થઈ હતી. જ. ઉસ્માન હાજી અ. ગની ભાયલાએ

કહેવતો

જુની

૧. બાર વર્ષે બાવો બોલ્યો
૨. છોડે ચઢ્યો તે ચોર
૩. કાગડા બધે કાળા
૪. પાશોરામાં પહેલી પુણી
૫. ફૂલતો તણખલાને પકડે
૬. લગ્ને લગ્ને કુંવારો
૭. કંઈ લાખો નિરાશામાં
એક અમર આશા
છૂપાયેલી છે.
૮. હાજર તે હથિયાર
૯. સબસે બડી ચૂપ
૧૦. બંધ મુઠી લાખની
ખુલી જાય તો ખાખની
૧૧. મારવો તો મીર મારવો
૧૨. ફૂલ નહીં તો ફૂલની પાંખડી
૧૩. નમ્યો તે સૌને ગમ્યો
૧૪. વહેલો તે પહેલો
૧૫. બળીયાના બે ભાગ
૧૬. એક કરતાં બે ભલા
૧૭. બાર ગાવે બોલી બદલાય
૧૮. ટાઢે પાણીએ ખસ ગઈ

નવી

- બાર વર્ષે નકલી ડિગ્રી
- ગ્રીલ કાપે તે ચોર
- નેતા બધે નગુણા
- સવાર સવારમાં ડાફૂની બોણી
- હાર તો હથિયારને પકડે
- ચૂંટણી ચૂંટણીએ હારેલો
- કંઈ લાખોની વસ્તીમાં
ઘણી કલાન્શીનકોફ છૂપાયેલી છે
- હજારો પાસે હથિયાર
- સબસે બડી બંદૂક
- બંધ બેંક સો લાખની
- લૂંટાઈ જાય તો ખાખની
- લૂંટવી તો બેંક લૂંટવી
- ભુટ નહીં તો ભુટની વાદળી
- નમ્યો તે મયો
- વહેલો તે ઘેલો
- પ્રધાનના પાંચ ભાગ
- ચેક કરતાં 'કેશ' ભલા
- બાર કિલોમીટરે બસ બદલાય
- પાણીના ભાવે (સરકારી) બસ ગઈ

-હાજી કાસમ હાજી અબ્બાસ કાલાવડવાલા

સોનેરી અવતરણો

- ★ શાળા કોલેજોમાં જે શીખવાય છે, એ તાલીમ નથી, બલ્કે તાલીમના સાધનો હોય છે (એમરસન)
- ★ ઉત્તમ ગુણો કેળવવાના રોડ પર સ્પીડની કોઈ લીમીટ નથી હોતી. (ડેવીડ જોનસન)
- ★ કિશોર અવસ્થા મુખર્મી છે, યુવાન અવસ્થા સંઘર્ષ છે અને વૃદ્ધાવસ્થા ખેદ છે. (ડીઝરાઈલી)
- ★ માણસના શ્રમનો શ્રેષ્ઠ પુરસ્કાર તેને વળતર પેટે શું મળે છે એ નથી, બલ્કે એના થકી એ શું બને છે, એ છે. (જોન રસ્ટીન)
- ★ થોભો અને રાહ જુઓનું વલણ અપનાવનારા ધીરજવાળા) પણ એક જાતની સેવા કરતા હોય છે. (જોન મીલટન)

ડીન ગિનણજી ઘાલ

સોદો ઈન્જો પકડો થ્યો પચણે તો પાંજો લાલ
ડીન ગિનણજી ઘાલ કરો ભા ડીન ગિનણજી ઘાલ

કેજ મેં હકડી હોસ્પિટલ ક્યો ડોકટર આય દામાદ
આંચ જી મોંચ ચઢેલી ધીજે-ઘર થીનો આબાદ

લમ્મુ લમ્મુ સોચોમા ભા 'અજ' જેરી નાંચ 'કાલ'
ડીન ગિનણજી ઘાલ કરો ભા ડીન ગિનણજી ઘાલ

દુલ્હન જ ખિયાલાત

દુલ્હન જો બોલણું-ચુણું ગલત નાંચ
ઘણી રેઢો રખણ જેરો વખત નાંચ

દુલ્હન મા જે ઘરેતા રોજ વિન્ની
ફકત જુમ્મું કરે હેરી શરત નાંચ

ને 'આગાખાન' મેં કરની હી સુવાવડ
દવાખાને જી જો કે કી અછત નાંચ

ખબર દુલ્હે કે પુની ધીરે ધીરે
હી વ્યાંહ ગુડીચેં ગુડે વારી રમત નાંચ

- 'ચાફૂબ' કલુડી

મેમણ આલમ- એપ્રિલ-૨૦૧૧

G-12

میمن انڈسٹریل اینڈ ٹیکنیکل انسٹیٹیوٹ

پروجیکٹ: ورلڈ میمن آرگنائزیشن بھعاون: سٹی ڈسٹرکٹ گورنمنٹ کراچی

MITI ورلڈ میمن آرگنائزیشن کی زیر سرپرستی قائم کردہ بین الاقوامی معیار کا تربیتی ادارہ جہاں نوجوانوں اور کم آمدنی کے حامل خواتین و حضرات کو قلیل مدت کورسز میں تربیت دی جائے گی جس کے ذریعے پیشہ ورانہ تربیت حاصل کر کے خوشحال زندگی گزار سکیں گے

آئیے..... اپنا مستقبل سنواریے

کورسز برائے طالبات

کورسز برائے طلباء

فائن آرٹ
انگلش لیکچر
ٹیکسٹائل ڈیزائننگ
سلائی اور کٹنگ
کوننگ اور بیکنگ
فینسی کڑھائی
انٹیریئر ڈیکوریشن
ہاتھ اور مشین کی کڑھائی
پیوٹیشن
پیوٹیشن (ایڈوانس)
آٹو کیڈ
یو۔ پی۔ ایس۔ ریپرننگ
کمپیوٹر سوفٹ ویئر (پرسنل پروڈکٹیوٹی)
موبائل فون ریپرننگ
ویب ڈیولپمنٹ
کمپیوٹر ہارڈ ویئر
کمپیوٹر گرافکس اینڈ ایلسٹریشن

انگلش لیکچر
عربی لیکچر
کمپیوٹر ہارڈ ویئر
جنریٹر آپریٹر
انڈسٹریل الیکٹریشن
جنرل الیکٹریشن
موبائل فون ریپرننگ
ریفریجریشن و ایئر کنڈیشن
موٹر وائٹنگ
لفٹ ٹیکنیشن
آٹو الیکٹریشن
آٹو ایئر کنڈیشن
پلمبر
آٹو مکینک
موٹر سائیکل مکینک
ہوم UPS مرمت اور تنصیب
سی این جی کٹ انسٹالیشن اور ٹیوننگ
ویلڈنگ
کمپیوٹر گرافکس
آٹو کیڈ
کمپیوٹر سوفٹ ویئر (پرسنل پروڈکٹیوٹی)

City & Guilds
Approved Centre

بین الاقوامی معروف ادارے سٹی اینڈ گیلڈز آف لندن کی سند بھی حاصل کریں

ایم آئی ٹی آئی پلاٹ نمبر ST-1/8، سیکٹر 36-1، (سوک سینٹر-3)، کورنگی 5، کراچی پاکستان۔ فون: 021-35035542/43/45/46 ای میل: mgmt@wmomiti.com ویب سائٹ: www.wmomiti.com فیکس: 021-35035547

ہنسنا منع ہے

دو دوست کلاسیکی موسیقی کی محفل میں شریک تھے۔ ایک نے دوسرے دوست کو کہنی مارتے ہوئے کہا ”دیکھو دوست، سامنے والی سیٹ پر موجود شخص موسیقی سے لطف اندوز ہونے کے بجائے سوراہا ہے۔ دوسرا دوست بگڑتے ہوئے بولا: اتنی سی بات کے لیے مجھے جگانے کی کیا ضرورت تھی۔

☆☆☆☆☆☆☆☆

ریلوے اسٹیشن پر ایک مسافر نے ایک لڑکے سے کہا: یہ دس روپے اور سامنے سے دو کیڑے لے آؤ۔ ایک تم کھالینا اور ایک مجھے دے دینا۔ لڑکا تھوڑی دیر بعد واپس آیا اور پانچ روپے کا سکہ مسافر کے ہاتھ پر رکھتے ہوئے بولا: ٹھیلے والے کے پاس ایک ہی کیڑا تھا جو میرے حصہ کا تھا اور وہ میں نے کھالیا۔

ایک مقدمے کے دوران وکیل نے گواہ سے پوچھا: کیا تم بتا سکتے ہو کہ تم مقام واردات سے کتنے فاصلے پر تھے؟

گواہ نے جواب دیا: میں مقام واردات سے تین کلومیٹر پندرہ اعشاریہ سات سینٹی میٹر کے فاصلے پر تھا۔

وکیل (حیرت سے): لیکن تم نے اس قدر صحیح اندازہ کیسے لگایا؟ گواہ: مجھے معلوم تھا کہ کوئی نہ کوئی بے وقوف مجھ سے اس قسم کا احقانہ سوال ضرور کرے گا اس لیے میں نے پہلے ہی ناپ لیا تھا۔

☆☆☆☆☆☆☆☆

ایک عمارت میں آگ لگ گئی۔ فائر ریگیڈ کا عملہ وہاں پہنچا۔ تارک عمارت میں سینئر فائر مین نے زیر تربیت فائر مین کو ہدایت کی۔

”دیوار کو ٹٹولتے ہوئے آگے بڑھو اور جہاں دروازہ ملے، اسے کھول کر مجھے اطلاع دو۔“

کچھ دیر بعد فائر مین کی اندر سے آواز آئی: دروازہ مل گیا ہے اور میں نے اسے کھول لیا ہے۔

سینئر فائر مین نے جلدی سے پائپ کھینچ کر اس تک پہنچایا اور ہدایت کی: پانی ڈالو!

زیر تربیت فائر مین بولا: یہاں پانی نہیں ڈالا جاسکتا۔ سینئر فائر مین کیوں؟

زیر تربیت فائر مین: اس لیے کہ یہ فریج کا دروازہ ہے!

شیشہ کیسے بنتا ہے

ایسا کرنا ممکن ہے۔

شیشے کو پھلایا کیسے جاتا ہے؟

شیشے کو پھلانے والے کاریگر پگھلے ہوئے شیشے میں ایک ٹلی لگاتے اور پھر پھونک مار کر اسے ٹھنڈا کرتے ہیں۔ یوں بننے والے گرم شیشے کے غبارے کو مرضی کی شکل دی جاسکتی ہے۔ مشینوں سے کام کرتے وقت ایک مختلف طریقہ استعمال ہوتا ہے۔ گرم شیشے کے کوئلے ایک سانچے پر رکھ کر ان میں تیزی سے ہوا داخل کی جاتی ہے۔ جس سے وہ غبارے کی شکل اختیار کر لیتا ہے۔ ٹھنڈا ہونے کے بعد شیشے پر نقش و نگار بنانا بھی ممکن ہے۔

رنگ دار شیشہ

رنگ دار شیشہ 1500 سال سے بنائے جا رہے ہیں۔ اس کے لیے رنگین شیشوں کے چھوٹے ٹکڑوں کو سیسے کی بیٹیوں کی مدد سے جوڑا جاتا تھا۔ سیسہ نرم ہوتا اور آسانی سے مڑ جاتا ہے۔ لیکن وہ شیشے کو قابو میں رکھنے کے لیے کافی ہے۔

کھڑکیاں کیسے بنتی تھیں؟

کھڑکیاں عمارت میں سورج کی روشنی اور تازہ ہوا داخل کرنے کے لیے بنائی جاتی ہیں۔ کھڑکیوں کے لیے بڑے بڑے شیشے بنانے کی تکنیک کچھ ہی عرصے قبل وجود میں آئی۔ اس سے قبل شیشے کی صرف چھوٹی اور ہنگامی ٹیٹس ہی دستیاب تھیں۔ چھوٹی کھڑکیوں میں بند ہونے والے پٹ بھی لگائے جاتے تھے۔ ان کی وجہ سے باہر کا منظر تو نظر نہ آتا لیکن یہ کافی روشنی اندر لاسکتی تھی۔

آئینے کیسے بنائے جاتے ہیں؟

شیشے کی چھٹی طرف پارے اور کسی اور دھات کی بھرت کا لیپ کر کے آئینے بنائے جاتے ہیں۔ لیپ کی وجہ سے روشنی شیشے میں سے نہیں گزر سکتی، بلکہ واپس منعطف ہو کر عکس دکھاتی ہے۔

پیارے بچوں! آج ہم آپ کو یہ بتا رہے ہیں کہ شیشہ کس طرح بنتا ہے یہ ہمارے روزمرہ استعمال میں آنے والی چیز ہے ہم اس کو دیکھ کر اپنے بالوں کو ٹھیک طرح سے سنوارتے ہیں اگر ہم ایسا نہ کریں تو کلاس میں ہمیں اچھا لڑکا نہیں سمجھا جائے گا بلکہ ہمیں دوسرے ساتھی یہ کہہ کر چھیڑیں گے کہ ہم بستر سے اٹھ کر سیدھا اسکول آ گئے۔ کیونکہ اگر مکمل تیاری بھی کر لیں لیکن صرف بال نہ سنواریں تو ہماری پوری تیاری نامکمل رہ جائے گی اور سب ہمیں دیکھ کر ہنسیں گے لیکن یہ شیشہ اور آئینہ کس طرح بنتا ہے آئیے آج ہم آپ کو بتاتے ہیں۔

شیشے کی تیاری میں استعمال ہونے والی اشیاء آسانی سے اور سستی مل جاتی ہیں۔ بنیادی طور پر شیشہ پگھلائی اور ٹھنڈی کی ہوئی ریت ہوتی ہے جس میں کچھ دیگر اجزاء بھی ملائے جاتے ہیں۔ جیسے سوڈیم ٹھوس نظر آنے کے باوجود حقیقت میں مائع ہوتا ہے۔ یہ ناقابل یقین حد تک سست رفتار پر بہتا ہے۔ جب سینکڑوں سال پرانی کھڑکیوں کی پینش کی گئی تو وہ اوپر والے حصے کی نسبت نیچے حصے میں موٹی نکلیں، کیونکہ شیشہ بہت آہستہ آہستہ بہتا ہوا نیچے آ گیا تھا۔

شیشہ کیسے کاٹتے ہیں؟

سخت بنائے گئے دھاتی بلیڈ شیشے کو کاٹ سکتے ہیں۔ عموماً شیشہ ہیرے سے کاٹا جاتا ہے اگر ہیرے کی مدد سے شیشے پر ایک جھری ڈال دی جائے تو دباؤ ڈالنے پر وہاں سے ٹوٹ جاتا ہے۔

پلیٹ گلاس کیسے بنتا ہے؟

پلیٹ گلاس موٹا اچھے معیار کا شیشہ ہوتا ہے۔ جو دکانوں کی بڑی بڑی کھڑکیوں کے لیے بنایا جاتا ہے۔ اس کی سطح بہت ملائم اور پگھلے ہوئے شیشے پر مائع جست کی تہہ چڑھا کر تیار کی جاتی ہے۔ جست شیشے کی نسبت کم درجہ حرارت پر پگھل جاتا ہے اس لئے

عالم کا دسترخوان

پلاؤ

اجزاء:

چال

دہی

پیاز بڑی

پسی ہوئی ادھرک لہسن

سیاہ زیرہ

ایک پیالی (چن کر تھوڑے پانی میں بھگو دیں)
ایک پیالی
ایک عدد (باریک کاٹ لیں)
ایک چائے کا چمچ
دو چائے کے چمچ

دارچینی

چھوٹی الائچی

لونگ

نمک

انڈے

گھی

دوانچ کا کلڑا

چھ عدد

آٹھ عدد

حسب ذائقہ

تین عدد (سخت ابال کر گول کاٹ لیں)

تین کھانے کے چمچ

ترکیب:

پیاز کو گھی میں سرخ تل لیجئے اور آدھی مقدار نکال کر الگ رکھ لیجئے اب دیکھی میں سارا مصالحہ اور پیاز ڈال کر چند منٹوں تک بھوئیے۔ اس کے بعد بھنی کا گوشت اور دہی ملا کر بھوئیے یہاں تک کہ رنگ بادامی ہو جائے اب چاول اور تھوڑا سا نمک ملا کر اور پانچ منٹ تک بھوئیے۔ پھر بھنی (جو تقریباً دو پیالی ہوگی) شامل کر دیجئے۔ تاکہ چاول ذرا نرم ہو جائیں جب گوشت اور چاول دونوں گل جائیں تو دم پر رکھ دیجئے۔ کھاتے وقت دس میں پلاؤ کے اوپر تلی ہوئی پیاز اور بالے ہوئے انڈے پھیلا دیجئے۔

شامی کباب

اجزاء:

قیمہ

پنے کی دال

ادھرک

دھنیا پسا ہوا

ہلدی پسی ہوئی

سفید زیرہ

آدھا کلو
چوتھائی پیالی (دونوں کو ابال کر پیس لیں)
آدھا انچ کا کلڑا
ایک چائے کا چمچ
آدھا چائے کا چمچ
ایک چائے کا چمچ

لال مرچ پسی ہوئی

دارچینی

لونگ

نمک

حسب ضرورت

آدھا انچ کا کلڑا

چار سے چھ عدد

حسب ذائقہ

ان سب کو ملا کر باریک پیس لیں

لہسن

ہری مرچ

ہرا دھنیا

لیموں

آٹھ جوئے

حسب ضرورت (ان کو کاٹ لیں)

چند پتے

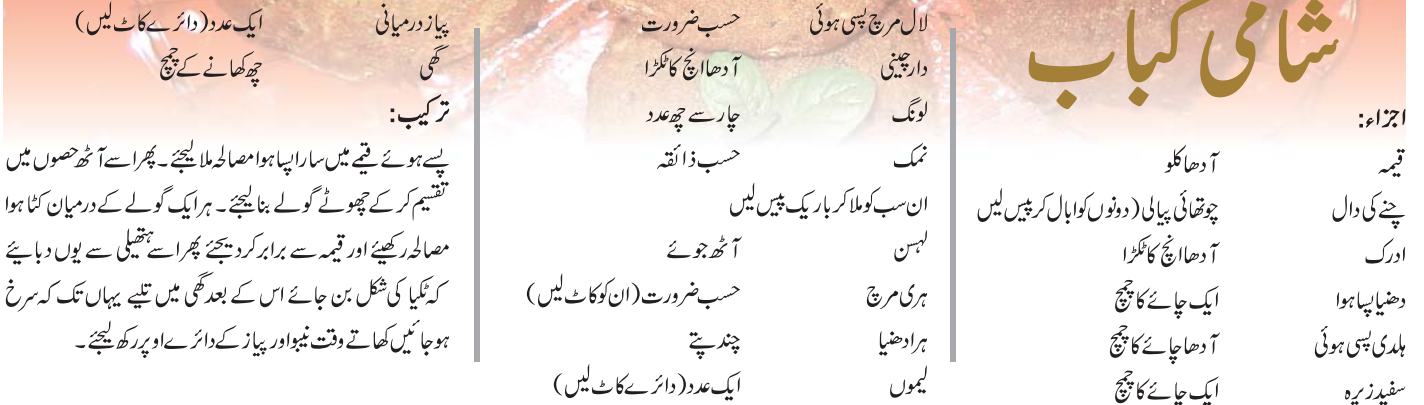
ایک عدد (دائرے کاٹ لیں)

پیاز درمیان

گھی

ترکیب:

پسے ہوئے قیمے میں سارا پسا ہوا مصالحہ ملا لیجئے۔ پھر اسے آٹھ حصوں میں تقسیم کر کے چھوٹے گولے بنا لیجئے۔ ہر ایک گولے کے درمیان کٹنا ہوا مصالحہ رکھیے اور قیمہ سے برابر کر دیجئے پھر اسے ہتھیلی سے یوں دبائیے کہ نکلیا کی شکل بن جائے اس کے بعد گھی میں تیلے یہاں تک کہ سرخ ہو جائیں کھاتے وقت نیو اور پیاز کے دائرے اوپر رکھ لیجئے۔

لیچی... خوش ذائقہ اور ٹھنڈا پھل

بلکہ پرندے بھی یہ کچے اور پکے پھل کھاتے ہیں، لیچی کے درختوں پر جال بچھادیا جاتا ہے تاکہ پرندے نقصان نہ پہنچائیں۔

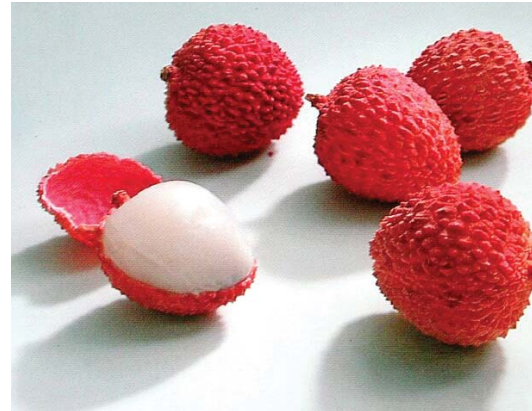
بہتر یہ ہے کہ اس پھل کو درخت پر ہی پکنے دیں، اگر یہ زیادہ پک جائے تو رنگ گہرا اور ذائقہ ترش ہو جاتا ہے، اس کو فروغ میں پانچ ہفتوں تک محفوظ کیا جاسکتا ہے، اسے خشک کر کے بھی رکھا جاسکتا ہے، اس کے درخت کو پانی کی زیادہ ضرورت نہیں ہوتی، لیکن ضروری ہے کہ مٹی تر رہے، بہار میں گرمیوں میں اس کا پھل وافر مقدار میں پایا جاتا ہے۔

ہے، اس کی لمبائی ڈیڑھ خول میں ہوتا ہے، جو کھردار ہوتا ہے، اس کی لمبائی ڈیڑھ انچ کے قریب ہوتی ہے، اندر کا حصہ نرم بیٹھا، سفید اور رس دار ہوتا ہے۔

لیچی کے ذائقہ میں مختلف ٹافیاں بازار میں فروخت ہو رہی ہیں، اسی قسم کے ذائقے کے مشروبات اور کولڈ ڈرنک بھی ملتے ہیں مگر اسے لیچی کے فوائد حاصل نہیں ہو سکتے، لیچی ایک ٹھنڈا پھل ہے، یہ جسم کی گرمی دور کرتا ہے، اس کے علاوہ اس میں بہت سے اجزاء پائے جاتے ہیں جو ہمارے لیے بہت مفید ہوتے ہیں، لیچی نہ صرف بچے اور بڑے شوق سے کھاتے ہیں

لیچی کا پھل ایک چمڑے سے ملتے جلتے خول میں ہوتا ہے جو کھردار ہوتا ہے اس کی لمبائی ڈیڑھ انچ کے قریب ہوتی ہے اندر کا حصہ نرم، بیٹھا، سفید اور رس دار ہوتا ہے۔ لیچی ایک ٹھنڈا پھل ہے یہ جسم کی گرمی دور کرتا ہے اس میں بہت سے ایسے اجزاء پائے جاتے ہیں جو ہمارے لیے بہت مفید ہوتے ہیں۔

لیچی شمالی چین کا پھل ہے، یہ پھل سارا سال شمال مشرقی ایشیا میں کاشت ہوتا ہے، لیچی کے پھل کی نشوونما کے لیے نسبتاً گرم موسم بہتر ہوتا ہے، جبکہ اس کا پھول سرد موسم میں کھلتا ہے، لیچی کا درخت گھنا، خوبصورت اور اوپر سے گول ہوتا ہے، جو کھردار ہوتا

سہکتی کلیاں

چہرے پر سجاؤ گے تو خود بھی کمزور پڑ جاؤ گے یا دکھو یہ بھاگتی
دوڑتی دنیا ہے یہاں آنسوؤں کا ساتھ کوئی نہیں دیتا خود کو آنسو نہ
بناؤ بلکہ سرتاپا ایک مسکراہٹ بن جاؤ نہ صرف اپنوں اور دوستوں
کے لئے بلکہ غیروں اور دشمنوں کے لئے بھی خلوص و محبت کا یہ
نذرانہ پیش کرتے رہو۔

پھول

جس کا تصور آتے ہی لب مسکرانے اور آنکھیں جگمگانے لگتی
ہیں۔ ہنستا مسکراتا سرخ سرخ گلاب ذہن کے پردے پر ابھرتا
ہے اور اس کی بھینی بھینی خوشبو انسان اپنے اطراف میں محسوس
کرتا ہے۔ پھول جو اداس شخص کے لبوں پر بھی مسکراہٹ بکھیر
دیتا ہے اور تھوڑی دیر کے لئے ہی سہی، انسان کو غموں اور
پریشانیوں سے دور کر دیتا ہے..... بعض انسان بھی تو پھول کی
طرح ہوتے ہیں، جن کی یاد آتے ہی مسکراہٹ دلوں کی
سرحدوں پر مچلنے لگتی ہے۔ ایک انجانی سی خوشی چہرے پر چھا جاتی
ہے اور دل سے بے اختیار ان کے لئے پھولوں کی طرح سدا
مسکراتے رہنے کی دعا نکلتی ہے۔

سہکتی کلیاں

☆ دوسروں کی غلطیاں بھول جاؤ لیکن اپنی غلطی کبھی نہ بھولو۔
☆ انسان کی قدرو قیمت کا اندازہ اس کے علم کے اعتبار سے
ہے۔
☆ وقت کی قیمت اس کا بہترین استعمال ہے۔
☆ ہر رات کے بعد دن ضرور طلوع ہوتا ہے اور جو رات صبر سے
گزار دی جائے، اس کی صبح بہت حسین گزرتی ہے۔
☆ دس فقیر ایک کمل میں سو سکتے ہیں لیکن دو بادشاہ ایک ملک
میں نہیں رہ سکتے۔
☆ بلند کردار کی دیوار کی تسخیر ناممکن ہے جبکہ لوہے کی دیوار گرائی
جاسکتی ہے۔
☆ ایسا کام جس سے کسی کے لبوں پر مسکراہٹ پھیل جائے،
نیک اور پسندیدہ ہے۔

☆☆☆☆☆☆☆☆

دل کی زینت

- 1- صبر
  - 2- خاموشی
  - 3- شکر
- (اولیں سوریا)

خاموش محبت

اس کائنات کی دھرتی پر کچھ بے بس لوگ ایسے بھی ہوتے ہیں
جن کی محبتیں ادھوری رہ جاتی ہیں اور تنہائیاں ان کا مقدر بن جاتی
ہیں۔ انہیں اپنے چاہنے والوں کی رفاقت اور ان کا پیار کبھی
نصیب نہیں ہوتا، جنہیں وہ بہت چاہتے ہیں۔
وہ اتنا بے بس کیوں ہو جاتے ہیں۔ محبت ان کی خاموش ہی رہ
جاتی ہے۔ وہ اظہار کیوں نہیں کر پاتے، کیونکہ درد کو ہی اپنا مسیحا
مان کر دکھوں کو سہنے کی عادت بنا لیتے ہیں۔

شیشہ دل

ایک ہنستا مسکراتا چہرہ اپنے اندر کتنے طوفان پوشیدہ رکھتا ہے۔
کون جانے اکثر دوسروں کو ہنسانے والے کا دل کرچی کرچی
ہوتا ہے ضروری تو نہیں کہ ہمیشہ مسکرانے والا شخص اندر سے بھی
خوش ہو لوگ دل نہیں ظاہر دیکھتے ہیں نجانے لوگ کب دل
شناس ہوں گے.....؟ (فرح زہرہ، کراچی)

تین زینتیں

دنیا کی زینت

- 1- ماں
- 2- اولاد
- 3- بیوی

آخرت کی زینت

- 1- علم
- 2- تقویٰ
- 3- صدقہ

جسم کی زینت

- 1- کم کھانا
- 2- کم سونا
- 3- کم بولنا

ہر موڑ پر اک قصائی کھڑا ہے

ہر موڑ پر اک قصائی کھڑا ہے
ہاتھوں میں چھرالے کرتیا رکھتا ہے
یہ کیسا منظر آج آیا ہے دیکھو
ہر ایک قصائی بن کے سرے عام کھڑا ہے
اور دیکھا ہے جب سے چاند بکرا عید کا بکرے نے
بکرا بھی بچا رہا اداس اداس کھڑا ہے
رورو کے گنتا ہے بکرا بھی ہر اک دن
اور ظالم قصائی بھی تیار کھڑا ہے
ہر موڑ پر اک قصائی کھڑا ہے
ہاتھوں میں چھرالے کرتیا رکھتا ہے
ہر قصائی نے لٹ لگا کے اپنے گھر کے باہر
یہ لکھوا دیا کہ ہر بل قصائی تیار کھڑا ہے
عوام پریشان بچاری پھرتی ہے ماری ماری
اور قصائی بھی وزیر اعظم بن کے کھڑا ہے
ہر موڑ پر اک قصائی کھڑا ہے
ہاتھوں میں چھرالے کرتیا رکھتا ہے
(تنویر احمد)

غم

غم اس لئے نہیں ہوتے کہ ان کو اپنے چہرے پر سجا لو بلکہ یہ تو دل
میں بسانے کے لئے ہوتے ہیں غم تو سب کی زندگی میں آتے
ہیں فرق صرف اتنا ہے کہ کوئی تو غم کا اظہار کرتا ہے اور کوئی خود
اپنے غم میں چپ چاپ جلتا رہتا ہے۔
یہ عقل مندی ہے کہ اپنے غم میں کسی کو شامل نہ کرو اگر ایسا کرو گے
تو تمہارے دوست تم سے جلد بیزار ہو جائیں گے اگر غموں کو

دیے جاتے ہیں لیکن پہیوں والے بیگ پر کئی اسکولوں میں پابندی ہے حالانکہ ان پہیوں والے بیگ سے بچے کی کمر کو تکلیف سے با آسانی بچایا جاسکتا ہے۔

ڈاکٹر گلریز چیمہ نے بتایا کہ ہمارے معاشرے میں والدین پر بزرگی طاری کر دی جاتی ہے، اسی طرح وہ خود بھی اپنے اوپر بزرگی طاری کر لیتے ہیں مثلاً کپڑے سفید رنگ کے یا لٹھے وغیرہ کے پہنتے ہیں۔ بزرگوں کا کام کرنا یا ان سے کام لینا اچھا نہیں سمجھا جاتا۔ اس سوال کے جواب میں کہ کام کے کیا فائدے ہیں؟ ڈاکٹر چیمہ نے کہا کہ اللہ تعالیٰ نے انسان کو کام کرنے کے لیے پیدا کیا ہے۔ اگر جسم کو متحرک نہ رکھا جائے تو بہت سی بیماریاں جنم لیتی ہیں مثلاً جوڑوں کی بیماریاں ہڈیوں کی کمزوری بلڈ پریشر، ذیابیطس، ہائی کولیسٹرول، وزن کا بڑھ جانا (موٹاپا) اور ذہنی امراض۔ دل کی بیماری اور بعض مرتبہ اس کے نتیجے میں فالج بھی ہو سکتا ہے۔ اس سوال پر کہ بزرگ کیا کریں؟ ڈاکٹر صاحب نے کہا کہ بزرگی ریٹائرمنٹ نہیں ہوتی، صرف سرگرمیوں میں تھوڑی بہت تبدیلی ہونی چاہیے۔ یہ تو ظاہری بات ہے کہ آپ پینٹھ، ستر سال کی عمر میں اتنا وزن نہیں اٹھا سکتے جتنا بیس، پچیس سال کی عمر میں اٹھاتے ہیں۔ لیکن اس کا یہ مطلب بھی نہیں کہ آپ وزن بالکل نہ اٹھائیں۔ زندگی اللہ کی نعمت ہی، اسے اچھی طرح سے گزارنا اور کافی عرصہ تک گزارنا چاہیے۔ تکلیف میں بندہ اپنے رب سے ٹھیک طرح تعلق نہیں رکھ سکتا اور نہ ہی اللہ کے دوسرے بندوں کا حق ادا کر سکتا ہے۔

ہمیں متحرک رہنا چاہیے تاکہ ہم دوسروں کی مدد کر سکیں، نہ کہ دوسروں پر بوجھ بن جائیں۔ کام کرنے سے ہڈیوں پر کیا اثر پڑتا ہے؟ اس سوال کے جواب میں ڈاکٹر چیمہ کا کہنا تھا کہ آپ کو شاید حیرت ہو کہ ہڈیاں بہت حرکی (Dynamic) ہوتی ہیں۔ اگر ایک بیس سال کا نوجوان کسی وجہ سے چھ ماہ بستر پر پڑا رہے تو اس کا جسم ایک ستر سالہ بوڑھے جیسا ہو جاتا ہے، کیوں کہ ہڈیوں کی مضبوطی کی کچی وزن ڈالنے میں ہے۔ آپ کو معلوم ہونا چاہیے کہ خلاء (بازوں کی ہڈیاں نرم ہو جاتی ہیں۔ Osteoporosis (بھربھری ہڈی) ہو جاتا ہے، اس کی وجہ یہ ہے کہ وہ بے وزنی کی کیفیت میں رہتے ہیں۔ اگر ہڈیوں کو وزن نہ اٹھانا پڑے تو وہ کمزور ہو جاتی ہیں۔ اگر ایک زیادہ وزن والا فرد زیادہ کام کرنے والا ہو تو اس کی ہڈیاں زیادہ مضبوط ہوں گی۔ ایک کم وزن والا بلا پتلا فرد جو کم کام کرتا ہے اس کی ہڈیاں کمزور ہوں گی۔ جو زیادہ کام کرے گا اس کی ہڈیاں زیادہ مضبوط ہوں گی۔ ڈاکٹر چیمہ نے بتایا کہ ہڈیوں کی صحت خواتین کا بڑا مسئلہ ہے۔ ان کی ورزش کم ہوتی ہے، گھومنا پھرنا اچھا نہیں سمجھا جاتا۔ جب وہ مائیں بنتی ہیں تو بچوں کی پیدائش بھی ان کے لیے

مشکلات کا سبب بنتی ہے جس کی وجہ سے پٹھے اور ہڈیاں کمزور پڑ جاتی ہیں۔

ہڈیوں کی صحت کے لیے وٹامن ڈی ضروری ہے۔ وٹامن ڈی کے بننے کے لیے سورج کی روشنی ضروری ہے۔ خواتین میں وٹامن ڈی کی کمی ہو جاتی ہے اور جوان لڑکیوں میں بغیر وجہ کے ہڈیاں ٹوٹ سکتی ہیں۔ ہڈیوں کی کمزوری سے ان کے جسم میں درد رہتا ہے، پٹھے کمزور پڑ جاتے ہیں اور تھکن کا احساس رہتا ہے۔ اس سے بچنے کا طریقہ کیا ہے؟ ڈاکٹر چیمہ نے کہا کہ بہت سادہ طریقہ ہے۔ سورج کی شعاعوں کے قریب کچھ وقت ضرور گزارا جائے۔ سورج کی روشنی میں بیٹھیں تو بہتر ہے، لیکن اگر یہ ممکن نہ ہو تو سورج کی منعکس روشنی (Sunlight Indirect) ہی میں بیٹھیں۔ اگر خواتین کے لیے باہر جانا ممکن نہ ہو تو گھر میں ہی ٹیبل ٹینس وغیرہ Trendz ڈالنا چاہیے۔ پوچھا لگنا، جھاڑو دینا، ہاتھ سے کپڑے دھونا بھی اچھی بات ہے۔ اگرچہ آپ کے گھر میں ماسی کام کر رہی ہے پھر بھی یہ کام خود ضرور کرتے رہنے چاہئیں، یہ آپ کی صحت کے لیے ضروری ہیں۔ اپنے ہاتھ پاؤں دونوں سے ہوا میں فرضی سائیکل چلائیں۔

اگر کمزوری کی علامات ہوں تو ماہر ڈاکٹر سے رجوع کریں، اس کا علاج بہت سستا ہے۔ کسی انسان کی اس سے بڑی خدمت نہیں کہ اسے کام پر لگا دیا جائے۔ جس طرح ورزش کرنے پر پٹھے اور مسلر مضبوط ہوتے ہیں اسی طرح ہڈیاں بھی مضبوط ہوتی ہیں۔ ڈاکٹر چیمہ نے بتایا کہ ہمارے معاشرے میں یہ رجحان ہے کہ

بوڑھی ماں یا پچاس، پچپن سال کے بعد کام نہیں کرنے دیتے۔ اس طرح کام نہ کرنے سے اولاد اور وہ خود بھی اپنا بڑھاپا شروع کر دیتی ہیں۔ لوگ کہتے ہیں کہ بہو آگئی ہے اب ماں کو کام کرنے کی کیا ضرورت ہے! جو بہو اور بیٹا ”ماں“ کو کام نہ کرنے دیں وہ ماں کے دشمن کا کردار ادا کرتے ہیں۔ جو بہو ساس کو کام کرنے سے نہ روکے اور جو بیٹا بیوی کے ساتھ ساتھ ماں کے کام کرنے پر اعتراض نہ کرے وہی ماں کا اصل دوست ہے۔ کام کرنے سے ماں کی صحت اچھی رہتی ہے۔ ڈاکٹر چیمہ نے بتایا کہ معاشرے کی صحت کے لیے ضروری ہے کہ ”عزت کے نظریہ“ کو ختم کرنا ہوگا۔ ماں کے کام کرنے سے اکثر بیٹی کی عزت چلی جاتی ہے۔ جبکہ ماں کو بھی بہو کے ساتھ کام کرنا چاہی، اور اگر کام زیادہ ہو تو بیٹی کو بھی ہاتھ بٹانا چاہیے۔ ہمارے پیارے نبی صلی اللہ علیہ وسلم گھر کا کام خود کیا کرتے تھے۔ اگر اہل خانہ گھر کے کام کو سنت نبوی سمجھ کر کریں تو خوش حالی آجائے گی۔

ڈاکٹر چیمہ صاحب کا کہنا تھا کہ زیادہ ماسیاں (کام کرنے والی نوکرائی) ہونا Status Symbol بن گیا ہے، لیکن یہ صحت مندر رویہ نہیں ہے۔ ایسے خاندانوں کے اکثر افراد ڈاکٹر کے کلینک پر جاتے رہتے ہیں۔ ڈاکٹر چیمہ صاحب نے کہا کہ یاد رکھیں مردوں میں پکھریوں کا رجحان، چوپالوں پر بیٹھ کر حقہ پینا، کمپیوٹر گیم اور انٹرنیٹ کا زیادہ استعمال، ٹی وی کے سامنے دیر تک بیٹھنا..... یہ سب ہڈیوں کو کمزور کرنے کے مجرب نسخے ہیں۔

صحت مند رہنے کیلئے کام کرنا ضروری ہے

ڈاکٹر خالد مشتاق

لگی۔ مریضہ شبنم کے ساتھ اس کی بہن ریحانہ تیمارداری کے لیے آئی۔ یہ بچی بچپن میں پولیو کے حملے کے بعد گھٹنے پر ہاتھ رکھ کر چلتی تھی۔ ڈاکٹر چیمہ نے اسے اسپتال میں دیکھا تو بتایا کہ یہ ٹھیک ہو سکتی ہے۔ کسی کو بھی یقین نہیں تھا کہ جس فرد نے بیس سال سے چلانہ ہو وہ سیدھا چلنے لگے گا۔

ڈاکٹر چیمہ صاحب نے ریحانہ کا آپریشن کیا اور وہ چلنے لگی۔ اس کے رشتے میں حائل بڑی رکاوٹ دور ہو گئی۔ میں اس بچی ریحانہ کی شادی کا سن کر خوش ہو رہا تھا اور جس طرح وہ بچی اور اس کے بوڑھے والدین ڈاکٹر چیمہ کے لیے دعائیں کر رہے تھے اس پر مجھے ان پر رشک آ رہا تھا۔ ہم نے ڈاکٹر گلریز چیمہ سے گفتگو کی۔ انہوں نے بتایا کہ ہمارے معاشرے میں کوئی آف لائف پر بہت کم توجہ دی جاتی ہے۔ جوڑوں میں درد دس پندرہ سال تک سسک سسک کر زندگی گزاریں گی، نماز نہیں ادا کر سکیں گے اپنی سرگرمیاں محدود کرتے جائیں گے لیکن علاج پر راضی نہیں ہوں گے۔ کسی ماہر ڈاکٹر سے مشورہ نہیں کریں گے اور اگر کریں گے بھی تو اپنی چلاتے رہیں گے۔ ڈاکٹر چیمہ نے کہا کہ ہمارے روپے اپنی آسائشوں اور صحت دونوں کے بارے میں مختلف ہیں۔ نئی چیز، نیائی وی، نیاموبائل، نیامپیوٹر، غرض خواہش ہوگی کہ ہر چیز نئی ہو۔ لیکن ہم یہ حقیقت تسلیم نہیں کرتے کہ علاج میں جو اچھی اور نئی چیزیں ہیں ان کے استعمال سے زندگی اچھی طرح گزاری جائے۔ بچوں کی پیٹھ پر بڑے بڑے بستے لاد

ران کی ہڈی کا فریکچر تھا۔ حیدر آباد میں اس کے تین آپریشن کیے گئے۔ اس کی ٹانگ میں راڈ ڈال دی گئی۔ زخم ہو گیا۔ پیپ آئے لگی۔ حیدر آباد میں سرجن نے بتایا کہ ران کی ہڈی کے اوپر گولا ہوتا ہے وہ گول بھی گیا ہے۔ اب JointHip بھی مصنوعی لگے گا اور خرچہ دو لاکھ تک آئے گا۔ جب مجھے یہ صورت حال بتا چلی تو میں اس مریضہ کو حیدر آباد سے لے آیا اور ہڈی وارڈ جناح اسپتال میں داخل کروا دیا۔

مجھے تشویش اس پر تھی کہ مصنوعی جوڑ تو پانچ دس سال بعد خراب ہو جاتا ہے، پھر یہ لڑکی کیا کرے گی! مہر حال اس کا آپریشن ہوا اور یہ واکر کے سہارے چلنے لگی۔ سرجن چیمہ صاحب نے جب یہ بتایا کہ JointHip کے گولے کے بغیر مریضہ چلنے لگے گی تو مجھے حیرت ہوئی۔ لیکن پھر یہ ناقابل یقین بات میں نے دیکھی کہ شبنم چلنے لگی تھی۔ ران کی ہڈی بہت دنوں تک انفکشن کی وجہ سے چھوٹی ہو گئی تھی اس لیے ہوائی چپلیں سی کر متاثرہ پاؤں کی چپل کو مونا کر دیا گیا۔ ڈاکٹر چیمہ صاحب نے مریضہ کو VitD3 کے انجکشن لکھ کر دیے جو انتہائی کم قیمت کے تھے۔ انہوں نے بتایا کہ بار بار حمل اور دودھ پلانے کے بعد خواتین میں وٹامن ڈی کی کمی کی وجہ سے ہڈیاں کمزور ہو جاتی ہیں اور بعض مرتبہ ٹوٹ بھی جاتی ہیں۔ شبنم کے تین بچے تھے اور اس کے ساتھ بھی یہی ہوا تھا۔ کچھ عرصے بعد وہ بالکل ٹھیک چلنے

ڈاکٹر گلریز احمد چیمہ نے ایم بی بی ایس قائد اعظم میڈیکل کالج بہاولپور سے کیا۔ اس کے بعد ہڈی جوڑ سرجری کی تربیت جناح اسپتال سے حاصل کی اور کالج آف فزیشن اینڈ سرجن پاکستان سے فیلوشپ FCPS آرٹھو پیڈک میں کیا۔ مزید اعلیٰ تعلیم کے لیے امریکہ چلے گئے۔ انہوں نے امریکہ میں Trauma Orthopaedic کی فیلوشپ سے کی۔ پاؤں اور ایڑی کی فیلوشپ Arkansas of University لائل ورک سے کی۔ ہاتھ کی سرجری کی فیلوشپ بھی اسی یونیورسٹی آرنکساس سے کی۔ Reconstruction Adult کی فیلوشپ میٹھاڈسٹ اسپتال، ہیوسٹن ٹیکساس سے کی۔ اب جناح اسپتال کراچی میں آرٹھو پیڈک سرجن کی خدمات انجام دے رہے ہیں۔ ڈاکٹر چیمہ صاحب الیکٹرانک میڈیا سے صحت عامہ کے تحت پروگرام کرتے رہے ہیں جو بہت مقبول ہیں۔

ریحانہ کی شادی اسی ماہ ہے۔ یہ خبر سن کر بے انتہا خوشی ہوئی اور اللہ کا شکر ادا کیا کہ اس نے ڈاکٹر گلریز چیمہ جیسے میٹھا بھی پیدا کیے جو مریضوں کی اتنی زیادہ فکر کرتے ہیں اور بہت ہی ماہر سرجن ہیں۔ یہ چند سال پہلے کا واقعہ ہے جب حیدر آباد شہر سے میری ایک رشتہ دار لڑکی کو جس کی ٹانگ کی ہڈی ٹوٹی ہوئی تھی جناح اسپتال میں داخل کروایا گیا۔ مریضہ کا نام شبنم تھا، عمر 23 سال۔ اچانک اسے چلتے ہوئے جھٹکا لگا اور ہڈی ٹوٹ گئی۔

بیری کی لکڑی کی آگ اس وقت تک دیں جب تک جل کر راکھ نہ ہو جائے اب اسے پین کرایک ماشہ صبح شام دینا تپ دق کے لیے مفید ہے۔

احتیاط

مچھلی کھانے کے 2 گھنٹے بعد دودھ دہی کی لسی شہد اور انڈا استعمال کرنا چاہیے مچھلی کھانے کے دوران اور کھانے کے فوری بعد پانی نہیں پینا چاہیے اس سے ہاضمہ خراب ہوتا ہے مچھلی کا گوشت کھانے سے گردوں میں چربی ہوتی ہے۔ مچھلی کھانے سے پیاس لگتی ہے اس لیے مچھلی کھانے کے بعد تھوڑی سی سونٹھ کھالینی چاہیے۔ مین لگا کر تلی ہوئی مچھلی اگلے دن نہیں کھانی چاہیے مچھلی کی غذائیت بھی ختم ہوتی ہے اور پیٹ کے لیے بھی مضر ہے۔

مچھلی کا تیل

ویلز کی کارڈف یونیورسٹی کی تحقیق کے مطابق ”مچھلی کا تیل بڑوں کو بھی جوڑوں کی گھٹیا یعنی (آسٹیو آرتھرائٹس) سے محفوظ رکھتا ہے۔ وہ مریض جن کے جوڑوں کی تبدیلی کے آپریشن ہونے والے تھے مچھلی کا تیل پلاتے رہنے سے 10 سے 14 ہفتوں بعد ان مریضوں میں سے 86 فیصد کے خون میں جوڑوں کی کرکری ہڈی کو نقصان پہنچانے والے خامرے Aggrecanase اور Collagenase کی سطح کم پائی گئی“ اس میں موجود چکنائی میگا 3 کے روغنی تیزاب ہی سے یہ فائدہ ہوتا ہے۔

امریکی یونیورسٹی کی تحقیق کے مطابق ”مچھلی کے تیل میں پایا جانے والا امیگا 3 روغنی تیزاب موٹے لوگوں میں انسولین کی کارکردگی کو بہتر بنا کر ذیابیطس قسم دوم کا خطرہ کم کرتا ہے“۔

ایسڈ (13 ہم عناصر) خون پہنچانے والی شریانوں کی بیماری کے خطرات کو کم کرتے ہیں مچھلی کھانے سے دل کی دھڑکن غیر معمولی طور پر متعادل ہوتی ہے کینسر کی بعض اقسام اور پیٹ کے ورم سے تعلق رکھنے والی بیماریوں کا تدارک بھی کرتی ہے۔ طبی ماہرین کے مطابق ہفتہ میں ایک مرتبہ مچھلی کھانے سے دل کے حملے کا خطرہ پچاس فیصد رہ جاتا ہے مچھلی صاف ستھری اور تازہ ہونی چاہیے مچھلی کا گوشت خشک کھانسی یرقان اور جگر کی کمزوری میں مفید ہے مچھلی کھانے سے خون کی چکنائی تبدیل ہو جاتی ہے۔ ٹرائی گلیسر ایسڈ اور کولیٹرول کم ہو جاتے ہیں۔

استعمال

مچھلی پکانے سے قبل نمک لگا کر رکھ دیں۔ مچھلی کی بودور کرنے کے لیے لیمن یا سرکہ لگائیں۔ سید مجیب الدین لکھتے ہیں ”مچھلی کو کھال اتارے بغیر پانی میں پکانے کا طریقہ سب سے اچھا سمجھا جاتا ہے کیونکہ اس طرح پکانے میں چکنائی استعمال نہیں کی جاتی لیکن مچھلی کے حیاتین کا کچھ حصہ اور معدنی نمکیات اس پانی میں ضرور شامل ہو جاتے ہیں عام طور پر یہ شور بہ گوشت کے شور بے کے برخلاف استعمال نہیں کیا جاتا مچھلی کو ایلیمو نیم کے فوکل میں پلپٹ کر یا اوون میں پکانے سے اس کی غذائیت برقرار رہتی ہے اس کا کوئی جزو ضائع نہیں ہوتا یہ بہت جلد اور با آسانی ہضم ہو جاتی ہے“

علاج

کان کے شدید درد کے لیے تازہ مچھلی کو آگ پر رکھ کر اس میں سے ٹپنے والی رطوبت جمع کر کے تین روز تک صبح کے وقت کان میں ٹپکائیں۔ تپ دق کے مریضوں کے لیے سیر بھر مچھلی کا پیٹ صاف کر کے اس میں ایک پاؤ اچھائی بھر کر کڑھائی میں ڈال کر

بوخنیگوار ہو اور اس کی مقدار اوسط درجے کی ہو کھال باریک ہو اس کا گوشت نہ زیادہ سخت ہو اور نہ زیادہ خشک ہو اور ایسے شیریں پانی کی ہو جو سنگریزوں سے بہتا ہوا نکلے اور گھاس پھوس اس کی غذا ہونہ کہ وہ گندگی کھانے والی ہو اور سب سے بہترین جگہ اس کی یہ ہے کہ بہتے ہوئے دریا سے نکالی گئی ہو جو ان دریاؤں کی چٹانی اور ریتیلی جگہوں میں پناہ لیے ہوئے ہوں بہتے ہوئے شیریں پانی میں رہتی ہوں جس میں نہ کوئی گندگی ہو اور نہ کچڑ ہو پانی میں بکثرت موجیں اور تپیرے ہوں، سورج اور ہوا کی زد پہ ہو“

اجزاء

عام مچھلی میں لحمیات 22.30 فیصد چربی اور نشاستہ 5 فیصد معدنیات 1 فیصد پانی 63 فیصد گرمی کے حرارے فی پونڈ 980ء 500 ہے جبکہ میٹھے پانی کی مچھلی میں لحمیات 43.19 فیصد چربی اور نشاستہ 4.8 فیصد گرمی کے حرارے فی پونڈ 512 سالمین مچھلی میں لحمیات 15 فیصد چربی اور نشاستہ 7 فیصد معدنیات 2 فیصد پانی 76 فیصد گرمی کے حرارے فی پونڈ 352 فیصد ہیرنگ مچھلی میں لحمیات 10 فیصد چربی اور نشاستہ 8 فیصد معدنیات 2 فیصد پانی 80 فیصد فی پونڈ گرمی کے حرارے 55.4 فیصد بغیر چربی کی مچھلی میں لحمیات 19.18ء چربی اور نشاستہ 70ء 0 گرمی کے حرارے فی پونڈ 352 اور چاروں اقسام میں مدت ہضم 4 گھنٹے ہوتی ہے۔ مچھلی میں پانی 79 فیصد، گوشت پیدا کرنے والے اجزاء 9 فیصد، نمکین اجزاء 1 فیصد ہوتے ہیں، کاربوہائیڈریٹ 3.3 ، پروٹین 5 فیصد 22 روغنی اجزاء 21 فیصد 1 کیلو ریز فی ہیکلو گرام 5 الف، وٹامن بی اور فاسفورس پائے جاتے ہیں۔

افادیت

مچھلی کا گوشت نکالنے کے بعد جو بیکار مادہ بچ جاتا ہے اسے استعمال کرنے سے جانور مونا ہوتا ہے اور گوشت بھی زیادہ دیتا ہے تحقیق سے ثابت ہوا ہے کہ ہفتے میں پانچ مرتبہ مناسب مقدار میں مچھلی کھانے والی خواتین میں فاج کا خطرہ ان خواتین کے مقابلے میں آدھارہ گیا جو مینے میں ایک مرتبہ سے بھی کم مچھلی کھاتی تھیں دماغی صحت کے لیے مچھلی عمدہ غذا ہے حالیہ تحقیق نے ثابت کیا کہ مچھلی میں پائے جانے والے 13 اجزاء جو فیٹی ایسڈ کہلاتے ہیں ذہنی امراض کی روک تھام میں معاون ثابت ہوتے ہیں اس لیے مچھلی ہر طرح کے ڈپریشن میں کارآمد ہے اس سے دماغ کو تقویت ملتی ہے۔ امریکہ میں ہونے والی تحقیق کے مطابق ”مچھلی میں موجود فیٹی

مچھلی تو انسانی کا خزانہ... دل کے لیے مفید ہے

اوپر کی بیماریوں کو ختم کرتا ہے۔ پام مچھلی جلد ہضم ہوتی ہے صفرا کرتی ہے بلغم بڑھاتی ہے روہو مچھلی کا گوشت کھیلا اور رس دار ہوتا ہے۔

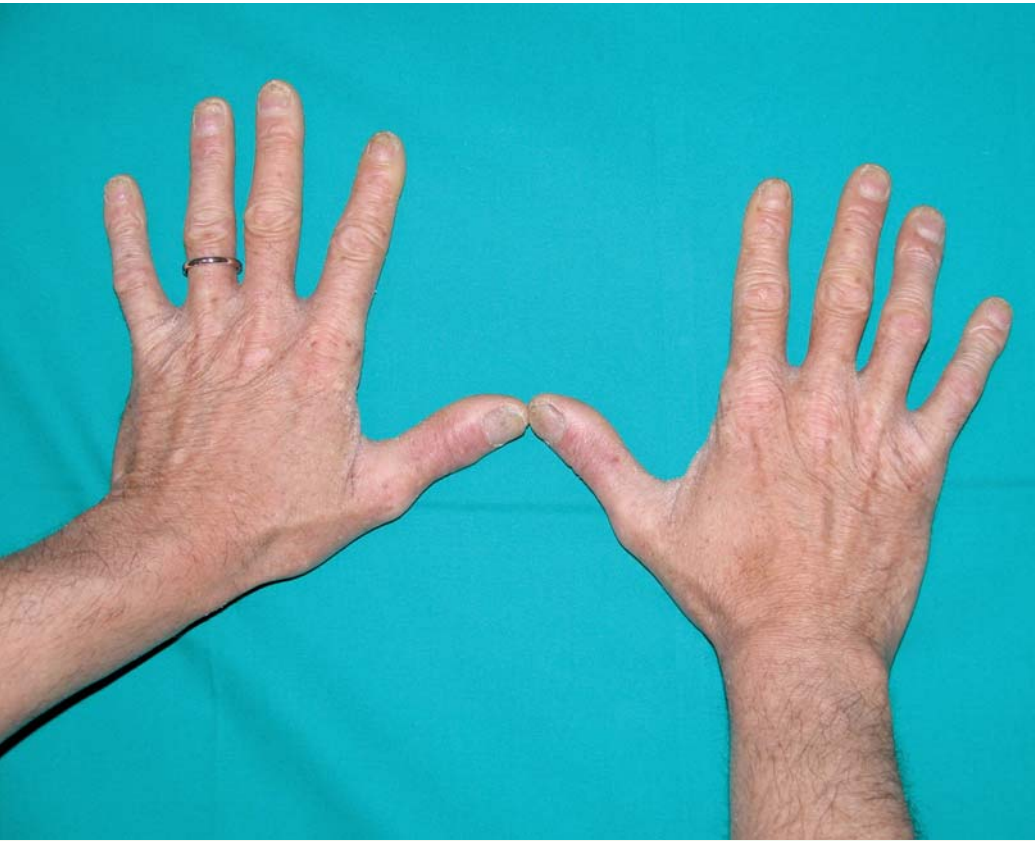
اطباء قدیم کے مطابق ”سلسلہ ہا مچھلی بلغم بڑھاتی اور طاقت دیتی ہے امراض صفراوی کو مٹاتی ہے دل کو تقویت دیتی ہے بھاکر مچھلی میٹھی اور بھاری ہوتی ہے بلغم پیدا کرتی ہے موچکا مچھلی بادی ختم کرتی ہے بھوک بڑھاتی اور بھاری بلغم پیدا کرتی ہے حرارت والے معدے کے لیے مفید ہے مسلا مچھلی پکنی ہوتی ہے بھوک بڑھاتی ہے صفرا اور بلغم پیدا کرتی ہے پائین مچھلی بلغم ختم کرتی ہے خون درست کرتی ہے اور کوڑھ کو مٹاتی ہے ندی کی مچھلی تاثیر میں بھاری ہے آبشاروں کی مچھلی طاقت دیتی ہے بدن کو فربہ کرتی ہے عقل تیز کرتی ہے“

جدید تحقیق کے مطابق ”آرماج یاری تسیا زود ہضم، مقوی دل ہوتی ہے حافظے کو بڑھاتی اور بلغم کو نکالتی ہے پام مچھلی جلد ہضم ہوتی ہے صفرا کم کرتی ہے مہاشیر گوشت بلغم کو نکالتا اور منہ و گلے کی بیماریوں میں مفید ہے۔ بول نیند لاتی ہے اس کے زیادہ کھانے سے خون خراب ہوتا ہے کٹلا زود ہضم اور جسمانی کمزوریوں کو دور کرتی ہے۔ سفید شاربک میں آئیوڈین اور فاسفورس کی معقول مقدار ہوتی ہے۔ دیسی ہیرنگ، ہلسا میں چربی زیادہ ہونے کی وجہ سے زیادہ مقدار میں کھانے سے نظام ہضم متاثر ہوتا ہے۔ مورولا مچھلی جسم میں گوشت پیدا کرتی اور طاقت میں اضافہ کرتی ہے۔ بھوکانی جسم کو ٹھنڈک پہنچاتی ہے ناٹا گوری مچھلی بھوک بڑھاتی ہے کمزوری کو دور کرتی ہے“ امام ابن القیم الجوزیہ کے مطابق ”مچھلی کی ہزاروں قسمیں ہیں ان میں سب سے بہتر مچھلی وہ ہوتی ہے جو لذیذ ہو اس کی

یہ مفید اور زیادہ عرصے تک قابل استعمال رہتی ہے۔ سمندری غذاؤں میں صرف فولاد اور شیل فش میں زیادہ نمک ہوتا ہے جھینگا مچھلی میں فی سو گرام 210 گرام نمک ہوتا ہے۔ ریگ مانی وہ مچھلی ہے جو ریت میں لپٹی ہے یہ نواحی بغداد سندھ اور مارواڑ کی پیداوار ہے بدن میں حرارت اور خون پیدا کرتی ہے۔ نزلہ کھانسی اور دسے کے لیے مفید ہے۔ شیر مانی جو باگھ مچھلی بھی کہلاتی ہے بحر اسود اور دریائے شام میں بکثرت پائی جاتی ہے بے حد لذیذ ہوتی ہے سانپ کے کاٹے میں کھانے سے فائدہ دیتی ہے پاگل کتے کے کاٹے سے جسم کا جو حصہ بے حس ہو جاتا ہے اس پر لگانے سے آرام آ جاتا ہے۔ کنوئیں کی مچھلی مفید نہیں ہوتی، بلغم بڑھاتی ہے امراض شکم اور جذام پیدا کرتی ہے تالاب اور گڑھوں کی مچھلیاں لذیذ اور مفید ہوتی ہیں بدن کو مٹا کرتی ہیں تاثیر میں یکساں ہوتی ہیں سمندری مچھلیاں عمدہ پاکیزہ اور زود ہضم ہوتی ہیں۔ تازہ کاڈو مچھلیاں دیگر مچھلیوں کے مقابلے میں کھاری نہیں ہوتیں پاکستانی سمندروں میں پامفریٹ، ٹیونا، سول اور موڑی مچھلیوں کی عمدہ قسمیں لپٹی ہیں کراچی کا مانی بندران کی روزانہ وصولی کا بہت بڑا مرکز ہے موڑی اور سول مچھلی میٹھی اور کیلی ہوتی ہے دل کو طاقت دیتی ہے۔ پاکستان میں بلی، پری، تھیلہ، مکباس، روہو، تھیلا، موڑی، سنی ڈولہ، شیشہ کنی، چلوہ خرنی، پتھر چٹ، مہاشیر کنی، چال کھگا، پام مٹھی پلو اور سنگھی مچھلیاں پائی جاتی ہیں۔ یہاں ٹراؤٹ کی کئی اقسام ہیں ان میں برفانی شکل کے علاوہ مہاشیر پسند کی جانے والی مچھلی ہے مہاشیر کا گوشت میٹھا بھی ہے اور کھیلا بھی۔ بلغم نکالتا ہے، منہ اور گلے کی بیماریوں میں مفید ہے۔ روہو میٹھے پانی کی مچھلیوں میں بہترین مچھلی ہے تو انائی میں اضافہ کرتی ہے دل کو تقویت بخشتی ہے۔ روہو کا سر ہنسی سے

مچھلی کا گوشت نہایت لطیف اور نازک ہوتا ہے، ڈاکٹر خالد غزنوی رقمطراز ہیں، مچھلی کے ساتھ انسانوں کی دلچسپی تقریباً اسی دن سے قائم ہے جب سے انسان زمین پر باقاعدہ آباد ہوا اور اس نے یہاں کی چیزوں کو اپنی ضروریات کے لیے استعمال کرنا سیکھا اندازہ لگایا ہے کہ زمین پر مچھلی کا وجود پچھلے 25 کروڑ سال سے موجود ہے“

مچھلی جانوروں کے اس گروہ سے تعلق رکھتی ہے جو موسمی تغیرات کا مقابلہ نہیں کر سکتے یہ Cold Blooded Animal کہلاتے ہیں مچھلی کی قامت بلند اور جسم کی چوڑائی و موٹائی کم ہے جسم کے درمیان ریڑھ کی ہڈی اور جسم کے دونوں سرے گاؤم ہوتے ہیں ایک عام مچھلی سانس لینے کے لیے منہ سے پانی یتیتی اور بکھڑوں کے راستے مسلسل باہر نکالتی ہے اپنی ضرورت کے مطابق آکسیجن حاصل کرنے کے لیے وہ ایسا کرتی ہے عام مچھلی زیادہ آکسیجن میں زندہ نہیں رہ سکتی جبکہ Mud Fish پانی سے باہر کافی دیر زندہ رہ سکتی ہے“ اقسام مچھلی کی بے شمار اقسام ہیں جو آب و ہوا سمندر یا دوسرے پانیوں کی ماہیت کے مطابق بدلتی رہتی ہیں اس طرح ذائقے بھی اسی حساب سے ہوتے ہیں نیلی رنگت والی مچھلیاں یعنی سارا ڈسہیرنگ میکزل ساسن اور ٹیونا کی چکنائی اچھی ہوتی ہے کیونکہ اس میں فیٹی ایسڈ وافر مقدار میں موجود ہوتے ہیں نمکین پانی اور تازہ پانی کی مچھلیوں کی سطح ایک سی ہوتی ہے یعنی اوسطاً 20 سے 24 گرام ہوتی ہے نمکین مچھلی آواز کو عمدہ بناتی ہے نمکین مچھلی کے لیے بہتر یہ ہے کہ اسے سرکہ اور گرم مصالحہ لگانے کے بعد بھونیں اور پھر کھائیں۔ حضرت موسیٰ علیہ السلام کو بھی راستے میں کھانے کے لیے نمک لگی مچھلی ہی تجویز فرمائی گئی اس سے اندازہ ہوتا ہے کہ

ہیپاٹائٹس سی کا علاج پیکی لیڈ انٹرفیرون الفا اور ریبواوئرن دواؤں سے کیا جاتا ہے اور یہ دوائیں جسم کو وائرس سے نجات دلاتی ہیں

متوقع طور پر یہ دوائیں جسم کو وائرس سے نجات دلاتی ہیں۔ 55 فیصد کیسز میں یہ دوائیں موثر دیکھی گئی ہیں۔ ہیپاٹائٹس سی کی بعض اقسام پر یہ دوائیں زیادہ کارگر ہوتی ہیں جبکہ کچھ ایسی ہوتی ہیں جن پر بہت زیادہ موثر نہیں ہوتیں تاہم مریض اگر وائرس سے مکمل نجات نہ پاسکے تو بھی ان دواؤں سے جگر کی سوزش اور خستگی میں کمی آ جاتی ہے۔ دیگر دواؤں کی طرح ان ادویات کے بھی کچھ سائیڈ ایفیکٹس ہوتے ہیں جو فادیت کے مقابلے میں اتنی اہمیت نہیں رکھتے۔

سب سے زیادہ ان لوگوں میں دیکھے جاتے ہیں جو انجکشن کے ذریعے اپنے جسم میں منشیات کا زہر اتارتے ہیں اور اس سلسلے میں استعمال شدہ سرنجوں کے ذریعے ایک دوسرے کی مدد کرتے ہیں۔ ایک اندازے کے مطابق رگوں کے راستے منشیات استعمال کرنے والے تقریباً 40 فیصد افراد میں یہ انفیکشن موجود ہوتا ہے اور ان میں سے تقریباً 35 فیصد افراد کو یہ بیماری استعمال شدہ سرنجیں دوبارہ استعمال کرنے کی وجہ سے لگتی ہیں۔

علاج

ہیپاٹائٹس سی کے پرانے مریضوں کو چاہیے کہ وہ اسپتال میں جگر کے کسی اسپیشلسٹ سے اپنا معائنہ کروائیں جو انہیں اینٹی وائرل دوائیں تجویز کر سکتے ہیں۔ خون کے ٹیسٹ کے ذریعے یہ معلوم کیا جاتا ہے کہ خون میں HCV کی کون سی قسم یا Strain موجود ہے اور آیا جگر مناسب طور پر کام کر رہا ہے یا نہیں۔ صلابت جگر کی شدت کا اندازہ لگانے کے لئے جگر کی بائیوپسی بھی کی جاسکتی ہے۔ ہیپاٹائٹس سی کا علاج پیکی لیڈ انٹرفیرون الفا اور ریبواوئرن دواؤں کی جوڑی سے کیا جاسکتا ہے اور

کمزوری، جسمانی وزن کم ہو جانا، بھوک اڑ جانا، جوڑوں میں درد، متلی، فلو جیسی علامتیں مثلاً بخار، سردرد اور پسینے چھوٹنا، ذہنی پریشانی، کسی چیز پر توجہ مرکوز کرنے میں دشواری، جگر کے پاس درد کا احساس، ان علامتوں میں سب سے عام تھوڑی دیر کام کے بعد تھکاوٹ اور کمزوری کا احساس ہے جو بعض اوقات کم اور کبھی بہت شدید ہو جاتا ہے۔ ایسا اکثر دیکھا گیا ہے کہ جن مریضوں کو ابتدا میں صرف تھکاوٹ کا مرض (Chronic Fatigue Syndrome) قرار دیا گیا تھا، وہ بعد میں ہیپاٹائٹس سی کے شکار نکلے۔ ہیپاٹائٹس A اور B کے برعکس ہیپاٹائٹس سی کے مریضوں میں یرقان یا پیلیا کی علامتیں بھی ظاہر نہیں ہوتیں یعنی ان کی آنکھوں کی سفیدی میں پیلاہٹ نمایاں نہیں ہوتی، نہ ان کی جلد کی رنگت زرد محسوس ہوتی ہے اور نہ ہی پیشاب گاڑھا نارنجی رنگ کا ہوتا ہے۔

جو لوگ اس قسم کے ہیپاٹائٹس میں مبتلا ہوتے ہیں ان میں سے

خون کے ٹیسٹ کے ذریعے یہ معلوم کیا جاتا ہے کہ خون میں HCV کی کون سی قسم یا

Strain موجود ہے

تقریباً 20 سے 30 فیصد وائرس سے نجات پا جاتے ہیں لیکن بقیہ 75 فیصد مریضوں میں انفیکشن چھ ماہ سے زیادہ عرصہ تک برقرار رہتا ہے اور وہ Chronic Hepatitis کے مریض بن جاتے ہیں۔ ان مریضوں کے جسم کا وہ قدرتی نظام جو بیماریوں سے تحفظ فراہم کرتا ہے، وائرس کو جسم سے نکال باہر کرنے یا ختم کرنے میں ناکام رہتا ہے اور اگر علاج نہ کیا جائے تو یہ جسم میں طویل عرصے تک موجود رہ سکتے ہیں۔ ان لوگوں میں اس بیماری کی معمولی نوعیت کی علامتیں دیکھنے میں آسکتی ہیں جن میں تھوڑے تھوڑے دنوں کے وقفے سے تھکاوٹ محسوس ہو سکتی ہے اور یہ بھی ممکن ہے کہ اس قسم کی کوئی بھی علامت سامنے نہ آئے۔

وائرس

ہیپاٹائٹس سی کا وائرس مریض کے خون سے صحت مند انسان کے خون میں شامل ہوتا ہے۔ اس مرض کے ایک سے دوسرے میں لگنے کا سب سے عام راستہ استعمال شدہ سرنجوں کا دوبارہ استعمال ہے۔ دلچسپ بات یہ ہے کہ ہیپاٹائٹس سی کے وائرس

ہیپاٹائٹس سی... خاموش قاتل

ہیپاٹائٹس سی کی علامتوں میں تھکاوٹ اور کمزوری، وزن کم ہونا، بھوک اڑ جانا، جوڑوں میں درد، متلی، فلو جیسی علامتیں بخار، سردرد اور پسینے چھوٹنا، ذہنی پریشانی، جگر کے پاس درد کا احساس شامل ہیں

سے ایک لاکھ مریضوں کو یہ پتہ نہیں چلتا کہ ان کے جسم میں کسی مہلک مرض کے وائرس پنپ رہے ہیں اور جب وہ بیمار ہوتے ہیں اور انہیں علاج کی ضرورت محسوس ہوتی ہے، اس وقت تک جگر کو خاصا نقصان پہنچ چکا ہوتا ہے۔ اگر بیماری کی تشخیص پہلے کسی طرح ہو جائے تو اس نقصان سے بچا جاسکتا ہے۔ برطانیہ کے علاوہ دنیا کے دیگر ملکوں میں ہیپاٹائٹس سی زیادہ عام ہے۔ عالمی ادارہ صحت کے مطابق دنیا کی تقریباً 3 فیصد آبادی ہیپاٹائٹس سی کی بگڑی ہوئی صورت سے متاثر ہے یعنی تقریباً 17 کروڑ افراد بری طرح اس مرض کی گرفت میں ہیں اور ہر سال 40 لاکھ افراد اس میں مبتلا ہو رہے ہیں۔ پاکستان میں بھی ایک تخمینے کے مطابق ایک کروڑ افراد ہیپاٹائٹس سی کے مریض ہیں اور ہر سال تقریباً 20 لاکھ نئے مریض سامنے آ رہے ہیں۔

ہیپاٹائٹس سی کا وائرس مریض کے خون سے صحت مند انسان کے خون میں شامل ہوتا ہے اس مرض کے ایک سے دوسرے میں لگنے کا سب سے عام راستہ استعمال شدہ سرنجوں کا دوبارہ استعمال ہے

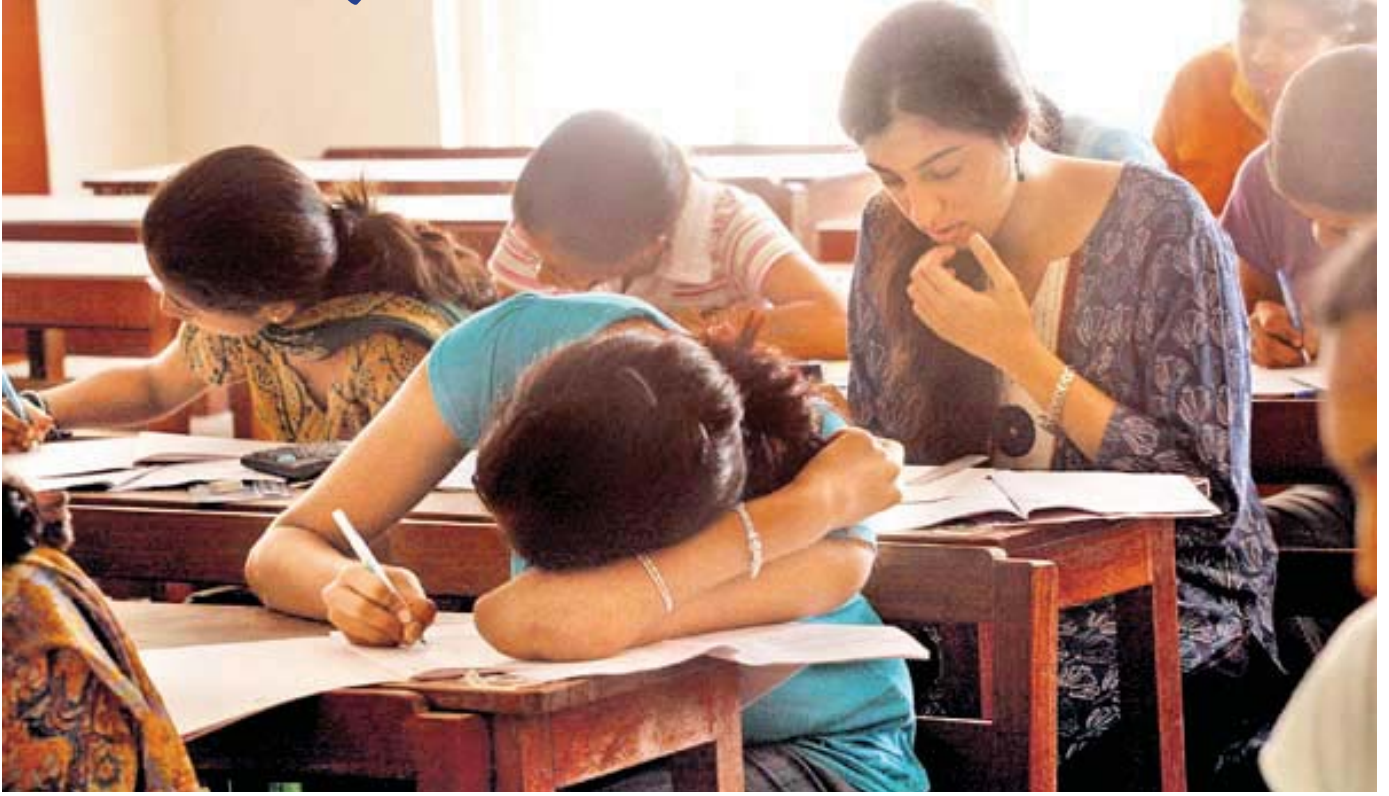
علامتیں

زیادہ تر مریضوں میں ابتدائی انفیکشن کی کوئی علامت سامنے نہیں آتی۔ اگر کبھی علامت محسوس بھی ہو تو وہ بہت مبہم اور غیر واضح ہوتی ہے۔ ہیپاٹائٹس سی کے انفیکشن کی ممکنہ علامتوں میں درج ذیل چیزیں شامل ہو سکتی ہیں۔ تھکاوٹ اور

لیکن ان لوگوں میں دس میں سے آٹھ افراد اپنی اس بیماری سے بے خبر ہوتے ہیں کیونکہ اس میں اس مرض کی کوئی ظاہری علامت دیکھنے میں نہیں آتی۔ افسوسناک بات یہ ہے کہ ان میں سے 75 فیصد مریضوں کی بیماری آہستہ آہستہ جڑ پکڑنے لگتی ہے۔ چونکہ مرض کی علامتیں ظاہر ہونے اور تکلیف شروع ہونے میں بعض اوقات برسوں لگ جاتے ہیں یہاں تک کہ ایک عشرہ بھی گزر سکتا ہے، بہت سے افراد مثلاً برطانیہ کے ڈھائی لاکھ میں

ہیپاٹائٹس (Hepatitis) جگر کی سوجن یا ورم کی ایک بیماری ہے۔ اس کی کئی قسمیں ہوتی ہیں لیکن ان میں سب سے خطرناک ہیپاٹائٹس سی سمجھا جاتا ہے، جس کا سبب اسی نام کا ایک وائرس ہوتا ہے۔ اگرچہ اس بیماری سے بچاؤ کے لئے اب تک کوئی ویکسین ایجاد نہیں کی جاسکی ہے تاہم اگر بروقت تشخیص ہو جائے تو اس کا موثر علاج ہو سکتا ہے۔ ایک اندازے کے مطابق برطانیہ میں ہر سال ڈھائی لاکھ افراد ہیپاٹائٹس سی سے متاثر ہوتے ہیں

بچوں کو فیل ہونے سے بچائیے!!

دھیان بٹا ہوا ہے تو ظاہر ہے کہ تصور میں ابھرنے والا احساس واضح نہ ہوگا۔ اس لیے وہ اس کی شناخت کرتے ہوئے اسے نام نہ دے پائے گا اور سب کہیں گے کہ اس کی یادداشت کمزور ہے اور اس کو زیادہ وقت پڑھنے میں صرف کرنا چاہیے۔ ممکن ہے کہ اس بے چارے کو اسکول کے بعد مختلف ٹیوشنیں بھیلنا پڑیں، لیکن اس کا کوئی خاطر خواہ نتیجہ سامنے نہیں آئے گا۔ آپ کو یہاں سمجھنے کی ضرورت ہے کہ آپ کا بچہ کس سطح پر کمزور ہے؟ کیا اس کی یادداشت ساتھ نہیں دیتی یا پھر اس کے پاس لفظوں کا ذخیرہ نہیں ہے جو اس کے احساس کو، خیالات کو الفاظ میں ڈھال کر پیش کرے، یا یوں بھی ہو سکتا ہے کہ اظہار خیال کا طریقہ صحیح نہیں آتا ہو!

والدین اور اساتذہ اس خاکے کو سامنے رکھتے ہوئے بچے کی کمزوری کی شناخت کر سکتے ہیں، جو ذہن تو ہے لیکن پھر بھی پڑھائی میں پیچھے رہ جاتا ہے۔ یاد رکھیں سزا دینا، لعنت ملامت کرنا، استہزاء، انداز اختیار کرنا، زود و کوب کرنا مسئلے کا حل نہیں بلکہ اس طرح اس میں احساس کمتری پیدا ہونے کا امکان بڑھ جاتا ہے جو بذات خود کئی مسائل کی جڑ ہے۔

کے لیے یہ جاننا بے حد ضروری ہے کہ بچے کے فیل ہونے کی وجہ کیا ہے؟ ہم کسی کام میں ناکام کیوں ہوتے ہیں اور اس کے لیے یہ جاننا ضروری ہے کہ ہم سیکھتے کس طرح ہیں؟ ایک مرتبہ اس پیچیدہ طریقہ کار کو سمجھ لیں تو آپ تجزیہ کر پائیں گے کہ بچہ کس سطح پر کمزور ہے اور کس طرح اس کی مدد کی جاسکتی ہے۔

ذیل میں دیئے گئے خاکے پر اگر دھیان دیں تو نہ صرف آپ وجہ جان پائیں گے بلکہ ان ذرائع کو بھی اپنانے کی کوشش کریں گے جو آپ کے بچے کی کامیابی کے ضامن ہوں گے۔

جس چیز کو دیکھنے سننے اور محسوس کرنے سے ہمیں جو احساس ہوتا ہے اس پر توجہ دی جائے تو ذہن میں اس کا تصور ابھرتا ہے، جس کی ہم شناخت کر پاتے ہیں مثلاً دور کہیں جتنی ہوئی گھنٹی کی آواز سن کر آپ یہ سمجھ پاتے ہیں کہ وہ اسکول کی گھنٹی ہے یا کسی جانور کے گلے میں بندھی ہوئی گھنٹی ہے۔ ہم میں قدرت نے یہ صلاحیت رکھی ہے کہ پہلے ہمارے تصور میں ایک چیز ابھرتی ہے۔ پھر کہیں جا کر ہم ذہن میں ابھرنے والی تصویر کو الفاظ میں ڈھالتے ہیں یہ عمل لرننگ پرائس کہلاتا ہے۔

اگر آپ کا بچہ کلاس میں بیٹھتا ضرور ہے لیکن اس کی توجہ اور

امتحانات ختم ہو چکے اور نتیجے نکل آئے ہیں۔ جو بچے کامیاب ہوئے ہیں، ان کے والدین بے حد خوش ہیں اور بچوں کو سراہ رہے ہیں۔ کئی والدین آئندہ تعلیمی سال کے تقاضوں کو مد نظر رکھتے ہوئے انہیں ابھی سے ٹیوشن پڑھنے بٹھا دیتے ہیں..... لیکن جو بچے فیل ہو جاتے ہیں، چھٹیاں ان کے لیے عذاب سے کم نہیں۔ اٹھتے بیٹھتے انہیں لعنت ملامت کی جاتی ہے۔ بے جا اور بے وجہ پابندیاں لگائی جاتی ہیں، تا کہ انہیں احساس ہو اور آئندہ سال وہ زیادہ محنت کریں، لیکن یہ غیر ضروری ہے کیوں کہ اس طرح کے رویہ سے یا تو ان میں احساس کمتری پیدا ہوگا یا پھر وہ ڈھیٹ بنتے ہوئے بغاوت پر اتر آئیں گے۔ اس وقت بچے کو ڈانٹنے پٹنے کی بجائے یہ جاننے کی ضرورت ہے کہ اگر اس نے اپنے طور پر امتحان کے لیے تیاری کی تھی تو پھر فیل ہونے کی وجہ کیا ہے؟ سوچہ بوجھ رکھنے والے والدین عموماً اس کوشش میں رہتے ہیں کہ وجہ معلوم کر پائیں۔ بچے کی قابلیت کو مخصوص طریقے سے جانچنے کے بعد یہ واضح ہو جاتا ہے کہ اس کی ناکامی کی وجہ کیا تھی۔ بس یہیں سے وہ سلسلہ شروع ہوتا ہے جو باقاعدہ طور پر بچے کو کامیابی کے پہلے زینہ پر لا کھڑا کرتا ہے۔ والدین اور اساتذہ

ڈپریشن سے نجات... انسان کے بس میں ہے

مرد حضرات کی نسبت خواتین ڈپریشن دباؤ کا زیادہ شکار نظر آتی ہیں اس کی وجہ خواتین میں حسد، فراغت، اپنی قسمت پر ناخوش رہنا، غیبت، ناشکری اور دوسروں کی ٹوہ میں لگے رہنا ہے جبکہ مرد حضرات کام اور روزگار میں مصروف عمل رہتے ہیں اس لئے وہ ڈپریشن کا کم شکار ہوتے ہیں

ڈپریشن (Depression) ایک ذہنی بے چینی، الجھن، پریشانی اور تناؤ کی کیفیت کا نام ہے۔ نفسانفسی کے اس دور میں ڈپریشن عام ہے۔ اس مرض کو ہم کیفیاتی مرض کہہ سکتے ہیں، کیونکہ اس میں مریض پریشان ہوتا ہے۔ یہ کوئی جسمانی مرض نہیں بلکہ نفسیاتی و ذہنی کیفیت ہے۔ جس کا سبب انسان کے عصبی نظام میں خلل اور انتشار ہے اور نظام اعصاب میں (Disturbance) اور دباؤ زندگی میں رونما ہونے والے حالات و واقعات کی وجہ سے ہے، ہر انسان ایک مخصوص حد تک ذہنی دباؤ برداشت کر سکتا ہے۔

دور حاضر میں مشینی، سائنسی اور مادیات کی دوڑ نے انسان کو بے شمار مسائل سے دوچار کر دیا ہے۔ جس سے انسان ذہنی تناؤ (Stress) کا شکار ہو جاتا ہے۔ اس کے علاوہ ڈپریشن کی اور بھی کئی وجوہات ہو سکتی ہیں مثلاً زندگی میں بعض اوقات ایسے نازک مراحل بھی آ جاتے ہیں، جب آپ کو کئی اہم فیصلے کرنے پڑ جاتے ہیں لہذا ڈپریشن سے نجات حاصل کرنے کے لئے ایک ہی فیصلے کو لے کر اس پر عمل پیرا ہونا چاہیے مثلاً شادی بیاہ کے فیصلے، نئی ملازمت کا فیصلہ، دوستی کا فیصلہ وغیرہ۔ دراصل ہر فیصلہ بھرپور توجہ مانگتا ہے اور جب انسان فیصلہ ٹھیک طرح سے نہ کر سکے تو ڈپریشن کا شکار ہو جاتا ہے۔ اس کے علاوہ خواتین کے ہاں بچے درپے لگاتار بچپن کی پیدائش، بے روزگاری، خواہشات کی تکمیل اور صوری رہ جانا، بڑھاپے میں بے بسی و کمزوری، غربت اور بنیادی انسانی ضروریات کا نہ ملنا بھی ڈپریشن کی اہم ترین وجوہات ہیں۔ دراصل مندرجہ بالا معاملات کے گرد ہی انسانی زندگی کا دائرہ گھومتا ہے۔ خوشی اور غم سے ہی انسانی زندگی عبادت ہے۔

ڈپریشن کوئی نیا مسئلہ نہیں ہے بلکہ پہلے بھی لوگ اس کا شکار رہتے تھے مگر دور حاضر میں اس مرض کی شرح خطرناک حد تک بڑھ رہی

ہے کیونکہ بے صبری، وقت سے پہلے ہر چیز مل جانا وغیرہ بھی ذہنی تناؤ میں اضافہ کرتی ہے۔ ایک سروے کے مطابق مرد حضرات کی نسبت خواتین ذہنی تناؤ (Depression) کا زیادہ شکار نظر آتی ہیں۔ اس کی وجہ خواتین میں حسد، غنا، فراغت، اپنی قسمت پر ناخوش رہنا، غیبت، ناشکری اور دوسروں کی ٹوہ میں لگے رہنا ہے جبکہ مرد حضرات کام اور روزگار میں مصروف عمل رہتے ہیں اسی لئے وہ ڈپریشن کا کم شکار ہوتے ہیں۔ ڈپریشن کوئی ایسی نفسیاتی بیماری نہیں ہے جس سے چھکارا حاصل نہیں کیا جاسکتا، ذہنی کچھاؤ اور تناؤ سے چھکارا حاصل کرنا خود انسان کے بس میں ہے۔

مندرجہ ذیل اقدامات پر سنجیدگی اور بھرپور طریقے سے عمل کیا جائے تو ڈپریشن سے ہمیشہ کے لئے دور رہا جاسکتا ہے۔ ان اقدامات پر عمل کرنے سے زندگی ہلکی پھلکی اور پرسکون ہو جائے گی۔ لہذا کوشش ضرور کیجئے، کیونکہ بلاشبہ انسان کے لئے وہ سب کچھ ہے جس کے لئے وہ سعی کرتا ہے۔

1۔ خاموشی زہر قاتل ہے، بعض لوگ اپنے اندر غم پال لیتے ہیں اور خود کو کھوکھلا کر لیتے ہیں اور اس طرح وہ لوگ اپنے جذبات و احساسات کا اظہار نہیں کر پاتے۔ لہذا تنہائی یا خاموشی سے اجتناب برتیں اور معاشرے میں گھل کر رہیں۔

2۔ زیادہ سے زیادہ دوست بنائیں۔ اپنا حلقہ، احباب وسیع کیجئے۔ اس سے نہ صرف معلومات کا تبادلہ ہوگا بلکہ آپ کو اپنا آپ معاشرے میں منوانے کا موقع بھی ملے گا۔

3۔ غصے میں آگ بگولا مت ہوں۔ کوشش کریں کہ بات کو اطمینان و سکون سے سنیں اور اگر کوئی مسئلہ درپیش ہے تو اس کو ٹھنڈے دماغ سے حل کریں۔ لہذا ہر معاملے میں جوش سے نہیں ہوش سے کام لینا چاہئے۔

4۔ دوسروں کے کام میں ان کی مدد کریں مثلاً کسی معذور کی مدد

کرنا، راستے سے پتھر اٹھانا، نیک مشورہ دینا، صلح کرانا، بوڑھوں کو سڑک پار کرانا وغیرہ، نیکی کے یہ کام آپ کو ذہنی اور اندرونی مسرت کا سامان مہیا کرتے ہیں۔

5۔ روزانہ ہلکی پھلکی ورزش کریں، جسمانی طور پر اپنے آپ کو متحرک رکھیں۔ دوستوں کے ساتھ گپ شپ کریں، ان کو کھانے پر یا پارٹی پر مدعو کریں اور ہلہ گتہ کرتے رہا کریں۔

6۔ اپنے خوابوں کی تکمیل کے لئے محنت اور کوشش کریں اور پھر اللہ تعالیٰ پر ڈوری پھینک دیں۔ کسی چیز کے چلے جانے یا کھوجانے کا غم مت کریں۔

7۔ ماضی سے سبق حاصل کریں اور آنے والے کل کے بارے میں منصوبے بنائیں۔ ماضی کو بھول جائیں، جو ہو چکا سو ہو چکا۔ 8۔ کسی سے بھی کوئی توقع مت رکھیں کیونکہ زندگی میں لوگ نہیں بلکہ توقعات ٹھیس پہنچتی ہیں، لہذا صرف اللہ تعالیٰ کی ذات پر کامل یقین رکھیں۔

9۔ نماز کی پابندی کریں۔ حسب توفیق صدقہ و خیرات کریں۔ قرآن مجید کو سمجھ کر غور و فکر کے ساتھ پڑھیں اور اس پر عمل کریں، اس سے آپ کو روحانی سکون ملے گا۔

10۔ ڈپریشن دور کرنے کے لئے تمباکو نوشی کا سہارا مت لیں، کیونکہ سگریٹ نوشی انسانی صحت کو برباد کر دیتی ہے۔

11۔ زندگی میں ہمیشہ مثبت سوچیں، بہت جلد کسی پر بھروسہ مت کریں، لیکن کسی سے ملاقات کے وقت اپنی پہلی سوچ مثبت رکھیں۔

12۔ لوگوں سے اخلاق سے پیش آئیں، اپنی زبان کو شیریں بنائیں تاکہ آپ ایک خوشگوار ماحول تشکیل دے سکیں۔

13۔ اپنے جذبات و احساسات کا اظہار بول کر، لکھ کر یا آنسوؤں کی صورت میں کریں۔ آنسو مت روکیں۔ اس سے بھی آپ خود کو ہلکا محسوس کریں گے۔

بھرپور مسکراہٹ حسن کا زیور

ہنستا مسکراتا چہرہ محفل کی جان ہوتا ہے

ہے اگر اب ٹھیک طرح سے تربیت نہ کی تو ساری عمر بچھتائے گی۔ یوں لڑکی کے ہنسنے بولنے پر جو قدغن لگائی جاتی ہے وہ اس کی زندگی کا حصہ بن جاتی ہے۔ ان کی زندگی میں رنگ ختم ہو جاتے ہیں۔ وہ ہر وقت پریشان اور کھوئی کھوئی رہتی ہیں۔ سنجیدہ رہنے کی وجہ سے وہ چھوٹی چھوٹی بات پر پریشان ہو جاتی ہیں۔ ماہرین کا کہنا ہے کہ اس کے برعکس ہنسی مذاق میں کام انجام دینے والی لڑکیاں بڑے بڑے مسائل کو بھی حل کر لیتی ہیں کہ خبر بھی نہیں ہوتی۔

یہ بھی حقیقت ہے کہ کچھ لوگ فطرتاً شوخ اور چٹیل ہوتے ہیں اور کچھ سنجیدہ۔ آپ زبردستی کسی کو سنجیدہ نہیں بنا سکتے اور نہ ہی سنجیدہ شخص کو شوخ چٹیل۔ ایسا کریں گے تو فرد کی شخصیت اور کارکردگی دونوں متاثر ہوں گے۔ اس لئے ہر شخص کو اپنے مزاج کے مطابق ہی رویہ اختیار کرنا چاہئے یہ لیکن یہ بات بھی اہل حقیقت ہے کہ عورت میں برداشت، صبر اور باتوں کو ہنس کر نالے کی صلاحیت زیادہ ہونی چاہئے کیونکہ اسے سسرال میں ایک ہی وقت میں کئی مزاج کے لوگوں سے واسطہ پڑنا ہوتا ہے اس لئے اگر وہ سڑیل مزاج کی ہوگی تو معاملات کو پینڈل نہیں کر سکے گی۔ کوشش کی جائے کہ لڑکی میں موجود قنوطیت اور خاموشی کو قدرے شوخی میں بدل دیا جائے تاکہ وہ زندگی کے مسائل کو ہنس کر برداشت کر سکے۔

رومزمہ زندگی میں خواتین پر کئی ذمہ داریاں ہوتی ہیں ایسے میں اگر وہ سنجیدہ طبیعت کی ہوں گی تو معمولی پریشانی بھی بڑی لگنے لگتی ہے جبکہ شوخ خواتین عام باتوں کو دل سے جلدی نکال بھیجتی ہیں اور پریشان ہونے کے بجائے ہلکی پھلکی شرارتیں اور مذاق ان کے دل کا بوجھ کم کر دیتی ہیں۔ ہنستا مسکراتا چہرہ محفل کی جان اور مرکز نگاہ ہوتا ہے۔ یہ بات بھی ذہن میں رکھیں کہ وہ مرد جو اپنی بیویوں کو نظر انداز کر کے دوسری خواتین میں دلچسپی لیتے ہیں اگر اس بات کی تہہ میں جائیں تو پتہ چلے گا کہ اس کی بڑی وجہ ان خواتین کی مردہ مزاجی، چڑچڑاپن اور قنوطیت ہوتی ہے۔ دوسری جانب شوخ و چٹیل خواتین کے خاوند اپنے گھروں میں زیادہ دلچسپی لیتے ہیں۔ اس لیے مسکراتے رہیے آپ کو ہر جانب سے مسکراہٹوں کے تحفے ملیں گے۔

موجود ہوتا ہے۔ ایسی بیویاں جن کی طبیعت میں یہ خوبی پائی جاتی ہے وہ اپنے شوہروں کو زیادہ خوش رکھتی ہیں جبکہ چڑچڑی، بد مزاج اور روکھے مزاج کی خواتین سے ان کے شوہر تو درکنار ان کی اولاد تک دوری اختیار کر لیتی ہے۔ بعض ماؤں کا خیال ہوتا ہے کہ شوخی ایک عمر تک لڑکی میں اچھی لگتی ہے۔ ٹین ایج گزرنے کے بعد لڑکی کو شرارتیں نہیں کرنی چاہئے اور اپنے آپ کو سنجیدہ بنانا چاہئے۔ اس کے لیے وہ یہ دلیل پیش کرتی ہیں لڑکی کی شوخی اور چٹیل پن غلط فہمیاں پیدا کرتی ہیں۔ اس لئے لڑکیوں میں ایک رکھ رکھاؤ ہونا چاہئے اور انہیں زندگی کے نشیب و فراز کو سمجھنا چاہئے۔

اس خیال سے جزوی طور پر اتفاق کیا جاسکتا ہے کلی طور پر نہیں۔ اعتدال کا راستہ سب سے بہتر ہے۔ بچپن کی تربیت بڑی احتیاط سے کی جانی چاہئے اور انہیں اس بات کا ادراک کرایا جائے کہ انہیں ایک خاندان کے اندر رہتے ہوئے معاشرتی، سماجی اور مذہبی اقدار کا خیال رکھنا چاہئے اور شخص شوخی یا شرارتی پن کو بھی زندگی میں سب کچھ نہیں سمجھنا چاہئے۔ شوخی اور شرارت کی زندگی میں وہی اہمیت ہے جو کھانے میں نمک کی۔ اس لئے لڑکی کے مزاج میں نمک کے برابر شوخی اور چٹیل پن ضروری ہے ورنہ اس کی زندگی پھیک کی اور بدمزہ ہو جائے گی۔

ماہرین نفسیات کا کہنا ہے کہ میرے خیال میں تو شوخ و شنگ مزاج رکھنے والی لڑکیاں زندگی کو بہتر طریقے سے گزارنے کا ہنر جانتی ہیں حالانکہ سمجھا اس کے بالکل برعکس جاتا ہے۔ لڑکی سنجیدہ اور چپ چاپ ذمہ داری سے امور میں دلچسپی رکھنے والی ہوتی ہے ہی سراہا جاتا ہے جبکہ بات بے بات ہنستی اور کام کو بھاگ دوڑ کر کرنے والی لڑکیوں کے بارے میں یہ رائے رکھی جاتی ہے کہ زندگی کو کھیل سمجھتی ہیں اگر ان کی یہی حرکات رہیں تو سسرال میں گزارہ کرنا مشکل ہو جائے گا۔ والدین کا خیال ہے کہ لا ابالی لڑکیوں کی بجائے سسرال میں سنجیدہ لڑکیوں کو ترجیح دی جاتی ہے۔ یہی وجہ ہے کہ لڑکی جو نبی جوانی کی حدود میں قدم رکھتی ہے گھر کی بڑی بوڑھیاں اس کی چال، ڈھال اور حرکات و سکنات پر نظر رکھنا شروع کر دیتی ہیں اور بات بات پر روک ٹوک کی جاتی ہے کہ پرانا دھن

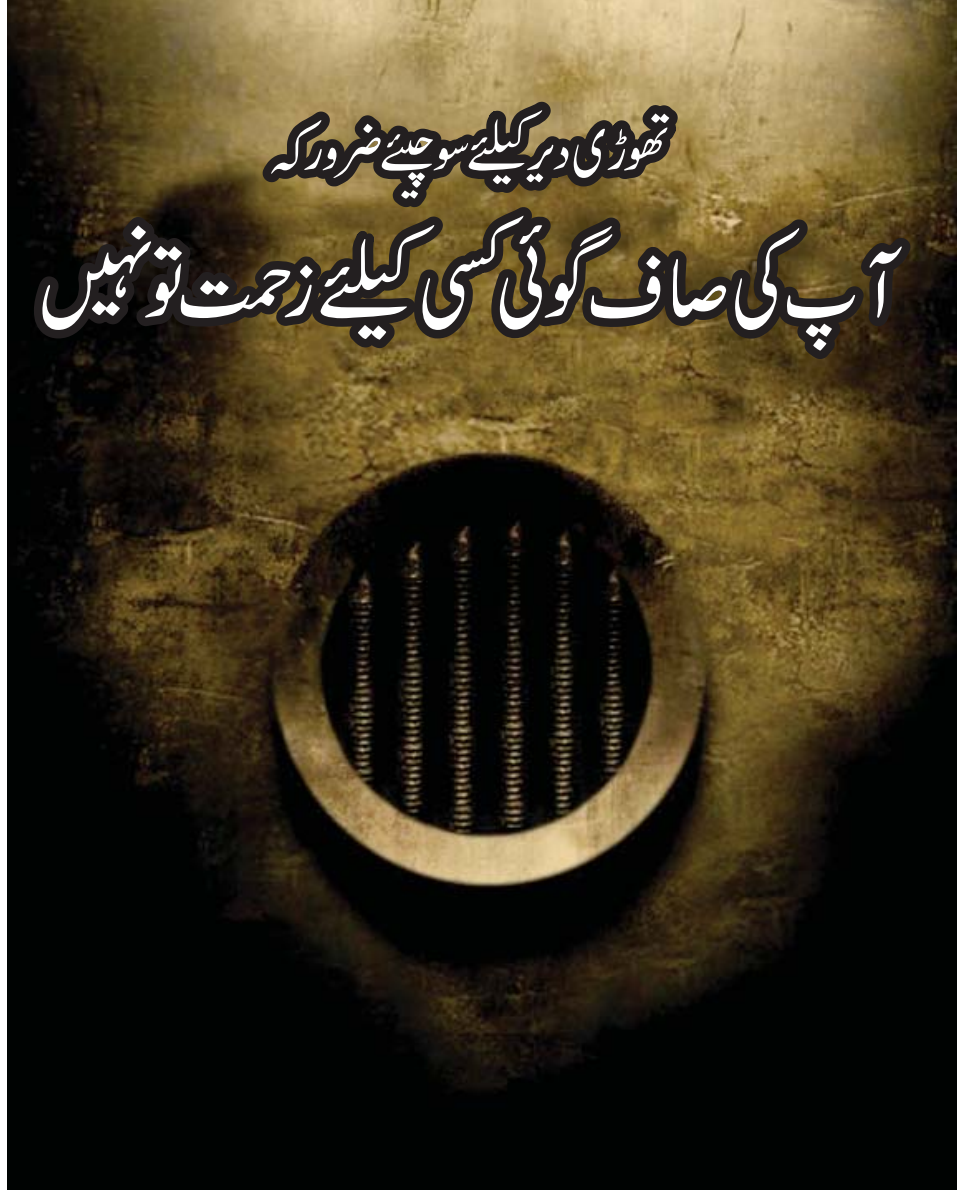
ایک زندہ اور بھرپور مسکراہٹ کسی بھی انسان کا سب سے بڑا حسن ہوا کرتا ہے۔ عموماً یہ سمجھا جاتا ہے کہ خواتین کا حسن ملبوسات، زیورات اور میک اپ میں پنہاں ہے تاہم یہ سوچ درست نہیں انسان خواہ وہ مرد ہو یا خواتین اس کی شخصیت کا سب سے خوبصورت روپ اور حسن کا مرکز اچھی شخصیت ہوا کرتی ہے۔ عام طور پر خواتین اپنی ظاہری آرائش و زیبائش پر توجہ دیتی ہیں لیکن اپنی شخصیت کو پرکشش بنانے پر کم ہی توجہ دیتی ہیں۔ چڑچڑاپن، جلد بازی، حسد اور اس قسم کی دیگر خرابیاں مردوں کی نسبت خواتین میں زیادہ ہوتی ہیں اسی لئے ان کی شخصیت پر منفی اثرات مرتب ہوتے ہیں۔

کئی بار ایسا ہوتا ہے کہ شوخ اور چٹیل لڑکیوں کو غیر ذمہ دار سمجھا جاتا ہے۔ گھروں میں لڑکیوں کے ہنسنے مسکرانے اور قہقہے لگانے پر ایک طرح کی پابندی ہوتی ہے تاہم اس کے نتائج آگے چل کر اچھے نہیں نکلتے ایسے والدین یاد رکھیں کہ ہنستا، مسکراتا اور زندگی سے بھرپور چہرہ بھی گھر میں خوبصورتی بکھیرتا ہے۔ اس کے برعکس بچھا ہوا اور مضطرب چہرہ پورے گھر کو اداس کر دیتا ہے۔ معمولی باتوں پر پریشان ہو جانا اور ہر وقت سنجیدہ رہنا انسان کو وقت سے پہلے بوڑھا کر دیتا ہے۔ شوخ اور زندہ دل بہنیں نہ صرف اپنے گھرانے کو خوش و خرم رکھتی ہیں بلکہ ان کی ذات دوسروں کے لئے بھی مشعل راہ ثابت ہوتی ہیں۔ ضروری نہیں کہ انسان ہر وقت سنجیدہ رہے تبھی اسے ذمہ داری کا احساس ہو سکتا ہے بلکہ ہر وقت سنجیدگی طاری رکھنے سے زندگی بے رنگ اور بے رونق لگنے لگتی ہے۔ اگر شوخ چٹیل پن کے ساتھ انسان اپنی ذمہ داری کو بخوبی سرانجام دے تو وہ آئیندہ شخصیت بن جاتا ہے۔

اکثر والدین یا اہل خانہ شوخ اور چٹیل لڑکی سے خوف زدہ رہتے ہیں کہ پتا نہیں کہ یہ کیا کر بیٹھے گی۔ اس صورت حال میں لڑکیاں عموماً سنجیدہ اور چڑچڑی سی ہو جاتی ہیں۔ یہ رویہ درست نہیں۔ لڑکیوں کی تربیت میں اس بات کا خیال رکھا جائے کہ سنجیدہ اور متعین ہونے کے ساتھ ساتھ تھوڑی چٹیل مزاج ضرور رکھیں کیونکہ اکثر مردان عورتوں کو پسند کرتے ہیں جن میں شوخی اور چٹیل پن کا عنصر

تھوڑی دیر کیلئے سوچئے ضرور کہ آپ کی صاف گوئی کسی کیلئے زحمت تو نہیں

کہا جاسکتا ہے۔ بدتمیزی کو صاف گوئی کے لبادے میں چھپالینا کوئی دانشمندی نہیں ہے۔ اس طرح کے لوگ اپنی اس صاف گوئی کے بارے میں یہ دلیل دیتے ہیں کہ ہمارے دین میں ہے کہ اپنے دل میں کسی کے لئے بغض نہ رکھو اور ہر بات سچ بیان کرو لیکن ان لوگوں کو دوسرا پہلو بھی مد نظر رکھنا چاہئے کہ ہمارے دین میں کسی کا دل دکھانے سے بھی منع کیا گیا ہے۔ لوگ محفلوں میں ہجوم کے سامنے دوسروں کو ان کے عیوب و نقائص سے آگاہ کرتے ہیں اور پھر آخر میں یہ کہہ دیتے ہیں ”معاف کیجئے گا مگر میں بہت صاف گو ہوں“ یہ جملہ وہ اپنی تسلی کے لئے یا پھر دوسروں کی تسلی کے لئے کہہ دیتے ہیں۔

دوسروں کو ان کی خامیوں سے آگاہ کرنا اچھی بات ہے مگر یوں ہر جگہ پر تشہیر کر کے اور دوسروں کے وقار و عزت کو ٹھیس پہنچا کر خامیوں سے آگاہ کرنا دراصل خود ایک بہت بڑی خامی و برائی ہے اگر کسی کو اس کی خامیوں اور برائیوں سے آگاہ کرنا مقصود ہو تو کوشش یہ کریں کہ دوسرے لوگوں کے سامنے کھل کر بات نہ کریں اور نہ متعلقہ شخص کو براہ راست مخاطب کریں بلکہ باتوں ہی باتوں میں اپنا موقف پہنچادیں۔ اس سے دوسروں کے سامنے شرمندگی بھی نہیں ہوگی اور آپ کے وقار میں بھی اضافہ ہوگا۔ یا پھر اکیلے میں متعلقہ شخص کو اس کی برائی سے اسے آگاہ کریں۔ یوں ہر بات منہ پر کہنا، دوسروں کے سامنے آپ کی شخصیت کا برا روپ سامنے آتا ہے۔

خاص طور پر آج کل بزرگوں کے سامنے جب نوجوان نسل اپنا سارا غبار نکالتی ہے اپنی شکایات اپنے جذبات کا اظہار کرتی ہے تو یہ ضرور کہتی ہے کہ ہم Straight Forward ہیں اس سے بزرگوں کی عزت و احترام میں تو کمی نہیں آتی بلکہ خود کہنے والے کی شخصیت و کردار پر تنقید کی جاتی ہے۔ اپنے خیالات اپنے جذبات اور دوسروں کے متعلق اپنے نظریات کا اظہار کرنا چاہئے لیکن اس کے لئے موقع محل اور وقت کی نزاکت کا خیال رکھنا چاہئے۔ اس کے علاوہ اگر باتوں ہی باتوں میں دوسروں کا دل دکھائے بغیر اپنا موقف دوسروں کے بارے میں بیان کیا جائے تو کیا ہی اچھی بات ہوگی۔ کوشش یہ کرنی چاہئے کہ آپ اپنی حیثیت کا تعین خود کریں تاکہ دوسرے لوگ آپ کے بارے میں اچھی یا بری رائے دیں۔

صاف گو ہونا اچھی بات ہے لیکن اس کا یہ مطلب نہیں کہ صاف گوئی کے چکر میں دوسروں کے جذبات کو ٹھیس پہنچائی جائے۔ ہر شخص کی عزت، انا اور وقار کا خیال رکھیں۔ امید ہے کہ میری باتیں آپ کو بری نہیں لگی ہوں گی کیونکہ میں بہت Straight Forward ہوں“

صاف گو ہونا اچھی بات ہے لیکن اس کا یہ مطلب نہیں کہ صاف گوئی کے چکر میں دوسروں کے جذبات کو ٹھیس پہنچائی جائے ہر شخص کی عزت، انا اور وقار کا خیال رکھیں

بعض ایسی عادات و اطوار بھی سامنے آئی ہیں جو کسی لحاظ سے بھی ہمارے معاشرے کے لئے موزوں نہیں ہیں۔ ان میں سے ایک عادت یہ ہے کہ بعض لوگ اپنے آپ کو بڑا جرات مند سمجھتے ہیں اور کہتے ہیں کہ وہ لوگوں کو کھری کھری سناتے ہیں ان باتوں سے انسان کے جذبات مجروح ہوتے ہیں اور خود ان لوگوں کے وقار کو بھی ٹھیس پہنچتی ہے اس طرح کے Straight Forward لوگوں کو دوسرے الفاظ میں بدتمیز یا منہ پھٹ بھی

”میں Straight Forward ہوں“ میں ہر بات منہ پر کہہ دیتی ہوں“ ”میں صاف گو ہوں“ اس طرح کے جملے ہر روز ہماری سماعتوں سے ٹکراتے ہیں نوجوان نسل خاص طور پر ان جملوں کا بہت زیادہ استعمال کرتی نظر آئی ہے دفاتر، گھروں، تعلیمی اداروں غرض ہر شعبے میں لوگ ”Straight Forward“ ہونے کا دعویٰ کیا جاتا ہے۔

خاص طور پر موجودہ دور میں بزرگوں اور نوجوانوں کے درمیان حائل فاصلے کی ایک وجہ یہ بھی ہوتی ہے کہ بعض اوقات نوجوان کچھ زیادہ ہی صاف گوئی کا مظاہرہ کرتے ہیں وہ اس بات کا خیال نہیں رکھتے کہ مصحفیت خاموش رہنا زیادہ بہتر ہوتا ہے۔ نسبت اس کے کہ آپ کی ”صاف گوئی“ سننے سے کسی کا دل دکھے۔

تعلیمی اداروں میں طلبہ اپنے اساتذہ کے سامنے کچھ اس طرح سے مخاطب ہوتے ہیں کہ استاد اور شاگرد کے درمیان قائم عزت و احترام کے رشتے میں دراڑ پڑ جاتی ہے۔ موجودہ دور میں جہاں ذرائع ابلاغ میں ترقی ہوئی ہے۔ وہیں پر

فیشن کی وباء اور اسلام

نوجوان نسل مغربی طرز زندگی اپنا کر خود پر فخر محسوس کرتی ہے

آج کل کی نسل خواہ وہ لڑکا ہو یا لڑکی فیشن کی لعنت سے خالی نہیں نوجوان نسل مغربی طرز اپنا کر خود پر فخر محسوس کرتی ہے اسی انداز فکر نے ان کی ثقافت، تہذیب اور شناخت کو کھودیا ہے آج کا مسلمان اپنی ثقافت بھول چکا ہے۔

خواتین میں زیب و زینت کا اہتمام ان کی فطرت کا حصہ ہے مگر اس کے لئے ایک حد متعین ہے اور حکم یہ ہے کہ ان حدود سے تجاوز نہ کیا جائے جس کا اظہار تو کریں مگر نگاہ نہ بھٹکے اور نہ قدم ہٹکے لیکن آج کل نوجوان لڑکیاں جو لباس استعمال کرتی ہیں ان کو دیکھ کر غیرت مند مرد تو کیا غیرت مند عورت بھی شرمندہ ہو جائے آج کل لڑکیوں نے مغربی طور طریقے، رہن سہن اور مغربی لباس کو اپنا لیا ہے ٹخنوں سے اونچی شلواریں، پینٹ شرٹ، زیب تن کرتی ہیں اور اس لباس میں باہر گھومتی ہیں انہیں یہ تک پتہ نہیں ہوتا کہ ان پر اٹھنے والی نظر کیسی ہے؟ ان کا مقصد کیا ہے؟ اس سے انہیں کوئی فرق نہیں پڑتا بلکہ اس بات پر فخر محسوس کرتی ہیں کہ کوئی ان کی تعریف کر رہا ہے۔ مناسب لباس اسلام میں بہت ضروری ہے وہ اخلاقی قدریں جنہیں مغربی تہذیب نامناسب لباسوں کے ساتھ پیش کرتی ہے تضادات پیدا کرنے کا سبب بنتے ہیں جن کی اسلام میں کوئی گنجائش نہیں اگر کسی عورت کا لباس معقول، شرم و حیاء کے تقاضوں کے مطابق اور با

وقار ہے تو لوگ اسے احترام کی نظر سے دیکھیں گے۔ آج کل لڑکی اور لڑکا ایک ساتھ چلتے ہیں تو اسے فیشن کا نام دے دیا گیا ہے فیشن کے نام پر فحاشی کو فروغ دیا جا رہا ہے پہلے لڑکیوں پر اٹھنے والی نظر خود، بخود شرم سے جھک جاتی تھی لیکن اب تو لڑکیاں خود نظر اٹھانے پر مجبور کر دیتی ہیں ہم سمجھتے ہیں کہ ایسا کر کے ہم ترقی یافتہ کہلائیں گے کوئی بھی قوم مغربی تہذیب اپنا کر ترقی یافتہ نہیں بن سکتی تاریخ گواہ ہے دنیا میں مسلمانوں کے اعلیٰ اخلاق اور بہترین تہذیب و لباس اور عمدہ طور طریقوں کی مثال تھی غیر مسلم ہماری اخلاقیات اور تہذیب کو بطور فیشن اپناتے اور فخر سے دوسروں کو دکھاتے لیکن آج کل ہم ان لوگوں کی تقلید کر رہے ہیں آج کی عورت نے چادر، چار دیواری کا تقدس پامال کر دیا ہے۔

لڑکیاں بڑے فخر سے بتاتی ہیں کہ شاہ رخ، سلمان میرے پسندیدہ ہیں پر کبھی کوئی یہ نہیں کہتی کہ ہمارے پیارے نبی ﷺ میری پسندیدہ شخصیت ہیں یا میں بڑی ہو کر حضرت فاطمہ الزہراء یا حضرت عائشہ جیسی بنوں کی بلکہ فخر سے اپنے آپ کو اداکاراؤں سے ملاتی ہیں اور ان جیسا بننے کی کوشش کرتی ہیں یہ سب صرف اور صرف قیامت کے آثار ہیں کیونکہ ہمارے نبی ﷺ نے کہا تھا کہ قیامت سے پہلے ایک دور ایسا بھی آئے گا جب لڑکیاں

لڑکوں کے لباس پہنے گی اور لڑکے بال لمبے رکھیں گے اور یہ سب آج ہو رہا ہے۔

یہی وجہ ہے کہ خواتین نے اپنے شوہر، باپ، بھائیوں کی غلامی کے طوق اتار کر پھینک دیئے ہیں اپنی مرضی کی زندگی گزار رہی ہیں۔ ارے آج کی نسل یہ کیوں بھول گئی ہے کہ ہم مسلمان ہیں حیاء و شرم ہمارا ایمان اور ہماری پہچان ہے ایک دوسرے سے آگے بڑھنے کے چکر میں اپنے مذہب کی تعلیمات کو نہ بھولیں آنحضرت ﷺ نے فرمایا۔

”حیاء ایمان کا جز ہے“

سارا الزام میڈیا کو دینا مناسب نہیں میڈیا کا تو کام ہی فیشن کو متعارف کروانا ہے۔

تو اے ایمان والو! اپنی حیاء کو ایمان سے خارج نہ کرو چادر، چار دیواری کے مقصد کو پورا کرو جو بات قرآن میں آگئی ہے اس کو تو نہیں جھٹلا سکتے۔

اسلام کی پیش کردہ حدود میں رہ کر معمولات زندگی پورے کرنے میں بہت سکون ہے جبکہ فیشن زدہ زندگی سے انسان خود بھی پابندیوں میں جکڑ جاتا ہے اور زمانہ کی بری نگاہیں بھی اس پر رہتی ہیں ہم عقل و شعور کی دہلیز پر ہیں اللہ نے ہمیں دوراستے دکھادیئے ہیں اب یہ ہم پر ہے کہ ہم کون سا راستہ اختیار کرتے ہیں۔

ARY

GOLD BARS

The Gold Standard

The purest form of Gold 999.9

Available in 1gm to 1kg

Ten Tola and Kilo Bars available in 995 and 999 purity respectively

ARY JEWELLERY

U.A.E. PAKISTAN - OMAN - U.K. - U.S.A.

CORPORATE HEAD OFFICE

ARY House, Deira Gold Souk,

P.O.Box 1123

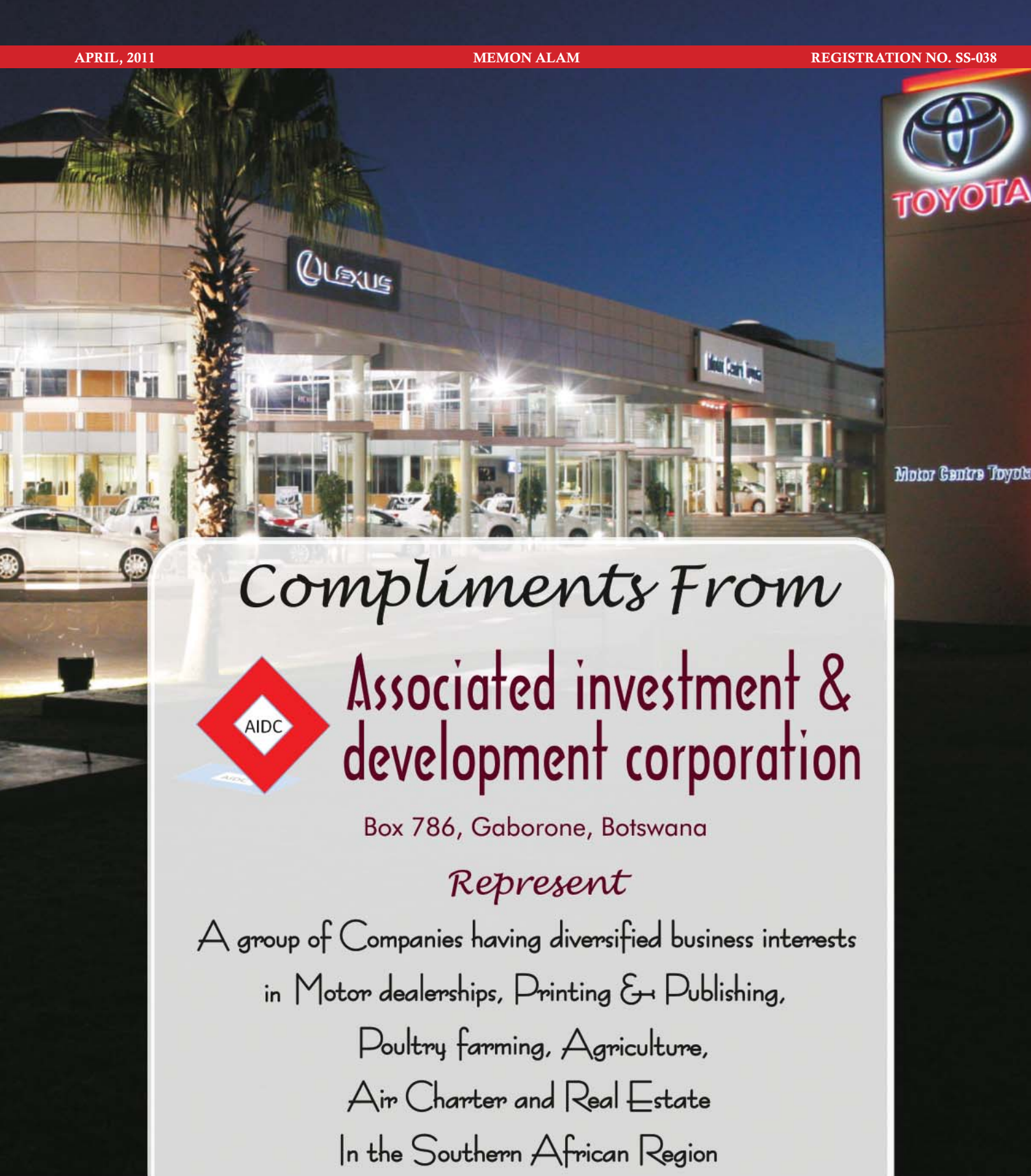
Dubai, U.A.E.

Tel: +971 4 2263535

Fax: +971 4 2267988

<http://www.arygold.com>

email: info@arygold.com

Compliments From

**Associated investment &
development corporation**

Box 786, Gaborone, Botswana

Represent

A group of Companies having diversified business interests
in Motor dealerships, Printing & Publishing,
Poultry farming, Agriculture,
Air Charter and Real Estate
In the Southern African Region

Directors: Adbul Satar Dada, Yusuf Dada